

JAGTERSNUUS HUNTERS NEWS

Vrystaat Jagters vier vanjaar hul **40ste**
bestaansjaar in diens van jagters in die Vrystaat.

2021 | VOLUME 38

TYDSKRIF VAN DIE VRYSTAAT JAGTERS- EN WILDBEWARINGSVERENIGING
JOURNAL OF THE FREE STATE HUNTERS AND GAME CONSERVATION ASSOCIATION

DIE SKIETWINKEL

WILLEM BOTHA

Tel: 051 444 3590 | Sel: 082 557 5169

E-pos: willem@skietwinkel.com

- Gewere
- Pistole
- Ammunisie
- Teleskope
- Herlaaitoerusting
- Skietbaan
- Wapen opleiding
- Herlaaikursusse

JAGTERSNUUS HUNTERS NEWS

2021

VOLUME 38

*Vrystaat Jagters vier vanjaar hul **40ste**
bestaansjaar in diens van jagters in die
Vrystaat.*

CONTENT • INHOUD

VOORWOORD	3
BESTUUR 2021	4
VOORSITTER SE JAARVERSLAG: 2020.....	6
NOORD TAK BESTUUR.....	10
SKIETWENKE VIR BETER JAG VOORBEREIDING EN AKKURAATHEID	11
THE BATTLE INSIDE CITES	16
‘N WARE WOLHAARSTORIE	23
LAG ‘N SLAG.....	23
BEST CARTRIDGES FOR AFRICA PLAINS GAME.....	24
DIE BEGINNERS-GIDS VIR DIE WET’TIGE DRA VAN ‘N SELFVERDEDIGINGS HANDWAPEN.....	33
DUIF JAG GIDS.....	40
JAGSEISOEN EN GRENDELTYD.....	45
AANSOEK OM LIDMAATSKAP	48
THE MYTH OF UK GUN CONTROL.....	51
LAG ‘N SLAG.....	54
SPOTS OF HOPE: SOME GOOD NEWS FOR SOUTH AFRICA’S CHEETAHS.....	55
IS JOU KEUSE VAN ‘N KALIBER MEER BELANGRIK AS JOU KEUSE IN KOEËL ONTWERP VIR JAG?	60
WHY HUNTING AFRICA HAS NOTHING TO DO WITH TROPHY HUNTING.....	66
VERSKILLENDE OPSIES OM TE OORWEEG OM GEWEER TERUGSLAG TE HANTEER	72
DRA EN GEBRUIK VAN VUURWAPENS GELISENSIEER VIR SPORT SKIET OF JAG VIR SELFVERDEDIGING	78
CHASA RESULTS YEAR 2019/20.....	86
TROFEEKOMPETISIE UITSLAE 2020	94

VOORWOORD

Ons het in die afgelope jaar ongekende tye beleef waaroor ek nie noodwendig wil uitbrei nie, want ek is al moeg om te hoor van maskers en pandemies, en ek is seker u as die leser ook!

As gevolg van 'n jaar waarin ons almal minder jagverwante aktiwiteite kon bywoon sal u oplet dat ons Jagtersnuus ook minder foto's en stories van ons normale aktiwiteite bevat.

Dankie vir lede wat wel bydraes gemaak het. Hierdie is julle publikasie en julle bydraes is belangrik.

Ons het besluit om meer algemene artikels in te sluit vir u lees genot maar ons wil u nog steeds aanmoedig om vir ons bydraes te stuur by:

Stuur u bydraes aan:

jagtersnuus101redakteur@gmail.com

Dankie aan al ons borge want sonder julle sal die publikasie nie moontlik wees nie.

Ons hoop dat u hierdie uitgawe sal geniet en ons sien daarna uit om u weer by ons verskillende skietdae, vergaderings en ander funksies te sien te kry.

Groete van u Redakteur-span

Johan en Lita

40STE VERJAARSDAG VIERING:

**VRYSTAAT JAGTERS
TROFEEKOMPETISIE, AJV EN DINEE
16 OKTOBER 2021**

BESTUUR 2021

PRESIDENT

Mnr N van der Walt

Sel: 0721129453

Epos: nickvdw@meibc.co.za

VOORSITTER

Mnr JA Meintjes

Sel: 082 444 1836

Epos: rian.adrians@telkomsa.net

ONDER VOORSITTER

Mnr CFS de Jager

Sel: 083 788 1725

Epos: racheledejager@gmail.com

TESOURIER

Mnr AJ De Jager

Epos: andre@djenkie.co.za

SEKRETARIS

Mnr J Bekker

Sel: 082 324 7847

Epos: johanbekker29@yahoo.co.uk

OPLEIDINGSBEAMPTE

Mnr FC Louw

Sel: 0825689387

Epos: cois@dbprok.co.za

TROFEEBEAMPTE

Mnr P Naude

Sel: 0826521405

Epos: pietnau@mweb.co.za

DISSCIPLINÊRE BEAMPTE

Mnr HJ Cilliers

Sel: 0832932910

Epos: big5@law.co.za

SPORTSKIETKOORDINEERDER

Mnr L Nel

Sel: 0827827445

Epos: nelsafaris@gmail.com

UTVOERENDE BEAMPTE

Me L Swarts

Sel: 082 558 7189

BLOEMFONTEIN

Mnr D Bodenstein

Sel: 083 4899 193

Epos: daanbodenstein@mail.com

NOORD

Mnr JJ van Zyl

Tel: 057 4512916

Epos: kboor@absamail.co.za

SUID

Mnr D van der Walt

Tel: 051-7630115

SENEKAL

Mnr H Heyns

Sel: 0728361172

Tel: 058 481 2578

VISIERSKERF - FICKSBURG

Mnr L Kymdell

Sel: 0835254433

BOSHOF

JAGGEWEERSKIET

Mnr J Douglas

Sel: 071 411 7214

Epos:

KROONSTAD**Mnr Ajay Brits**

Sel: 0825550922

E-pos: adriaanbrits@mtn.blackberry.com

GOUDVELD**Mnr CFS de Jager**

Sel: 083 788 1725

Epos: rachelledeljager@gmail.com

RIEMLAND - HEILBRON**Mnr PAD Erasmus**

Sel: 0837070819

Epos: admin@chiefsachaar.co.za

TROMPSBURG**Mnr O Venter**

Sel: 0839900117

ROOFDIERBEHEER**Mnr PJJ Nel**

Sel: 0827827445

E-pos: nelsafaris@gmail.com

PETRUSBURG**Mnr Cobus Meyer**

Sel: 0765127313

E-pos: dries.meyer@vodamail.co.za

RIETRIVIER**SUID-WES VRYSTAAT****Mnr. PD Jacobs**

Sel: 0822574890

Email: florencej@mweb.co.za

MOOIVELD - WESSELSBRON**BROEDERSPUT - VRYBURG****Mnr T Venter**

Sel: 0832843431

E-pos: theov@realnet.co.za

ROADSIDE - VREDE**Mnr AA Kohler**

Sel: 0833262976

Email: artokohler@yahoo.com

VERKEERDEVLEI**Mnr B Wessels**

Sel: 0832748057

SPRINGFONTEIN**Mnr Ernie Griesel**

Sel: 0823069300

Email: ernie.griesel@gmail.com

STEUNMEKAAR**Mnr Strauss Jacobs**

Sel: 073 784 4342

Email: straussjacobs@gmail.com

DEWETSDORP**Mnr W van den Berg**

Sel: 072 247 0972

Epos: huntingwillie@gmail.com

PERU**Mnr. AP Kramer**

Sel: 0839926406

E-pos: Kramer.adrian@gmail.com

JACOBSDAL**Mnr M Boshoff**

Sel: 0835616453

Epos: anncoelektries2014@gmail.com

VREDEFORT**Mnr W van Niekerk**

Sel: 0732764386

Epos: wouter.vanniekerk79@gmail.com

VOORSITTER SE JAARVERSLAG: 2020

INLEIDING

Die COVID 19 Pandemie en die staat van inperking het aktiwiteite van Vrystaat Jagters in 2020 geweldig beperk.

Die doel van hierdie verslag is om, soos in die verlede, aan lede te rapporteer wat die stand van sake in die Vrystaatse Jagters- en Wildbewaringsvereniging is, asook om insig aan die lede te gee ten opsigte van interne aangeleenthede en aktiwiteite.

CHASA BETROKKENHEID

Verteenwoordigers van die vereniging het een formele Chasa Raadsvergadering en een CHASA Raad telecon bygewoon en tydens elke vergadering, aktief daaraan deelgeneem en positiewe insette op nasionale vlak gelewer.

Die voorsitter van Vrystaat Jagters is in September 2020 eenparig verkies as voorsitter van Chasa.

SPORTSKIET

Spanne van Vrystaat Jagters het in 2019 aan die CHASA Interprovinsiale Sportskietkompetisie deelgeneem en beide Vrystaat spanne in die ope en standaard klas het 1ste plekke in die kompetisie behaal en Annelize Pieterse het die hoogste individuele punt van 555 in die ope afdeling behaal, terwyl Inus Basson die hoogste individuele punt van 540 in die standaard klas behaal het. Baie geluk aan julle almal. Julle hou ons vereniging se naam hoog.

Die COVID-19 pandemie het tot gevolg gehad dat die beplande jaarlikse CHASA Sportskietkompetisies nie kon plaasvind nie en kon die beplande Vrystaat Jagters Intertak Sportskiet Kompetisie ook nie in 2020 aangebied word nie.

UK VERGADERINGS GEHOU

Die staat van inperking agv COVID-19 regulasie het tot gevolg gehad dat daar net een van die normale 3 (DRIE) Uitvoerende Komitee vergaderings gehou

kon word en in September 2020 is 'n Uitvoerende Komitee telekon gehou.

My dank aan die takvertegenwoordigers vir hul bywoning en waardevolle insette tydens die Uitvoerende Komitee vergaderings.

ADMINISTRASIE EN KOMMUNIKASIE

Daar word jaarliks gepoog om die administrasie van die vereniging te verbeter en word daar meer en meer aandag gegee aan die verspreiding van inligting en korrespondensie via ons eie webwerf en die elektroniese media.

Die Jagtersnuus wat vir die 1ste keer in beide gedrukte media sowel as per elektroniese media versprei is, is 'n sprekende voorbeeld van tot welke mate tegnologiese ontwikkeling dit moontlik gemaak het om inligting vinnig en duidelik deur te kry.

My dank aan Johan Bekker en Lita Swarts, wie baie nou by die jaar se uitgawe van die Jagtersnuus betrokke was, hou so aan. Takke word versoek om enige bydrae wat hulle tot die Jagtersnuus wil maak so spoedig moontlik aan Johan Bekker deur te gee.

My dank ook aan Lita Swart, ons uitvoerende beampte, wat die jaar te midde van verskeie uitdagings en die pandemie ons kantoor by geleentheid self van haar huis moes bedryf.

OPLEIDING

As gevolg van die staat van inperking het daar maar beperkte opleiding in Vrystaat Jagters se gelede plaasgevind, maar ek is trots om te meld dat:

- 14 lede het die Chasa Bekwame Jagters eksamen en skiettoets suksesvol afgelê; en
- 14 lede het hul Chasa Toegewyde Jagter status bekom; en
- 120 lede het hul status as Chasa Toegewyde Sportskut bekom; en
- 4 lede het gekwalifiseer as CHASA baanoffisiere
- 8 lede verwerf ook die jaar vir die 1ste keer hul Vrystaat Jagters Bekwame Roofdierjagter toekennings

Aan alle lede wat kursusse met sukses voltooi het en hulself verder gekwalifiseer het, dra ek hiermee my en die vereniging se gelukwense oor met hulle prestasie.

VRYSTAAT WILDLEWE FORUM

Vrystaat Jagters het die inisiatief geneem en is reëlins sterk op dreef om 'n Vrystaat Wildlewe Forum op die been te bring. Die gedagte hieragter is om lede van alle fasette van die wilddedryf op 'n kwartaalikse basis bymekaar te bring om geleenthede, probleme en oor die algemene te gesels oor die stand van die wilddedryf in die Vrystaat.

TAK AANGELEENTHEDE EN LEDESAKE

Die staat van inperking het tot gevolg gehad dat weinig beplande takaktiwiteite aangebied of bygewoon kon word, maar dit is verblydend om te sien dat meeste takke nou weer aktiewe skietdae aanbied en vergaderings hou.

Ek rig weereens 'n ope uitnodiging aan lede en takbesture om probleme wat u binne tak of vereniging verband erbaar, direk met my op te neem of tydens die Uitvoerende Komitee vergaderings op die agenda te plaas, sodat dit bespreek en 'n oplossing daarvoor gevind kan word.

FINANSIES

Die vereniging se geldsake is gesond en word ons finansies besonder goed bestuur en was die vereniging se uitgawes, binne die raamwerk van die 2019 begroting hanteer en die komende jaar sal uitgawes selfs nog strenger binne die begroting hanteer word.

Ek bevestig SOOS ELKE JAAR dat die afnsydatum vir betaling van ledegeld is 31 Desember van die jaar waarin die ledegeld op die AJV bepaal is. DWS – DIE LEDEGELD VIR 2021 IS VOOR OF OP 31 DESEMBER 2020 BETAALBAAR.

Lede word ook daarop gewys dat alhoewel CHASA besluit het om die lidmaatskap van SASSCo te staak alle sportskuts nog steeds jaarlikse ledegeld vir die instandhouding van hul status as sportskuts sal moet betaal en sal die bedrag betaalbaar tav CHASA Sportskiet in die toekoms by daardie lede wat Toegewyde Sportskutstatus hou, se jaarlikse faktuur wat reeds in Desember van elke jaar uitgereik word geplaas word en is dus saam met die normale ledegelde betaalbaar.

Die betaling van ledegelde is bewys van hernuwing van elke lid se lidmaatskap en met hierdie in gedagte het Uitvoerende Komitee besluit dat enige lid wie se ledegelde nie teen 31 Maart van die jaar volgende op die AJV waarop die

ledegelde vasgestel is, betaal is nie, formeel van die ledelys verwyder sal word, in welke geval so lid alle regte wat aan sy lidmaatskap kleef sal verbeur.

Die finansiële verslag en begroting vir 2021 is 'n sprekende voorbeeld van die professionele wyse waarop André de Jager ons geldsake bestuur en wil ek my opregte dank aan hom oordra.

Die Bestuur van Vrystaat Jagters het besluit dat daar hierdie jaar selfs nog strenger finansiële beheer van die fondse van Vrystaat Jagters geneem sal word en plaas ek dit hiermee op rekord dat deel hiervan is die besluit dat elke takvoorsitter en takbestuur op 'n gereelde grondslag gekontak sal word om verslag te doen tav die stand van hul tak se geldsake en ook watter stappe geneem word om agterstallige ledegelde te vorder.

Die Bestuur het ook besluit dat elke takbestuur die verantwoordelikheid behoort te neem om hul eie tak ledegelde te vorder, self voorsiening te maak vir invordering van hul takke se takfooie en sal sodanige nie voortaan by die rekening van Vrystaat Jagters ingesluit word nie.

Daar word van elke tak vereis om hul eie bankrekening te open en hul eie finansies daaruit bedryf en maandeliks volledig aan Vrystaat Jagters te vereken tav van VRYSTAAT Jagters en CHASA Sportskietgelde wat deur die maand ingevorder is.

SLOT

Om mee af te sluit kan ek nie die geleentheid laat verbygaan om alle die bestuurslede van harte te bedank vir hulle bereidwilligheid om sonder vergoeding vir al die lede se belang te werk nie.

Geluk aan die nuwe bestuur, ons is inderdaad 'n gedugte span en ek glo ons sal ons vereniging in die komende jaar met waardigheid dien en uitbou.

Ek wens al ons lede en hulle families 'n geseënde, heerlike feesgety en 'n baie voorspoedige 2021 toe.

JA MEINTJES

VOORSITTER

17 OKTOBER 2020

NOORD TAK BESTUUR

Voor van links na regs:

Dr Francois de Wet, Jaco Grobbelaar (Ondervoorsitter en sekretaris),
Kobus van Zyl (Voorsitter), Pieter Joubert

Agter van links na regs:

Nico van der Schyff, Marius Gerber, George Nelson, Wimpie Pienaar.

Die Noord-tak is op 5 Oktober 1994 gestig. Op hierdie stigtingsvergadering, is Oom Izak de Villiers as voorsitter verkies.

Die Noord-Vrystaat Jagtersvereniging se huidige Voorsitter, sedert 2011, is Kobus van Zyl. Kobus is in 2018 as Wildboer of –bewaarder van die jaar aangewys deur die Vrystaatse Jagtersvereniging.

Die klub bestaan tans uit 237 lede wat hom die 2de grootste Vrystaat Jagtersvereniging tak maak. Lede kom so ver as Steynsrus, Bothaville, Hoopstad, Viljoenskroon en Windburg.

SKIETWENKE VIR BETER JAG VOORBEREIDING EN AKKURAATHEID

Deur Johan Bekker

Mens hoor gereeld by jagondernemers van jagters wat bokke in die jagveld kwes of selfs heeltemal mis geskiet het. Hoekom gebeur so iets? Vir meeste toegewyde skuts is die antwoord voor die handliggend: daardie persoon het nie goed voorberei nie; ken nie sy toerusting nie en sal waarskynlik 'n tekort aan selfvertroue hê om daardie belangrike skoot korrek te plaas. Wat hieronder volg is meer gemik op jag voorbereiding vir die minder ervare jagters.

Die doel van hierdie artikel is nie om mense te blameer of te laat skuldig voel nie. Ek wil eerder vir u 'n plan gee om daadwerklik iewers te begin om beter voor te berei vir u volgende jag ervaring. Dit is ongelukkig baie waar dat meeste mense in vandag se dulle gejaag vasgevang is en min tyd (of geld) kan spandeer op wat ek hieronder verder gaan bespreek. Sommige van u vriende mag dalk nie eens sy eie geweer besit nie, maar word jaarliks saamgenooi op jul jaarlikse jag. Maar ek voel dit is ons as jagters se verantwoordelikheid om te verseker dat almal in ons jaggroep reg voorberei het. Ons skuld dit aan onself om verantwoordelik op te tree; want die verhouding tussen jagters en wildplaas eienaars is huidiglik, in my opinie, besig om 'n laagtepunt te bereik; juis oor hierdie kwessie.

LEER JOU GEKOSE KALIBER SE TRAJEK KEN

As gevolg van verskillende faktore, sal 'n .223-koeël se trefpunt oor verskillende afstande, verskil van dié van 'n .308-koeël. Dit is belangrik om te weet waar jou betrokke geweer- en ammunisie kombinasie se impak op verskillende afstande sal wees. Dit is belangrik dat jy voordat jy begin, jy jou teleskoop op 'n standaard punt sal instel (Zero). Dit beteken eenvoudig dat jou teleskoop ingestel word op 'n sekere afstand om presies die merk raak te skiet waar jy deur jou teleskoop met die kruishaar mik.

Meeste kalibers vir vlakke jag word min of meer op 200 meter ingestel, vir bosjag is die standaard meer tussen 100 en 150 meter. Dus sal jou teleskoop se kruis byvoorbeeld op 200 meter; presies in die kol wees en jy sal daardie kol raakskiet as jy alles verder reg gedoen het. Vir sommige kalibers sal jou geweer ongeveer op 25 tot 30 meter ook in die kol skiet. Dit gebeur as gevolg van teleskoop- montering wat hoër is as jou geweer se loop, en die minimale hoek

waarmee dit gemonteer is; sodat die siglyn van die teleskoop dan jou koeël se trajek twee keer sal kruis. Dus sal jou geweer vanaf ongeveer 25 / 30 meter af hoër skiet as jou mikpunt tot en met die afstand wat jou teleskoop ingestel is. Op verder afstande as jou instel-punt, sal die koeël-gaatjie laer sit as gevolg van swaartekrag.

Die aarde se swaartekrag is konstant, dus sal u spesifieke ammunisie keuse se “val” oor bekende afstande konstant bly. Die een manier om die trefpunte; van jou geweer, teleskoop en ammunisie; wat deur swaartekrag beïnvloed word, te leer ken; is om jou geweer op verskillende afstande te skiet. Natuurlik is daar ook ballistiese programme wat jy op jou slimfoon kan laai en gebruik, maar om fisies uit te gaan skietbaan toe en vir jouself vertroue te gee is die beter opsie.

Begin vanaf 50 meter, en werk dan verder uit in stappe van 50 meter-inkrementen tot op die afstand waarop jy gemaklik voel om ‘n lewendige dier te jag. Indien jy dalk meer ervare is; en die uitdaging van lang afstand jag geniet; kan jy die afstande verklein na 25 meter-inkrementen; wat beter akkuraatheid op die langer afstande sal help bewerkstellig. Maak die nodige aantekeninge in ‘n boekie wat jy in jou skiet-sak kan saamdra vir verwysing en berekening van jou impak punte op verskillende afstande.

LEER WIND BETER LEES

Geweer skiet is ‘n wetenskap, maar skiet in wind is ‘n kuns. Geen rekenaar- of ballistiese program kan u help wind reg lees nie. Dit sal net vir jou akkurate oplossings kan gee indien u die regte informasie daarop inlees. Leer eerstens om die wind te lees en waar nodig; ontwikkel die instinktiewe vermoë om die skoot vinnig te kan maak; want in die jag veld is daar nie altyd tyd vir jou ballistiese program om jou te help nie. Skiet gereeld terwyl die wind waai en gebruik u ballistiese program om u vermoë op te skerp sodat jy genoeg vertroue sal kry om daarsonder te kan jag. Gebruik ‘n goeie “spotter” (‘n vriend met hoë vergroting teleskoop) om jou treffers te help opspoor en uitwys. Die gebruik van optiese kruishare met afmik merkies wat u help om akkurate afstande te skat; kan jou ook help om akkurate lesings in te oefen. Neem deurentyd notas. Wissel die afstande, die terrein en die weerstoestande tydens jou oefen sessies.

OEFEN WAT JY HAAT

Ons is almal geneig om die inskiet op 'n skiettafel te doen. Maar die kans is dat jy al klaar goed daarmee is. Jy sal baie hoor dat goeie skuts vir jou sal sê om van die skietbanke af weg te beweeg. Dit is uiters goeie raad want in die jagveld is daar nie skietbanke om van af te skiet nie. Begin oefen in ander skiet posisies. Jy sal vinnig aanvoel dat jou geweer in verskillende posisies nie so maklik in 'n gewenste posisie gebring kan word nie. Die rede is dat; soos jou liggaamshouding verander van bv. 'n sit posisie na 'n kniel posisie, die geweer 'n neiging het om nie op 'n natuurlike manier in jou skouer of in lyn met jou oog te wil val nie. Wanneer jy verskillende posisies oefen, leer jou liggaam aan om die geweer meer natuurlik in gemaklike posisies te belyn met dié van jou liggaam. Jy sal met meer oefening al meer die natuurlike belyning van geweer-en-liggaam begin reg kry.

Fotos: http://www.africanxmag.com/take_a_rest.htm
<https://www.bushwear.co.uk/products/4-leg-shooting-stick>

Oefen ook gereeld die verskillende skietposisies met die twee- of driepoot skietrus waarmee jy beplan om te gaan jag. Soms is 'n geweerband al hulpmiddel wat jy gaan kan gebruik. Leer dus om 'n geweerband korrek aan te wend. In teenstelling met 'n draband, het 'n oordentlike geweerband 'n verstelbare lus. Dit trek die band styf van die voorste hegtingspunt tot bokant jou tri-seps (agterste bo-arm spiere) en trek die geweer in jou skouer in, waar groter spiere dit beter kan ondersteun. Soos jy vordering maak, is ek seker jy gaan dit begin geniet om teikens op verder afstande en vanuit posisies waarmee jy voorheen nie gemaklik was nie, suksesvol aan te durf.

FOKUS TERWYL JY OEFEN

Goeie skietkuns begin in jou kop. Droog-vuur kan net so waardevol wees as praktiese lewendige skietwerk. Maar om net 'n sneller te trek, is nie voldoende oefening nie. Ontwikkel vir jouself 'n roetine. Benader elke skoot in 'n volgorde; byvoorbeeld: Kry eerstens jou posisie reg, kry daarna jou afstand en wind skatting reg, onthou asemhaling en sneller-drukking ens. Laat elke skoot tel. Wanneer jy oefen, voer elke aksie uit tot in die fynste besonderhede. Verkry konsekwentheid wat belangrike voorbereiding gaan wees vir wanneer jy onder druk gaan verkeer. Tydens lewendige skiet oefeninge, "roep" jou skote voordat jy sien waar dit getref het. Sulke fokus is uitputtend. As jy nie meer kan konsentreer nie, hou op vir die dag.

KOOP MEER AMMUNISIE

Moenie tē veel afhanklik raak van toerusting en ander foefies nie. Jy het 'n geweer, ammunisie en teleskoop nodig wat betroubaar is en jou goed pas, maar dit is dit. Die volgende "cool" teleskoop-montering-toestel of "wonder kaliber" sal jou nie noodwendig 'n beter skut maak nie. Neem eerder die geld en koop meer ammunisie vir oefening. Goeie voorbereiding om die beste kombinasie van jouself en jou geweer te maak, gaan sukses in die jagveld behaal, nie noodwendig toerusting wat 'n hele "gadget-katalogus" verteenwoordig nie. Die beste (en mees bekostigbare) manier om verskillende skietposisies te oefen, is waarskynlik met 'n randslag geweer wat die gewig en gevoel van jou hartsgeweer redelik goed naboots met 'n baksteen van .22 LR ammunisie. Jy kan die basiese beginsels inoefen voordat jy na jou hartsgeweer oorslaan vir die finale afronding.

Oefening beteken permanent, maar nie noodwendig perfek nie. As jy met slegte gewoontes oefen, sal jy skiet met slegte gewoontes. Om 'n regte tegniek te leer, neem 'n klas by 'n professionele persoon. Maar as jy nie tyd en geld daarvoor het nie, woon 'n paar plaaslike wedstryde by jou tak by en leer van die beste ouens daar. Ek kan persoonlik hiervan getuig. Hoe meer ek die CHASA skiet oefeninge by my tak bygewoon het; hoe beter het my tellings geraak. Ek het met die persone gesels wat goeie tellings skiet, ek het vrae gevra en wenke verorber. Ek het die spesifieke tabelle self in my eie tyd ook geoefen teen tyd.

Maak jou geweer jou gunsteling getroue werkstuk. Leer die sneller so goed dat jy met redelike konstantheid sal kan voorspel wanneer dit sal breek en afgaan. Ontwikkel die vaardighede om 'n storing in aanvaarbare tyd te kan hanteer en op te klaar; maar onthou om dit met veilige handling te kan doen.

ONTWIKKEL JOU EIE STYL

Leer jou sterk- en swakpunte en ontwikkel jou vaardighede daar rondom. Die ekstra tyd wat jy hieraan bestee, word deur die hoër aantal treffers vergoed. Terselfdertyd, oefen jou swak punte totdat dit amper jou sterk punte word. As jou styl nie verander, ontwikkel en verbeter nie, doen jy dit nie reg nie. As iets nie werk nie, moet jy nie aanhou om dit te herhaal en hoop dit kom reg nie. As jy byvoorbeeld op ghong-teikens skiet en dit mis, moet jy nie weer en weer op dieselfde plek mik nie. As jy die sneller goed laat breek het en mis, kan jy nog een keer probeer om net seker te wees dat dit nie jy is nie.

Weet jy waarheen die skoot gegaan het? Volg jou skote deur en leer uit jou foute. Probeer ook om jou liggaam so gemaklik as moontlik vir jouself te maak in verskillende posisies. Almal is verskillend gebou en 'n sekere posisie wat een persoon pas sal heel waarskynlik vir 'n ander persoon baie ongemaklik voel. Maak aanpassings waar nodig en maak eerder seker dat jou aanlê-prentjie korrek is of skuif jou liggaam sodat jou oog perfek agter die teleskoop inval.

TER AFSLUITING

Bepaal jou persoonlike maksimum effektiewe reikafstand en hou daarby. Moenie 'n skoot op afstande neem as jy nie daardie afstande geoefen het nie. Verstaan ook dat jou maksimum reikafstand in verskillende toestande soos sterk wind en die dier se posisie teenoor jou; gaan verskil en 'n uitwerking gaan hê op jou skootplasing. Wees geduldig en moenie waagstukke neem met jou skote nie. Leer die teiken dier se anatomie ken. Probeer die vitale organe binne in jou teiken dier visualiseer. Beperk dan jou fokus tot 'n plek op die ribbes of skouer wat vir jou penetrasie gaan gee tot direk by daardie vitale organe. Ghong teikens is goeie oefen-hulpmiddels. Jy kan 'n spesifieke grootte teiken kies wat jou beplande jag-dier se vitale doodmaak-area dek en op jou voorkeur jag afstande monteer waarop jy kan oefen. Dit gee onmiddellike terugvoer van sukses deur die kenmerkende klap geluid en swaaiende teiken wat jy waarneem.

Jag is nie 'n goedkoop sport of tydverdryf nie. Deur jou geld en tyd op die regte plekke te belê, sal jy moontlik geld spaar op die lange duur omdat jy nie verlore kwes bokke sal moet betaal nie en jy sal help om jagters oral se reputasie minder skade laat ly.

THE BATTLE INSIDE CITES

SOUTHERN AFRICAN CONSERVATIONISTS ARE AT WAR WITH ANIMAL-RIGHTS NGOS.

By Max Abensperg-Traun January 17, 2021

A form of neo-colonialism by US- and UK-based animal protectionists threatens the rural communities and wildlife of Southern Africa.

Countries in Southern Africa host the majority of the continent's elephants, lions, rhinoceroses and giraffes, to mention just a few of the best-known animal species. Southern Africa overall is conserving its large herbivores and carnivores better than any other region besides North America, despite its relative lack of financial resources. Since the 1970s, countries such as Namibia, Botswana, Zimbabwe and South Africa have increased their wildlife populations, both inside and outside their national parks. But during the same period, most East and West African countries have experienced massive declines in their wildlife populations.

Given the global biodiversity crisis, one would think that these Southern African countries would be celebrated for their wildlife successes and that their policies would be studied and, if not copied elsewhere, at least respected. Yet international organisations that claim to protect wildlife decry Southern Africa's policies while trying to prop up others that clearly have failed. Why? The answer lies in ideology rather than evidence.

IT'S ABOUT HUNTING

A significant part of the Southern African recipe for wildlife success involves granting landowners and communities that live outside formally protected areas the right to sell regulated numbers of animals to hunters. This provides various incentives for people living on the land to tolerate wildlife that can be dangerous or difficult to live with. Wildlife thus becomes a valuable and, if managed well, renewable resource that is protected by those people.

It is this facet of conservation—scientifically managed, fee-paid hunting—that runs counter to animal-protectionist ideology. Never mind what a century of research and results have proven all over the globe.

Before COVID-19 destroyed all forms of tourism, hunting in Namibia, Zimbabwe, Botswana (before the 2014-19 hunting suspension) and, to a lesser extent, South Africa contributed significantly to rural incomes through direct payments, meat distribution and employment. This was especially valuable in more remote areas with low income from agriculture or other forms of tourism. It also motivated local people to become wildlife custodians and to invest in their own anti-poaching efforts, thus sharing the burden of conservation with their governments. This form of hunting, therefore, not only reduces poverty (contributing to the United Nations Agenda 2030), but also provides positive conservation outcomes for iconic African species.

Furthermore, hunting tourism takes place in remote areas that are often unattractive for photographic tourism, or where the latter is still in its infancy. These areas differ markedly from the picturesque, well-known and accessible landscapes of other parts of Africa. Hunting, therefore, is the only sustainable and profitable wildlife-based use of land in many areas.

Improved livelihoods, reduced poaching and growing wildlife populations are what everyone wants, right? Apparently not, if you value individual animal rights above everything else.

NGOS @ CITES

This is the ideological position of several large, well-funded international non-governmental organisations such as the Humane Society International, the International Fund for Animal Welfare and Born Free. Their stance is made even more clear by their consistent and forceful lobbying against the legal international trade in wildlife that is regulated by CITES, the Convention on International Trade in Endangered Species of Fauna and Flora. Increasingly, this stance reflects Western sentiments towards the sustainable use of iconic African species.

CITES is a multilateral mechanism that has been in force since 1975 and now includes 183 member nations, known as Parties. Its original purpose was not to prohibit the international wildlife trade, but to ensure that it is sustainable. A two-thirds-majority vote at a CoP, a CITES Conference of the Parties, is required to change the trading status of any given species (e.g., from legal to illegal or vice versa) or to restrict or de-restrict a certain wildlife trade.

In theory, these decisions must be based on clear CITES criteria and guided by the latest scientific evidence of whether a particular species is threatened by international trade. In practice, however, anti-hunting animal-rights NGOs—despite their status as “observers” with no voting rights—increasingly base their considerable influence at CITES CoPs on their protectionist dogma.

This puts them in direct conflict with the Southern African countries that, in addition to photographic tourism, use hunting tourism as part of their proven strategy to conserve wildlife while supporting rural livelihoods. Hunting by international clients involves exporting and importing animal parts, which falls under CITES jurisdiction. In recent years, some Western countries have been pressured by animal-protectionist NGOs to ban the import of African hunting trophies, which would in effect stop hunting.

IDEOLOGY VS. SCIENCE

As someone involved with CITES on behalf of the government of Austria, I have watched clashes between these advocacy groups and Southern African countries with increasing frustration and dismay, particularly at the CoPs, where their opposing views are now voiced with great acrimony. The NGOs do not win votes for their side by presenting scientific evidence that meet CITES criteria, but rather by using their financial, social and political muscle.

As Parties to CITES, the European Union, the UK and the US—where nearly all international hunters come from—face sustained and increasingly effective lobbying and media pressure by animal-protectionist groups to oppose any sustainable-use (hunting) proposals brought by countries in Southern Africa. These NGOs also wield significant financial influence in countries of the AEC, the African Elephant Coalition, by bankrolling their conservation ministries (especially Kenya) and the expenses of AEC representatives travelling to CITES conferences.

THE AEC VS. SADC

Thanks to these efforts, the AEC stands in opposition to the SADC, the Southern African Development Community. Ironically, it is “development”-focused countries like Namibia, South Africa, Botswana and Zimbabwe that support hunting and have viable, even over-large populations of elephants, while the so-called Elephant Coalition countries are losing theirs. Southern Africa’s conservation successes are ignored by the animal-rights NGOs, which instead support and/or lobby governments with much poorer conservation track records—but that are, or could become, anti-hunting. (Let me add that there are NGOs that support rational, science-based sustainable use of wildlife, but they are much smaller and their voices are typically drowned out.)

It is also ironic that, in contrast to AEC countries that openly and very forcefully oppose Southern Africa’s practices of sustainable use to conserve wildlife, countries in the South respect different conservation models practiced in other parts of Africa, irrespective of their success or failure. SADC countries merely reserve the right to implement their own strategies, which have evolved over time and proven to be largely successful.

Despite being restricted to observer status, NGOs have the right to speak on the floor at a CoP; never have verbal clashes between AEC and SADC members and their supporters been as vitriolic as at the Johannesburg Conference in 2016 and at Geneva in 2019.

Disappointingly, a proposal in 2017 to introduce a formal code of conduct for NGOs at CITES meetings was rejected. This would have included, for example, transparency of money flows such as payments for AEC members’ expenses to attend CoPs where important decisions are made. Thus these NGOs’ involvement with CITES and their influence over Parties remains murky.

The European Union, with its huge CITES voting power as a bloc of now 27 countries, has seen significant declines in many of its native species and struggles to accept the return of predators such as wolves and bears. Yet this large collection of states with mostly poor conservation records continues to impose its ill-informed wildlife strategies on Southern African states by easily outvoting them at CITES conferences.

The US and Canada now have perhaps the world's best record of maintaining their wildlife, thanks largely to the century-old North American Model of Wildlife Conservation, which is based on hunting. However, as in Europe and the UK, their CITES delegations are under great pressure from legislators, celebrities and citizens who are against hunting.

Lack of respect for good conservation work hardly provides the conditions for constructive engagement and the mutual sharing of what works and what doesn't, in Africa or anywhere else.

RHINO HORN, ELEPHANT IVORY

CITES decisions with the most damaging consequences for Southern Africa include forbidding any trade in rhino horn (1977) and elephant ivory (1989). These bans led to the rapid increase in value of these commodities in Asia, which enormously incentivized illegal hunting—that is, poaching. The value of rhino horn, for example, rose to more than \$30,000 per pound (\$60,000 per kg). In turn, the costs of protecting rhinos also skyrocketed, which further burdened already cash-strapped countries that held large numbers of these animals.

CITES decisions like these ignore the basic principles of supply and demand. They also fail to consider how trade bans or restrictions may impact wildlife populations, rural communities and government conservation efforts. The losses in national income from the sanctions on the legal sale of elephant ivory and rhino horn—and the subsequent impacts on conservation budgets and rural incomes—are massive. Today, the demand that fuels this illegal trade from Africa remains very high.

(There have been just two legal sales of ivory, i.e., tusks from natural mortality and stocks confiscated from poachers, in 1999 and 2008. No country has ever sold rhino horns. At current market values, regular, controlled, CITES-sanctioned horn sales could cover all SADC members' costs associated with wildlife conservation, including administering their national parks.)

By now, it is clear that these decades-old decisions were not only ill-advised, but they also drove the large-scale poaching of rhinos and elephants that followed. Furthermore, no compensation for income lost (or expenses incurred) to these bans has been made to African countries, despite a promise to that effect by the US in 1989 in regard to ivory.

FRUSTRATION & ALIENATION

Given this history of unintended consequences, the frustration and alienation of SADC countries at the CoP in Switzerland in 2019 may have been the final nail in the CITES coffin. All of the proposals put forward by SADC members were rejected. These included ending ineffective and costly trade bans on elephant ivory and rhino horn, increasing wildlife-based income for rural communities and allowing representatives from rural communities to participate directly in CITES decision-making processes.

The animal-rights NGOs won the day by wielding their influence over the African Elephant Coalition and successfully lobbying Western nations, particularly the critical European Union bloc, to support their positions.

An anti-use, anti-trade platform contradicts the UN's Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, the Convention on Biological Diversity and the official position of the IUCN, the International Union for Conservation of Nature, which all recognise the rights of Indigenous peoples to the sustainable use of their natural resources. Of what value are such declarations if the very nations that ratified them do not back them up at CITES? Never has the credibility of CITES been so battered as it was in 2019.

On behalf of the SADC, a member of Tanzania's delegation, Elisante Ombeni Leguma, made a powerful closing statement in Geneva in which he slammed the influence of the animal protectionists. He further condemned the Western-influenced approach to CITES trade proposals for depriving Southern African countries of income for their cash-strapped conservation budgets and the financial incentives for rural communities to remain partners in conserving wildlife rather than getting rid of it as a nuisance. It was the first time in at least 20 years that the countries of the SADC spoke with one voice, and now several of them are seriously questioning the benefits of remaining Parties to CITES.

UNDERDOG NO MORE?

The SADC might be an underdog at CITES, but the region still supports huge populations of Africa's iconic wildlife species and represents 345 million people. Shortly after CoP18, at a conference of the SADC heads of states in Arusha, Tanzania, these countries reached an agreement on a common regional policy regarding the use and management of wildlife. The message was clear: Southern Africa's conservation experience, successes and needs can no longer be taken lightly.

Fast-forward to today, when rural African communities are being slammed by the economic impacts of COVID-19. Photographic and hunting tourism rely on international travel, which ground to a halt in early 2020.

However, this terrible cloud may yet have a silver lining. Perhaps this is an opportunity for the leaders of Southern Africa to consider ways to conserve their wildlife without relying entirely on international tourism. These leaders could find a way forward with AEC countries based on mutual respect for their different approaches to conservation, and free of the overbearing Western NGOs pitting them against each other.

This may be wishful thinking on my part, but African nations working together have a far better chance to find solutions for wildlife and rural communities than they do when they are operating as pawns of outside interests.

In Conservation & Wildlife Management, January 2021-Volume 3-1

By Max Abensperg-Traun

Max Abensperg-Traun coordinated national and international CITES issues for the Austrian Ministry of Sustainability and Tourism from 2003 until 2019. He is now an independent consultant. He worked as a game ranger and safari guide in Zimbabwe in the 1970s and from 1981-97 he studied and worked as a conservation biologist in Australia. This is a significantly modified version of a paper that originally appeared in INDABA Vol. 106/20, the magazine of the Southern Africa Documentation and Cooperation Centre, based in Vienna. Gail Thomson assisted with this version.

'N WARE WOLHAARSTORIE

Bydrae deur Jaco Wessels

My oupa het my vertel van die swaarkry tydens die 1933 depressie; Hy het 13 kinders gehad en tye was moeilik en kos was skaars. Hy was eendag baie moedeloos en wou selfmoord pleeg. Hy neem toe sy Mauser geweer met die laaste lood balletjie en laaste bietjie buskruit en loop die veld in, sy gemoed swaar en moedeloos. Na sowat 'n halfuur se stap en bepeinsing sien by skrams deur bosse 'n olifant. Hy sak toe op sy hurke neer om die geweer te laai en gooi in sy opgewondenheid al die buskruit in die loop met die laaste lood balletjie in.

Toe hy opkom gewaar hy daar is 2 olifante. Hy sak weer af op sy hurke om planne te beraam, want twee olifante is beter as een, maar hoe nou gemaak? Twee olifante en een patroon? Maar my oupa was slim!! Hy kruip op sy knieë nader aan die olifante en plant sy knipmes met die hef in die grond met die sny kant van die lem wat effens uit steek na sy kant toe. Hy kruip toe weer terug na die geweer toe en neem sluipskutter posisie in. Hy skiet op die knipmes se lem, sodat die koël in twee sal “split”. Die koël tref die twee olifante en hulle slaan morsdood neer.

Maar die lading in die geweer was tè groot en as gevolg daarvan, skop die geweer my oupa tot in die riviértjie wat naby hom was. Toe hy opkom uit die riviértjie was sy sakke so vol visse dat sy broek se knope gebreek het. Met die breekslag tref die knope twee Elande wat daar naby gewei het. Die Elande slaan morsdood neer op 'n klomp tarentale wat ook daar gewei het.

En sò....Vertel Oupa.... Het hy en sy gesin, die 1933 depressie oorleef!!

BEST CARTRIDGES FOR AFRICA PLAINS GAME

WE COMPARE THREE COMMON CARTRIDGES ON THE
PLAINS OF AFRICA

*By Ron Spomer,
January 13, 2020*

The key to choosing the right caliber for African plains game? Choose precision bullet placement first, bullet construction for desired terminal performance second, and on-target energy last.

Ron Spomer

WHAT'S THE TRUTH?

The truth is that anything can happen and probably has happened, but the consensus is that bullet construction and placement matter more than caliber and kinetic energy. The wrong bullet in the right place can terminate the biggest animal instantly while the right bullet in the wrong place — or a half dozen of them — merely wounds. Ten thousand foot-pounds of energy applied to soft, elastic tissue of cardiovascular organs may have no more immediate effect than 500 foot-pounds.

How should we interpret this? My take is to choose precision bullet placement first, bullet construction for desired terminal performance second, and on-target energy last. I've seen too many large, heavy bullets hauling astonishing levels of kinetic energy strike game with no more life altering results than a target arrow. I've recognized my self-doubt and felt myself flinch while shooting heavy recoiling rifles and missing or wounding. And I've felt the confidence

of precise holds and clean trigger breaks while shooting light recoiling rifles that lead to quick termination of plains game large and small. Be honest with yourself. Don't let your ego get in the way of choosing the safari rifle, caliber, and cartridge that will help you hunt honest and shoot straight.

You can hunt all southern Africa's plains game species with one rifle if it's chambered for the right cartridge. And that cartridge doesn't have to be a big hairy magnum. This means you can leave the .505 Gibbs, the .458 Lott, the .416 Rigby and even the .375 H&H Magnum on the dealer's shelf. But dust off your deer rifle because it could be all you need.

Both the .308 Win. and .300 Win. Mag shoot the same .308" diameter bullets. Here is just a small selection from 100-grain plinkers on the left to 200-grain spire points.

Most commonly loaded in .308 Win. are 150, 165, 168, and 180 grain. In .300 Win. Mag. 180 grain is common, but 190- to 200-grain optimized performance.

Ron Spomer

The simple truth is that ordinary "deer" cartridges in the hands of ordinary hunters work to terminate ordinary African game.

African farmers, ranchers and sportsmen have been hunting native impala, oryx, blesbok, warthogs, kudu, wildebeest, waterbuck, and all the rest (even buffalo, lion, and elephant) with medium caliber, medium power cartridges for more than a century. We'd consider many of them perfect for whitetails, mule deer, caribou, elk, and moose. Like most pragmatic country folk, Africans make do with inexpensive rifles shooting inexpensive, commonly available ammunition in average cartridges such as .303 British, .30-06 Springfield, and 7x57mm Mauser. Which strongly suggests we visitors might succeed in Africa with our own deer and elk rifles.

So let's compare three common cartridges many judge suitable for African plains game: the .308 Winchester, .300 Winchester Magnum, and .338 Winchester Magnum.

An old eland bull can weigh as much as 2,000 pounds. It is the largest plains game species you're likely to hunt, but a good bullet properly placed from a .308 Win. will bring it down.

Ron Spomer

.308 WINCHESTER

Thanks to its use by the military (as 7.62x51mm NATO,) especially snipers, the .308 Winchester has earned a reputation as a deadly accurate, rather mild-recoiling .30-caliber. It's essentially a shortened version of the .30-06, even though Winchester engineers reportedly used the .300 Savage cartridge as the platform for designing the .308. Regardless, what they ended up with is a cartridge with the same diameter rim and head as the .30-06 family of cartridges, but a half inch shorter.

Since the .308 Winchester's introduction in 1952, its length has become the standard for what we call short-action cartridges and rifles to match. Having a shorter action means slightly less weight, less cycling time, and, potentially, more accuracy because, all else equal, there should be less inherent flexing of the bolt/barrel/cartridge lock up. Relatively straight side walls enhance powder space, but a shallow, 20-degree shoulder reduces it. Overall the .308 Win. has sufficient room for about 56 grains of water. Powder capacity in grains varies significantly due to variable powder densities and shape.

Because it shoots .308-inch diameter bullets, the .308 Winchester can be loaded with anything from 100-grain plinkers to 210-grain thumpers. The lightest projectiles, predictably, suffer low aerodynamic efficiency, but can be driven around 3,200 fps (feet per second). They lose energy quickly and deflect significantly in crosswinds.

Drag Function: G1
Ballistic Coefficient: 0.29
Bullet Weight: 110 gr
Initial Velocity: 3200 fps
Sight Height : 1.5 in
Shooting Angle: 0°

Wind Speed: 10 mph
Wind Angle: 90°
Zero Range: 250 yd
Chart Range: 1000 yd
Maximum Range: 4245 yd
Step Size: 25 yd

International Standard Atmosphere
Altitude: Sea Level (0 ft)
Barometric Pressure: 29.92 Hg
Temperature: 59° F
Relative Humidity: 50%
Speed of Sound: 1116 fps

Range	Elevation	Elevation	Elevation	Windage	Windage	Windage	Time	Energy	Vel(x+y)
(yd)	(in)	(MOA)	(MIL)	(in)	(MOA)	(MIL)	(s)	(ft.lbf)	(ft/s)
0	-1.50	0.00	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	2502	3200
25	-0.16	0.60	0.18	0.09	0.33	0.10	0.02	2367	3113
50	0.95	-1.81	-0.53	0.26	0.50	0.15	0.05	2239	3027
75	1.82	-2.31	-0.67	0.56	0.71	0.21	0.07	2117	2944
100	2.44	-2.32	-0.68	0.98	0.94	0.27	0.10	2001	2862
125	2.79	-2.13	-0.62	1.54	1.17	0.34	0.13	1891	2782
150	2.87	-1.82	-0.53	2.23	1.42	0.41	0.15	1785	2703
175	2.64	-1.44	-0.42	3.06	1.67	0.48	0.18	1684	2626
200	2.10	-1.00	-0.29	4.03	1.92	0.56	0.21	1588	2550
225	1.23	-0.52	-0.15	5.16	2.19	0.64	0.24	1496	2475
250	0.00	0.00	0.00	6.45	2.46	0.72	0.27	1409	2401
275	-1.61	0.56	0.16	7.91	2.75	0.80	0.30	1325	2329
300	-3.61	1.15	0.33	9.54	3.04	0.88	0.34	1245	2258
325	-6.05	1.78	0.52	11.36	3.34	0.97	0.37	1169	2188
350	-8.93	2.44	0.71	13.37	3.65	1.06	0.40	1097	2119
375	-12.30	3.13	0.91	15.58	3.96	1.15	0.44	1028	2051
400	-16.19	3.86	1.12	17.99	4.29	1.25	0.48	963	1985

*308 Win 110-gr. ballistics chart.
Ron Spomer*

With bullets on the heavier end of the caliber, muzzle velocity suffers, but kinetic energy at all ranges is higher and wind deflection lower, as the ballistic table for a 180-grain Boat Tail Spire Point shows.

Drag Function: G1
Ballistic Coefficient: 0.49
Bullet Weight: 180 gr
Initial Velocity: 2600 fps
Sight Height: 1.5 in
Shooting Angle: 0°

Wind Speed: 10 mph
Wind Angle: 90°
Zero Range: 225 yd
Chart Range: 500 yd
Maximum Range: 5978 yd
Step Size: 25 yd

International Standard Atmosphere
Altitude: Sea Level (0 ft)
Barometric Pressure: 29.92 Hg
Temperature: 59° F
Relative Humidity: 50%
Speed of Sound: 1116 fps

308 Win 180-gr. ballistics chart.

Ron Spomer

Range (yd)	Elevation (in)	Elevation (MOA)	Elevation (MIL)	Windage (in)	Windage (MOA)	Windage (MIL)	Time (s)	Energy (ft.-lb.)	Vel. (ft/s)
0	-1.50	0.00	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	2702	2600
25	0.13	-0.50	-0.14	0.08	0.30	0.09	0.03	2609	2555
50	1.42	-2.70	-0.78	0.22	0.41	0.12	0.06	2519	2510
75	2.36	-2.99	-0.87	0.44	0.56	0.16	0.09	2431	2466
100	2.94	-2.80	-0.82	0.77	0.73	0.21	0.12	2346	2423
125	3.15	-2.41	-0.70	1.19	0.91	0.26	0.15	2263	2379
150	2.98	-1.90	-0.55	1.71	1.09	0.32	0.18	2182	2337
175	2.41	-1.32	-0.38	2.34	1.27	0.37	0.22	2104	2294
200	1.43	-0.68	-0.20	3.07	1.46	0.43	0.25	2028	2252
225	0.02	-0.01	0.00	3.91	1.66	0.48	0.28	1954	2211
250	-1.83	0.70	0.20	4.86	1.85	0.54	0.32	1882	2170
275	-4.15	1.44	0.42	5.92	2.06	0.60	0.35	1812	2129
300	-6.95	2.21	0.64	7.11	2.26	0.66	0.39	1744	2089
325	-10.24	3.01	0.87	8.41	2.47	0.72	0.42	1678	2049
350	-14.05	3.83	1.11	9.84	2.68	0.78	0.46	1614	2010
375	-18.40	4.68	1.36	11.40	2.90	0.84	0.50	1553	1971
400	-23.31	5.56	1.62	13.09	3.12	0.91	0.54	1493	1932

Because 190-grain and heavier .308 bullets are so long, they intrude deeply into the .308's powder space, limiting MV (muzzle velocity). Nevertheless at launch speeds from 2,400 fps to nearly 2,600 fps, such high B.C. slugs scribe trajectories more than flat enough for much, if

not most, African hunting. And they really help tame wind deflection, as the ballistic table shows.

Drag Function: G1
Ballistic Coefficient: 0.6
Bullet Weight: 215 gr
Initial Velocity: 2500 fps
Sight Height: 1.5 in
Shooting Angle: 0°

Wind Speed: 10 mph
Wind Angle: 90°
Zero Range: 200 yd
Chart Range: 500 yd
Maximum Range: 6840 yd
Step Size: 25 yd

International Standard Atmosphere
Altitude: Sea Level (0 ft)
Barometric Pressure: 29.92 Hg
Temperature: 59° F
Relative Humidity: 50%
Speed of Sound: 1116 fps

.308 Win. 200-gr. ballistics chart.

Ron Spomer

Range (yd)	Elevation (in)	Elevation (MOA)	Elevation (MIL)	Windage (in)	Windage (MOA)	Windage (MIL)	Time (s)	Energy (ft.-lb.)	Vel. (ft/s)
0	-1.50	0.00	0.00	0.04	0.00	0.00	0.00	2984	2500
25	0.03	-0.11	-0.03	0.07	0.28	0.08	0.03	2899	2464
50	1.19	-2.27	-0.66	0.19	0.37	0.11	0.06	2815	2428
75	1.98	-2.52	-0.73	0.39	0.49	0.14	0.09	2734	2393
100	2.39	-2.28	-0.66	0.67	0.64	0.18	0.12	2654	2358
125	2.41	-1.84	-0.54	1.03	0.78	0.23	0.16	2576	2323
150	2.03	-1.29	-0.38	1.47	0.94	0.27	0.19	2500	2288
175	1.24	-0.67	-0.20	2.01	1.09	0.32	0.22	2426	2254
200	0.01	-0.01	0.00	2.63	1.25	0.36	0.26	2354	2220
225	-1.65	0.70	0.20	3.34	1.42	0.41	0.29	2283	2187
250	-3.77	1.44	0.42	4.14	1.58	0.46	0.32	2214	2153
275	-6.36	2.21	0.64	5.04	1.75	0.51	0.36	2146	2120
300	-9.43	3.00	0.87	6.04	1.92	0.56	0.39	2080	2087
325	-13.00	3.82	1.11	7.13	2.09	0.61	0.43	2016	2055
350	-17.09	4.66	1.36	8.33	2.27	0.66	0.47	1953	2023
375	-21.70	5.52	1.61	9.63	2.45	0.71	0.50	1892	1991
400	-26.87	6.41	1.87	11.03	2.63	0.77	0.54	1832	1959

For addressing many species, 2,500 ft.-lbs (foot pounds) of energy at 100 yards may be more appropriate than a flat trajectory to 300 yards. Either way, you get to decide. Most experienced hunters land on 150-grain, 165-grain, and 180-grain bullets as

best in the .308. Most factory loaded ammunition comes with bullets in this range, too. You could tailor bullets to specific animals, but since you never quite know what will show up during safari, it's safer to settle on one bullet for everything except, perhaps, a specialty hunt for something out of the ordinary like a leopard, hippo, eland or 12-pound dik dik.

Recoil with a full-house 150-grain load in an 8-pound rifle should shake you with around 17 ft-lbs of recoil energy at a recoil velocity of 11.7 fps. A 180-grain load will rattle your teeth with 18.8 ft-lbs at 12.3 fps. These are recoils anyone should be able to manage, suggesting precise shot placement. Perfect.

A single 150-grain Norma Kalahari copper bullet brought down this black wildebeest from 240 yards.

Ron Spomer

.300 WINCHESTER MAGNUM

This cartridge lands in many of our performance comparison reviews because it's so good. Sort of a Goldilocks cartridge. Not too big or small. Just right. We could select many other .300 magnums for this spot, but none are as ubiquitous, tested, or available in affordable rifles. Not

the .300 WSM, .300 Wby. Mag., .300 RCM, .308 Norma Mag., .300 H&H Mag., or any others. But you can substitute one of those here if you wish. The results will be roughly the same.

So, at the risk of redundancy, we present the old .300 Win. Mag. of 1963 as our “middle of the road” African plains game round. Many veterans of safari would call it ideal.

As you know, this .300, an off-shoot of the longer .300 H&H Magnum, shoots the same bullets as the .308 Win., just 500 fps or more faster. And, as we've all heard, speed kills! In fact, speed contributes more to bullet hitting power than does weight. A basic reality of physics is that doubling a projectile's mass doubles its energy. Doubling its speed quadruples its energy. As long as the bullet is built tough enough to withstand the impact energy, it should be more deadly at higher speeds. But things don't always work that way, as we'll touch on later.

.308 Win., .338 Win. Mag.,

.300 Win. Mag.

Ron Spomer

The .300 Win. Mag. fits a standard action, the same as the .30-06, and .270 Win. A few ounces heavier, a smidgeon slower to cycle than the 308 Win., but eminently functional on African game. Because case capacity is voluminous (82-grains water behind a 180-grain bullet,) this cartridge can really wring performance from the heavier, higher B.C. bullets. It'll make a 150- to 168-grain slug dance, but it comes into its own with 180-grain. At longer distances, it really shines with 190 to 210-grain bullets. If you really want to stack some energy on target, a 220-grain at 2,700 fps puts out 3,798 ft-lbs at the muzzle and retains a whopping 3,092 ft-lbs at 200 yards, 500 ft-lbs more than the .308 Win. at 100 yards. Whether this makes any difference on game is debatable.

Drag Function: G1
Ballistic Coefficient: 0.64
Bullet Weight: 190 gr
Initial Velocity: 3000 fps
Sight Height : 1.5 in
Shooting Angle: 0°

Wind Speed: 10 mph
Wind Angle: 90°
Zero Range: 280 yd
Chart Range: 1000 yd
Maximum Range: 7492 yd
Step Size: 25 yd

International Standard Atmosphere
Altitude: Sea Level (0 ft)
Barometric Pressure: 29.92 Hg
Temperature: 59° F
Relative Humidity: 50%
Speed of Sound: 1116 fps

*.300 Win Mag 190-gr.
ABLR ballistics chart.
Ron Spomer*

Range (yd)	Elevation (in)	Elevation (MOA)	Elevation (MIL)	Windage (in)	Windage (MOA)	Windage (MIL)	Time (s)	Energy (ft.-lb.)	Vel(x-v) (ft/s)
0	-1.50	0.00	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	3798	3000
25	0.01	-0.05	-0.01	0.06	0.22	0.06	0.03	3702	2962
50	1.27	-2.41	-0.70	0.14	0.27	0.08	0.05	3609	2925
75	2.27	-2.88	-0.84	0.29	0.36	0.11	0.08	3518	2888
100	3.01	-2.87	-0.83	0.49	0.46	0.14	0.10	3429	2851
125	3.48	-2.66	-0.77	0.75	0.57	0.17	0.13	3342	2814
150	3.68	-2.34	-0.68	1.07	0.68	0.20	0.16	3257	2778
175	3.60	-1.96	-0.57	1.45	0.79	0.23	0.18	3173	2742
200	3.22	-1.54	-0.45	1.90	0.90	0.26	0.21	3092	2707
225	2.55	-1.08	-0.32	2.41	1.02	0.30	0.24	3011	2671
250	1.58	-0.60	-0.18	2.98	1.14	0.33	0.27	2933	2636
275	0.29	-0.10	-0.03	3.62	1.26	0.37	0.30	2856	2602
300	-1.31	0.42	0.12	4.33	1.38	0.40	0.32	2781	2567
325	-3.25	0.95	0.28	5.11	1.50	0.44	0.35	2707	2533
350	-5.52	1.51	0.44	5.95	1.62	0.47	0.38	2635	2499
375	-8.15	2.07	0.60	6.87	1.75	0.51	0.41	2565	2465
400	-11.13	2.66	0.77	7.86	1.88	0.55	0.44	2496	2432

More significant than increased energy might be decreased drop and drift. With both the .300 WM and .308 Win. zeroed about 3 inches high at 100 yards, the 300 drops almost 6 inches less at 300 yards and drifts nearly 3 inches less.

That's enough to make the difference between hit and miss. At 400 yards, of course, the difference is even greater. If you anticipate getting lots of shots at widely varying distances without time to employ a laser rangefinder, the extra reach of the .300 Win. Mag. might make it your baby.

But before rushing to select the .300 Win. Mag. as your magic wand, consider recoil. When throwing a 190-grain bullet 3,000 fps, an 8-pound rifle will kick with 37.3 ft-lbs at 173 fps. If you are not capable of handling that shot after shot without flinching, you'll be better off with the .308 Win. Alternatively, you can carry a 9- or 10-pound rifle in 300 Win. Mag. A 10-pound rig tames recoil to 11.8 ft-lbs at 8.7 fps. With proper training, anyone without physical limitations should be able to shoot a 300 Win. Mag. without flinching.

Reloaders can tailor .338 Win. Mag. to shoot light bullets for extended range or heavyweights for increased penetration on big animals. Shown here are bullets from 200- to 250-grains.

Ron Spomer

.338 WINCHESTER MAGNUM

Most hunters are surprised to learn that the .338 Winchester Magnum preceded the .300 Win. Mag. by five years. I suspect in those days Winchester thought the .30-

06, .300 H&H and .300 Wby. Mag. had the .30-calibers covered while larger calibers throwing heavier bullets were falling behind the times. Wildcatters and a certain gun writer named Elmer Keith were getting plenty of attention with their .333 OKH (30-06 necked to .333") and .334 OKH (.375 H&H necked to .338) wildcats. So Winchester engineers straightened the side walls of the .375 H&H belted case, shortened it to fit standard-length actions, sharpened the shoulder to 25-degrees, and necked it down to hold .338-inch bullets. With its 86-grain water capacity, the case had plenty of space for enough powder to propel a 250-grain bullet 2,700 fps from a 24-inch barrel. That's fast enough to churn up 4,050 ft-lbs of kinetic energy at the muzzle and 43 ft-lbs of recoil at 18.7 fps at the shoulder in an 8-pound rifle. A 10-pound gun moderates that to 34.6 ft-lbs at 15 fps, which is still a hefty dose of ouch. Such is the price one pays to put a heap of energy on target.

.338 Win Mag 250-gr. ballistics chart.

Ron Spomer

Drag Function: G1
Ballistic Coefficient: 0.57
Bullet Weight: 250 gr
Initial Velocity: 2700 fps
Sight Height: 1.5 in
Shooting Angle: 0°

Wind Speed: 10 mph
Wind Angle: 90°
Zero Range: 240 yd
Chart Range: 1000 yd
Maximum Range: 6726 yd
Step Size: 25 yd

International Standard Atmosphere
Altitude: Sea Level (0 ft)
Barometric Pressure: 29.92 Hg
Temperature: 59° F
Relative Humidity: 50%
Speed of Sound: 1116 fps

Range	Elevation	Elevation	Elevation	Windage	Windage	Windage	Time	Energy	Vel(+y)
(yd)	(in)	(MOA)	(MIL)	(in)	(MOA)	(MIL)	(s)	(ft/lb)	(ft/s)
0	-1.50	0.00	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	4047	2700
25	0.10	-0.36	-0.11	0.07	0.26	0.08	0.03	3929	2660
50	1.37	-2.61	-0.76	0.18	0.34	0.10	0.06	3814	2621
75	2.33	-2.96	-0.86	0.37	0.46	0.14	0.09	3702	2582
100	2.97	-2.83	-0.82	0.63	0.60	0.17	0.11	3592	2544
125	3.27	-2.49	-0.72	0.97	0.74	0.21	0.14	3485	2505
150	3.22	-2.05	-0.60	1.39	0.88	0.26	0.17	3381	2468
175	2.81	-1.53	-0.45	1.89	1.03	0.30	0.21	3279	2430
200	2.04	-0.97	-0.28	2.48	1.18	0.34	0.24	3179	2393
225	0.89	-0.38	-0.11	3.15	1.34	0.39	0.27	3082	2356
250	-0.65	0.25	0.07	3.91	1.49	0.43	0.30	2986	2319
275	-2.60	0.90	0.26	4.75	1.65	0.48	0.33	2894	2283
300	-4.97	1.58	0.46	5.69	1.81	0.53	0.37	2803	2247
325	-7.76	2.28	0.66	6.73	1.98	0.57	0.40	2715	2211
350	-11.00	3.00	0.87	7.86	2.14	0.62	0.43	2629	2176
375	-14.70	3.74	1.09	9.08	2.31	0.67	0.47	2545	2141
400	-18.87	4.50	1.31	10.41	2.48	0.72	0.50	2463	2106

While one's instinct is to assume such a heavy bullet at a relatively tame velocity would limit performance to moderate ranges, a good boat tail spire point with a B.C. in the mid .5s (like a Nosler Accubond) and zeroed 3-inches high at 100 yards will peak just 3.3

inches high at 125 yards, hit point of aim at 240 yards, and drop just 5 inches at 300 yards. Deflection in a 10 mph cross wind would be in the neighborhood of just 5.5 to 6 inches at 300 yards. Clearly, this “big” medium caliber can run with the .300 Win Mag. At 300 yards it’s still carrying 2,800 ft-lbs of energy. That’s 100 ft-lbs MORE than the .308 Win. kicks up at the muzzle.

Switching to a 200- or 210-grain bullet at 3,000 fps results in even flatter trajectory while sacrificing only 200 ft-lbs of wallop at 300 yards.

Drag Function: G1
Ballistic Coefficient: 0.4
Bullet Weight: 210 gr
Initial Velocity: 3000 fps
Sight Height: 1.5 in
Shooting Angle: 0°

Wind Speed: 10 mph
Wind Angle: 90°
Zero Range: 265 yd
Chart Range: 1000 yd
Maximum Range: 5329 yd
Step Size: 25 yd

International Standard Atmosphere
Altitude: Sea Level (0 ft)
Barometric Pressure: 29.92 Hg
Temperature: 59° F
Relative Humidity: 50%
Speed of Sound: 1116 fps

Range (yd)	Elevation (in)	Elevation (MOA)	Elevation (MIL)	Windage (in)	Windage (MOA)	Windage (MIL)	Time (s)	Energy (ft.lbf)	Vel(x+yy)
0	-1.50	0.00	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	4197	3000
25	0.02	-0.07	-0.02	0.08	0.29	0.08	0.03	4029	2939
50	1.28	-2.43	-0.71	0.21	0.41	0.12	0.05	3868	2880
75	2.27	-2.89	-0.84	0.44	0.56	0.16	0.08	3713	2821
100	2.99	-2.85	-0.83	0.77	0.74	0.21	0.10	3562	2764
125	3.43	-2.62	-0.76	1.20	0.91	0.27	0.13	3417	2707
150	3.57	-2.27	-0.66	1.73	1.10	0.32	0.16	3276	2650
175	3.40	-1.85	-0.54	2.36	1.29	0.37	0.19	3140	2595
200	2.91	-1.39	-0.40	3.11	1.48	0.43	0.22	3008	2540
225	2.08	-0.88	-0.26	3.96	1.68	0.49	0.25	2881	2485
250	0.90	-0.34	-0.10	4.93	1.88	0.55	0.28	2758	2432
275	-0.65	0.22	0.07	6.02	2.09	0.61	0.31	2639	2379
300	-2.58	0.82	0.24	7.23	2.30	0.67	0.34	2524	2327
325	-4.91	1.44	0.42	8.57	2.52	0.73	0.37	2413	2275
350	-7.67	2.09	0.61	10.04	2.74	0.80	0.41	2306	2224
375	-10.86	2.76	0.80	11.64	2.96	0.86	0.44	2203	2173
400	-14.51	3.46	1.01	13.39	3.20	0.93	0.48	2103	2123

*.338 Win Mag 210-gr.
ballistics chart.*

Ron Spomer

Factory ammunition for the .338 Win. Mag. can be found with bullets weighing from 180-grains to 250 grains, but handloaders can stuff 300-grain slugs aboard and nudge them as fast as 2,400 fps. This results in muzzle energy of 3,840 ft-lbs and 30-yard energy of 2,830

ft-lbs. Compare trajectory tables and you’ll see this is less muzzle energy than the 250-grain and minimal gain far down range, so why bother? The answer is momentum. Increased penetration. Because the 300-grain bullet is longer and has a higher sectional density, it has the potential to penetrate more deeply than any lighter bullet of the same materials and construction.

Drag Function: G1
Ballistic Coefficient: 0.72
Bullet Weight: 300 gr
Initial Velocity: 2400 fps
Sight Height: 1.5 in
Shooting Angle: 0°

Wind Speed: 10 mph
Wind Angle: 90°
Zero Range: 210 yd
Chart Range: 1000 yd
Maximum Range: 7661 yd
Step Size: 25 yd

International Standard Atmosphere
Altitude: Sea Level (0 ft)
Barometric Pressure: 29.92 Hg
Temperature: 59° F
Relative Humidity: 50%
Speed of Sound: 1116 fps

Range (yd)	Elevation (in)	Elevation (MOA)	Elevation (MIL)	Windage (in)	Windage (MOA)	Windage (MIL)	Time (s)	Energy (ft.lbf)	Vel(x+yy)
0	-1.50	0.00	0.00	0.04	0.00	0.00	0.00	3838	2400
25	0.20	-0.76	-0.22	0.07	0.27	0.08	0.03	3744	2370
50	1.50	-2.86	-0.83	0.17	0.33	0.10	0.06	3652	2341
75	2.41	-3.06	-0.89	0.35	0.44	0.13	0.10	3563	2312
100	2.91	-2.77	-0.81	0.59	0.56	0.16	0.13	3475	2284
125	2.99	-2.28	-0.66	0.91	0.69	0.20	0.16	3389	2255
150	2.64	-1.68	-0.49	1.30	0.83	0.24	0.20	3304	2227
175	1.86	-1.01	-0.29	1.77	0.96	0.28	0.23	3221	2199
200	0.62	-0.30	-0.09	2.31	1.10	0.32	0.26	3140	2171
225	-1.07	0.45	0.13	2.93	1.24	0.36	0.30	3060	2143
250	-3.24	1.24	0.36	3.63	1.38	0.40	0.33	2982	2116
275	-5.89	2.04	0.59	4.41	1.53	0.45	0.37	2905	2088
300	-9.04	2.88	0.84	5.27	1.68	0.49	0.41	2830	2061
325	-12.70	3.73	1.09	6.22	1.83	0.53	0.44	2757	2034
350	-16.89	4.61	1.34	7.25	1.98	0.58	0.48	2685	2008
375	-21.62	5.50	1.60	8.37	2.13	0.62	0.52	2615	1981
400	-26.90	6.42	1.87	9.58	2.29	0.66	0.55	2546	1955

*.338 Win Mag 300-gr.
ballistics chart.*

Ron Spomer

IMPACT ENERGY AND KILLING EFFICIENCY

Don’t make the mistake of assuming impact energy makes all the difference. I’ve seen 150-

When choosing an African rifle, consider size, weight, length, and recoil as well as pure ballistics.

Ron Spomer

pound antelope absorb 300-grain slugs from .375 H&H Magnum and dash off like a whitetail hit with a .223 Rem. No knockdown. No DRT. Game of all kinds and sizes has the elasticity to absorb all the energy you care to throw at them with a shoulder-fired gun without going down. Terminal bullet performance and placement are way, way more important than power. A good 165-grain bullet from a .308 Win. you can shoot precisely is more effective than a 400-grain, 5,000 ft-lbs bullet on the fringes.

The .300 Winchester Magnum is considered the optimum cartridge for all Africa plains game from 10-pound dik diks to 2,000-pound eland. It is most commonly used with 180 to 200-grain bullets, but lighter ones can be used for smaller animals and longer ranges.

Ron Spomer

CONCLUSIONS

Ponder ballistic charts long enough and you can get dizzy before emerging out the far side with some solid conclusions moderated by experience. The history of bullet performance on African plains game animals is vast, but spread over decades and thousands of individual hunters. Throw in hearsay and inevitable message corruption down the grapevine and confusion could rein. Elephants have been killed by a lucky shot from a .22 rimfire. Sable solidly hit and dropped by a .470 Nitro Express have arisen to skewer the hunter. Oryx center punched with a triad of .300 Winchester Magnum loads loped into the sands of the Kalahari, never to be seen again. Eland slapped with a .308 Winchester died on the spot.

DIE BEGINNERS-GIDS VIR DIE WETTIGE DRA VAN 'N SELFVERDEDIGINGS HANDWAPEN

AS U DAARAAN DINK OM 'N HANDWAPEN TE DRA, MOET U HIERDIE DINGE OORWEEG

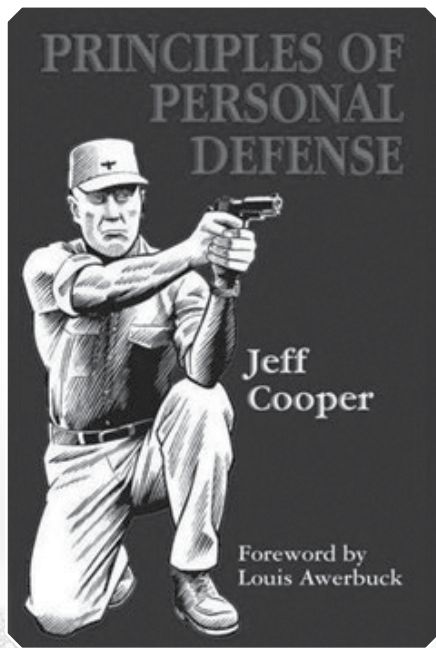
Deur Johan Bekker

Die idee dat mense uiteindelik verantwoordelik is vir hul eie veiligheid, begin deesdae in hierdie land al meer 'n werklikheid te word. Meer mense neem dus die enorme verantwoordelikheid in hul eie hande om 'n vuurwapen aan te skaf en saam met hulle te dra vir self verdediging. Dit is 'n stap in die regte rigting in my opinie. Maar dit is nie genoeg om net 'n handwapen te besit nie. Dit kan jou beter en veiliger laat voel om 'n wapen aan jou persoon te dra, maar jou veiligheid hang van meer faktore af. Jy sal goed geoefende vaardighede, taktiek, en bowenal, die regte ingesteldheid moet kweek.

INGESTELDHEID

Die ware maatstaf om 'n handwapen suksesvol te dra vir selfverdediging word nie gevind in die tipe handwapen wat jy het of die manier waarop jy dit dra nie. In werklikheid word dit nie eens gevind in hoe bekwaam jy die pistool gebruik nie. Dit is jou ingesteldheid om jouself te bewapen vir persoonlike beskerming en dit dan behoorlik te gebruik. Sonder die regte ingesteldheid sal wapens jou niks help nie.

In Suid Afrika, danksy die Vuurwapen wet; Wet 60 van 2000; sal gewone burgers meer as ooit goeie besluite moet kan neem wanneer hulle die spreekwoordelike wapen opneem! Dit sal die uiterste gebalanseerde oordeel, geduld en verantwoordelikheid verg. Om te kies om 'n wapen te dra verg 'n totale verandering in jou leefstyl. Jy sal die wapen te alle tye beter moet oppas as jou eie kinders! Dink byvoorbeeld daaraan dat jy maklik onbevoeg verklaar kan word indien jy die wapen sou verloor of erger nog; indien jy na 'n lang dag die wapen in 'n kas “wegsteek” waar 'n familie lid dit kan bekom en onverantwoordelik optree. In so situasie sal jy deur mede eienaars verwytd word en die gereg sal die vloer met jou vee. Ook nogal goed so want vuurwapens is nie speelgoed wat ligtelik of ligsinnig hanteer kan word nie – NOOIT NIE! Maar genoeg van ons wette....

beginsels van persoonlike beskerming baie logies uiteen gesit in sy boek, die Principles of Personal Defense.

Onder andere, verduidelik Cooper sy eie ontwikkelde kleur kodestelsel vir alle situasies: 'n gekleurde kategorisering van persoonlike bewustheidsvlakke wat 'n duidelike en eenvoudige meganisme bied om die vlak van waarneming wat die situasie benodig, te meet. Meneer Cooper het besef dat meeste mense nog glo in die goedheid van ander en dat mense geleer moet word om gereed en gewillig te kan wees vir geweldadige optrede, veral dodelike geweld:

- **Wit:** Jy is ontspanne en onbewus; nie voorbereid om tot aksie oor te gaan nie. Dit is nie 'n aanvaarbare vlak van bewustheid as jy 'n vuurwapen dra nie.
- **Geel:** ontspanne, nie gefokus op 'n spesifieke bedreiging nie, maar bewus van jou omgewing. Dit is die minimum vereiste bewustheidsvlak wanneer jy 'n vuurwapen dra.
- **Oranje:** bewus van 'n spesifieke moontlike bedreiging. Dit beteken nie dat jy tot aksie hoef oor te gaan nie, maar dat u gereed is indien dit nodig sou raak.

NB: Leer die vuurwapen wet goed ken sodat jy ingelig is van wat jy met jou vuurwapen mag doen in sekere situasies. Vra vrae aan 'n regs persoon wat vir jou raad kan gee oor die wet. Moenie raad van enige "jan-rap-en-sy-maat" aanvaar nie. Ons geregstelsel laat nie toe vir die "ek-het-nie-geweet-nie" verskonings nie.

Wanneer jy die keuse uitoefen om 'n vuurwapen te begin dra, sal jy ernstig moet besin of jy 'n ander persoon se lewe kan neem. Jy sal bereid moet wees om dodelike geweld te gebruik om jou familie en ander onskuldiges te beskerm, maar jy sal dit moet regkry terwyl jy goeie oordeel en bewustheid aan die dag lê. Geen maklike taak nie! Die bekende Amerikaanse wapen skrywer en stigter van Gunsite Academy, Jeff Cooper, het die basiese

- **Rooi:** 'n toestand van aksie. Die spesifieke moontlike bedreiging wat u geïdentifiseer het, het 'n werklike bedreiging geword. Dit is nou tyd om met die gepaste reaksie op te tree.

Neem byvoorbeeld in ag hoe jy bewus is van jou omgewing by die supermark. Jy is haastig op pad huis toe na 'n bedrywige dag op kantoor. Jou motor staan tussen 'n klompie ander motors. Hoeveel ander mense is in die parkeer area? Wie van hulle is op pad in of uit die winkels? Hou iemand jou dop van 'n afstand af? Sal jy betyds by jou wapen kan uitkom indien dit nodig sou wees? Jou ingesteldheid behels waarneming van jou omgewing, konstante evaluering van hoe jou omstandighede verander en jou beplanning om die verandering in omstandighede te hanteer.

Om 'n dodelike konfrontasie te oorleef, het jy meer as skiet vernuf nodig. Jy het die **regte ingesteldheid** nodig. Sommige bronne sal jou laat glo dat Mnr. Cooper se tegnieke al verouderd is, maar ek glo dit is nie onvanpas as verwysing nie. Voordat jy dit dus oorweeg om 'n handwapen vir beskerming te koop, sal ek ten sterkste aanbeveel dat jy soortgelyke leestof soos Mnr. Cooper se boek te lees. Alternatiewelik moet jy gaan vir professionele opleiding wat jou daarmee kan help. Indien jy nie opleiding kan bekostig nie, oefen saam met iemand wat reeds opleiding ontvang het en oefen situasies wat jou stresvlakke gaan aktiveer, want 'n lewensbedreigende situasie gaan jou op jou senuwees maak wat paniek tot gevolg kan hê. Dit kan veroorsaak dat jy nie betyds jou wapen kan ontplooi nie, of jy kan moontlik onskuldige omstanders beseer (of erger!) Doen voldoende navorsing en berei jouself deeglik voor deur oefening; fisies en psigologies. Ek beklemtoon dat om 'n wapen vir selfverdediging te dra, met enorme verantwoordelikhede gepaard gaan. Dit is nie vir elkeen nie, en dit is aanvaarbaar so, maak net seker jy is bereid om die gevolge te hanteer indien jy hierdie belangrike besluit geneem het.

HOE OM DIE REGTE HANDWAPEN TE KIES

Jou keuse van vuurwapen sal 'n baie persoonlike een wees.

- Nommer een op die lys is watter wapen jy kan bekostig. Kyk na die opsies binne jou prysklas en doen verdere navorsing van daar af.
- Jou verdedigingswapen sal elke keer en heeltyd betroubaar moet werk. Daar is meer as genoeg bronne met inligting oor die betroubaarheid van die verskillende vuurwapen fabrikate.

- Dit moet behoorlik in jou hand pas sodat jy dit effektief kan beheer. Elke handwapen vervaardiger bied 'n groot verskeidenheid grootte handwapens vir jou behoeftes. Doen gerus moeite om te probeer om die verskillende modelle van die fabrikate wat jy oorweeg, te hanteer en indien moontlik selfs te gaan skiet. Jy sal oorweeg hoe jy die wapen se meganismes kan gebruik soos die magasyn vrylating knoppie. Kan jy die meganismes met een hand bykom? Verkiez jy 'n pistool of rewolwer?
- Hoeveel patrone dink jy sal genoeg wees om in 'n selfverdediging situasie te gebruik en voldoen jou keuse wapen daaraan? Is 'n Pistool met magasyn kapasiteit van 15 patrone regtig beter as 'n rewolwer met slegs 6 patrone. Let wel dat sommige studies bepaal het dat meeste selfverdediging situasies oor en verby is binne 'n paar sekondes en waar minder as 10 skote gevuur is deur alle partye betrokke.

Let wel: Hierdie studies het gefokus op self verdediging waar persone spesifiek geteiken was vir roof of persoonlike aanval. Hierdie studies sluit nie georganiseerde misdaad met vuurwapens soos Transito-rooftogte in nie.

- Watter kaliber handwapen is beskikbaar in die model wapen wat jy wil aanskaf. Sommige persone sal dalk 'n .45ACP verkies waar ander dalk meer gemaklik sal wees met 'n 9mm Kort as verdediging kaliber.
- Jou wapen keuse moet by u lewenstyl pas. Jou daaglikse roetine en kleredrag sal bepaal watter tipe en grootte wapen jy sal kan dra.
- Doen jou eie navorsing en moenie blindelings verkoops persone by die wapenwinkel se advies volg nie. Hierdie persone het goeie kennis om oor te dra, maar persoonlike motivering en beskikbare voorraad kan soms hul goeie raad beïnvloed.

Let wel: Hiermee beweer ek nie dat verkoops persone swak raad gee of selfs skelm is nie. Ek stel slegs voor dat jy as voornemende koper verantwoordelik sal wees om al die nodige inligting self bymekaar te maak en oordeelkundig sal evalueer. Praat met die eienaars van jou keuse wapen en vind uit wat vir hulle as die voor- en nadele van die wapen ag. Neem in ag dat baie wapen eienaars ook gedryf word deur hul persoonlike smaak en loyaliteite.

WAARNA OM IN 'N SKEDE (HOLSTER) TE KYK

Die dra-metodes wat jy gaan moet oorweeg is 'n kritieke aspek van verborge dra van jou wapen, want as jy nie die wapen aan jou person dra nie, is dit nutteloos.

Die skede wat jy kies, moet basies vier dinge doen:

- laat gemaklike versteekte dra van die wapen toe
- laat jou die pistool veilig en deeglik stewig vasgemaak dra
- maak vinnige en maklike toegang moontlik
- moet die sneller toemaak en beskerm teen 'n moontlik onbeplande skoot wat aftrek

Trouens, die manier waarop jy jou pistool gaan dra, sal ook 'n rol speel in die keuse van 'n pistool; min van ons is groot genoeg om 'n Glock 17 op ons enkel te dra.

Daar is verskeie opsies vir waar en hoe mens 'n handwapen dra. Volgens ons wapen wette moet die wapen ten minste bedek wees. Maar vir jou eie veiligheid sal dit beter wees indien die wapen so goed as moontlik versteek is. Jy wil tog nie adverteer dat jy 'n wapen dra nie, want dit neem die element van verrassing weg en maak jou ook 'n onnodige teiken vir iemand wat jou wapen gaan probeer afneem.

Wat dra-posisies betref, is dit jou persoonlike keuse, maar wat van belang is, is dat jou dra metode van jou daaglikse roetine en kleredrag sal afhang. Die meeste opsies sal die wapen in sy skede aan die lyfband om jou heupe vashou. Die gewildste dra-metodes vereis dat die skede aan die binne- of buitekant van die lyfband sal heg. Vir die beste versteekte dra-opsie sal die binne-lyfband (Inside waistband – IWB) dra metode oorweeg moet word.

Die gewildste dra-posisies is aan die sterk hand kant skuins agter die heup en naby jou nier aan daardie kant en die ander posisie is aan die voorkant van die lyf met 'n binne-die-lyfband skede of rekbare maagband-skede.

Binne die lyfband is die veiligste, wegsteekbare en toeganklike opsie vir die meeste persone. Buite die lyfband is die gemaklikste, maar ook die moeilikste om te verberg. In posisies soos die dra van 'n wapen in die middel van jou rug regoor die spinale-kolom kan ernstige beserings veroorsaak indien die persoon op sy rug sou val of teen 'n muur gegooi word.

Wat ook in ag geneem moet word is hoe maklik dit vir 'n krimineel sou wees om jou wapen by jou af te neem. 'n Wapen agter op jou rug sal makliker afgeneem kan word sonder dat jy weerstand kan bied teenoor 'n wapen wat aan jou voorkant geposisioneer is. Voor op jou lyf kan jy die skurk nog met jou arms afweer en as jy goed genoeg geoefen is, sal jy hom met een hand kan afweer terwyl jy jou wapen met die ander hand kan trek.

Die material waarvan jou skede gemaak is sal ook 'n belangrike oorweging moet wees. Daar is stewige leer skedes beskikbaar wat mooi vertoon en goed funksioneer. By verre is kydex, 'n tipe plastiek wat warm gemaak word en dan volgens jou wapen se vorm gemodelleer word, die gewildste. Dit word ook so gevorm dat jou wapen stewig pas sonder om uit te val en verseker dat 'n doelgerigte trek met krag, die wapen van die skede kan verwyder.

As jy baie sweet sal 'n leer skede dalk nie gepas wees nie aangesien dit jou wapen vining sal laat roes en indien die leer sag raak kan dit gevaarlik wees vir die draer omdat die terugplaas van die wapen 'n ongeluk kan veroorsaak.

KIES DIE REGTE AMMUNISIE

Ammunisie vir selfverdediging moet betroubaar wees en betroubaar voer in jou wapen. Dit moet ook 'n goeie balans tussen penetrasie en omklink van die koeël lewer om die aanvaller so vining as moontlik te stop met 'n aanval.

Verskeie mense vermy om hol-punt ammunisie aan te skaf vir selfverdediging omdat hulle aangeraai is dat dit onwettig is... Dit is nie korrek nie. **Hol-punt ammunisie is wettig.** Hol-punt ammunisie is ontwerp om hindernisse soos dik kledingstukke te deurdring, om so vining as moontlik binne 'n sagte weefsel teiken te klink en soveel as moontlik energie uit te giet. Dit verhoed ook penetrasie (waar die projektiel regdeur 'n teiken beweeg) en moontlik bystanders kan beseer soos volmantel koeëls.

Wat van kaliber? Verskeie sogenaamde kenners sal jou aanraai om 'n .45 ACP as kaliber te kies. Hulle dink dat die groot swaar koeëls 'n aanvaller vining met 'n een-skoot-dood-skoot sal aarde toe bring. Dit is ongelukkig nie altyd die waarheid nie. Daar bestaan ongelukkig nie so iets soos die een-skoot-dood-skoot nie. Dit het al gebeur dat 'n aanvaller met net een skoot deur 'n verdediger geneutraliseer is, maar daar is genoegsame bewyse beskikbaar om te bevestig dat selfs die kanon koeël van 'n .45 nie altyd genoeg is vir stop krag op 'n gemotiveerde aanvaller met dwelms in sy sisteem nie. Daar is definitief meriete in 'n siening dat groter, beter is, maar wat sal dit 'n tengerige >50kg dametjie help as sy nie met 'n groter kaliber kan raak skiet nie? Gebruik eerder 'n wapen wat vir jou pas met ammunisie wat betroubaar en hanteerbaar is in daardie wapen.

Jou keuse in kaliber sal wel in ag geneem moet word sodat dit hard genoeg moet kan slaan om deur dik kleding of selfs ander hindernisse te kan penetreer (motor ruit). Neem in ag dat jy jou teiken sal moet kan sien om te mag skiet en volgens die wet mag jy nie deur hindernisse skiet as jy nie weet wat agter dit verskuil word nie. Vir praktiese doeleindes sal ek voorstel om nie kleiner as 'n 9mm kort te gaan nie, maar selfs 'n pistool in .22LR is beter as niks.

Bronnelys:

<https://www.breachbangclear.com/cooper-color-code/>
<https://bushcraftusa.com/forum/threads/cz-p10c-9mm.241902/>
<https://gunnewsdaily.com/best-concealed-carry-revolvers/>
<https://gunbelts.com/blog/best-concealed-carry-positions/>

DUIF JAG GIDS

Deur Jaco Geldenhuys

Vir baie jagters regoor die land is 'n duif jag die eerste kans om 'n geweer in die veld te kry. Daarom het ek 'n artikel saamgestel oor die taktiek, staanplek seleksie, lokmiddel-metode en skiet van duiwe.

TAKTIEK

Ek het uit ervaring geleer dat die maklikste manier om 'n kwota van voëls te laat val, is om die beste staanplekke te kies en beproefde taktiek te gebruik. Hier is 'n paar voorstelle oor waar jy die beste staanplekke in 'n tipiese veld kan vind en hoe jy die voëls na jou toe kan laat kom.

Moenie tyd mors op plekke waar duiwe nie vlieg nie. Hulle is voëls van gewoonte, dus kan 'n bietjie verkenning goeie vrugte afwerp met betrekking tot duiwe. Voëls navigeer gereeld langs boomlyne en veldrande; maar kan net sowel oor die middel van lande vlieg, waar die terrein kenmerke hulle help om te navigeer.

Duiwe hou daarvan om terselfdertyd te kan sien, maar ook om beskermd te voel. Nadat jy hul vlieg lyne geïdentifiseer het, soek na plekke wat hul behoefte aan sekuriteit bevredig maar wat jou ook die geleentheid sal gee om 'n skoot of twee in te kry. Oorweeg veral: gapings in 'n boomlyn; net agter / onder die kruin van 'n heuwel; dig groeiende gewasse, self net 'n dooie boom naby 'n water bron.

Duiwe is geneig om in beskutte gebiede te skuil waar hulle harde briesse kan vermy. As hulle opstyg om te vlieg, sal hulle naby aan boomlyne of enige redelike beskutting vlieg, en duiwe verkies om aan die kant te vlieg wat hulle teen die hardste kruis winde beskerm. As u langs hierdie lae plekke buite die heersende wind sit, sit u in goeie posisie as die voëls verby vlieg.

Smiddae wanneer die voëls in willekeurige patrone vlieg, kan jy lokmiddels (plastiek nagebootsde voëls) langs moonlike wind beskutting en in 'n redelike oop area naby 'n klein watrgat met 'n sanderige oewer uitplaas. Die kombinasie gee die duiwe 'n plek om beide grond en water te vind, waarna hulle 'n uur of twee voor skemer sal soek. Plaas die lokmiddels verspreid waar hulle gesien kan word deur naderende voëls.

STAANPLEK

Kyk na die uitleg van u gekose jag veld noukeurig met 'n verkyker deur; 'n dag of twee voor 'n jagtog. Op sommige velde is dit moontlik om, om hul omtrek te ry sodat die beste staanplekke beter verken kan word. Soms kan 'n veld met dagbreek nagegaan word; waar u daardie middag gaan jag. Soek plekke waar duiwe sit voordat hulle in die lande gaan land. Sulke kolle bestaan gewoonlik uit hoë, hoewel yl bome, en kan in toegegroeiende middelveld en langs heininglyne gevind word. Soortgelyke skuil plekke kan gevorm word deur ou, verlate plaasmasjinerie, vervalde plaasgeboue of uitsaaitorings. Moenie aanvaar dat 'n staanplek wat wonderlik was die laaste keer dat u 'n veld gejag het, outomaties weer 'n gewilde plek sal wees nie. Toestande verander, en netso varander die manier waarop duiwe in en uit 'n veld voed.

Hou die voëls dop en wees geduldig voordat jy 'n jagstaanplek kies. Gaan sit op die rand van 'n veld en let op dat die meeste van die tyd daar voëls is; wat vroeër oor 'n plek vlieg voordat die grootste deel van die swerm aankom. Leer by hulle. Kyk waar hulle 'n veld binnegaan en waar hulle uitgaan. Hierdie vlieg lyne of vlieg bane dui dikwels die roetes aan wat ander duiwe ook sal volg om later in die dag 'n veld te nader of vertrek.

Plaas jouself naby 'n prominente opening of gleuf in omliggende boomtoppe of geboue, 'n plek waar die omgewing die duiwe in 'n natuurlike "druk gang" kanaliseer. Dit kan 'n natuurlike vliegbaan vir duiwe wees. As jy staanplek kan inneem tussen 'n heuwel en omliggende boom laning, kan u 'n keuse uitoefen vir duiwe wat inkom en 'n veld verlaat. Neem 'n staanplek ongeveer 50 tot 75 meter vanaf so 'n vliegbaan in, sodat jy inkomende en uitgaande voëls kan sien voordat hulle by jou verbygaan.

In baie velde kan 'n hoek wat grensdrade vorm; ook nuttig wees aangesien heinings reislyne vir duiwe vorm. Die beste hoek kan een wees wat 'n gaping langs die boomgrens het. Ondersoek ook telefoon- en kraglyne naby hierdie lande want dit voorsien siplek vir die voëls voordat hulle in die veld kom.

Vars geploegde grond is aantreklik vir duiwe, veral as dit 'n graan-, mielie- of sonneblom-land is. Die voëls voed graag in vars bewerkte grond, aangesien dit sade bevat en 'n onbeperkte uitsig op hul omgewing bied. Geploegde grond in 'n geoesde mielieland of staande sonneblomme is die beste keuse. Duiwe het die gewoonte om "langs die grond" af te vlieg, soos 'n strook staande sonneblomme wat die boer gemis het of onkruid langs 'n dreinerings sloot. Besoek gerus boom lanings teen laatmiddag. Beweeg aan die kant van die veld met groot bome, verkieslik dennebome. Duiwe rus in sulke bome en gebruik dit soms as 'n tussen-punt voordat hulle in 'n veld afvlieg. Terwyl die son sak, vlieg duiwe wat in 'n groot veld voed; dikwels na hoë bome nadat hul aandmaal klaar is.

LOKMIDDELS

Alhoewel die opstel van die regte plek waarskynlik die belangrikste aspek van 'n suksesvolle duifjag is, moet jy nie die impak van lokmiddels onderskat nie. Die eenvoudige feit is dat die meeste jagters nie weet wat duiwe lok nie. Hulle is net nie vertrou daarmee nie. Om duiwe met lokmiddels te jag, is net soos om watervoëls te lok. Dit kan net so effektief wees. Mense gebruik duiwe-lokmiddels dikwels verkeerd. Hoe kan u iets soos 'n lokmiddel misbruik? Jy steek dit weg. Kry 'n bietjie lug onder hulle. Duiwe het veerpatrone en 'n algehele kleur wat nie 'n goeie sigbaarheid bevorder nie. Hulle is baie goed gekamoeleer. Baie jagters plaas hul lokmiddels om hul blindings of plaas dit op die grond. Dit werk nie altyd so effektief nie.

Silhouette is die belangrikste. Oral waar die voëls waarskynlik binne die siglyn van die lokmiddels kom, is dit 'n moontlike plek om op te stel. Daar is egter een truuk om in gedagte te hou as u duiwe lokmiddel effektief gebruik. Jy kan van 'n "duifdraad" gebruik maak. In die mees elementêre vorm is die duifdraad net meer as 'n stewige kabel wat tussen twee pale strek. Lokvoëls word aan die draad vasgemaak, en die versameling word dan binne skiet afstand opgehang. Daar is 'n oneindige aantal variasies wat u self kan ontwerp en gebruik. Die silhoeët van die lokmiddel is die sleutel. Haal dit van die grond af. Die lok-voëls lyk asof hulle vlieg of inkom om te land. Ander jagters gooi hul lokmiddels letterlik in takke van dooie bome of sprei gejaagde voëls se verkerke uit op sonneblom koppe naby aan hul posisie. Dit is dodelik.

SKIET

Maar selfs met die beste strategiese posisionering ter wêreld, moet jy steeds die skote maak as jy jou duif kwota wil hê (wat gewoonlik makliker gesê word as gedaan). Ammunisiemaatskappye hou van duiwejag vanweë die groot hoeveelheid patrone wat jagters elke seisoen daarvoor gebruik. Ons hoor dikwels van mense wat gemiddeld een duif vir vyf patrone of meer uitgeskiet het. Daar is twee baie

goeie redes vir die sombere verhouding: duiwe bied 'n klein teiken, maar belangriker, hul grootste verdediging is hul ongelooflike wisselvallige vlug. Niks vlieg soos 'n duif nie. Hulle zig en zag, swaai en swenk, en is heeltemal onvoorspelbaar terwyl jy probeer om 'n lood korreelpatroon op 'n plek te plaas wat met hul pad sal bots op die perfekte tyd!

Hier is 'n paar eenvoudige skietwenke wat u sal help om meer duiwe op te vou en minder ammunisie te gebruik.

Bly weggesteek !! Ek is oortuig daarvan dat die meeste duiwe selfs op die eerste dag sal opvlam en jou sal vermy indien jy gesien word. Ek glo dat dit 'n groot voordeel is om so onopsigtelik as moontlik te wees, selfs al beteken dit dat jy 'n volledige kamoefleer uitrusting moet dra. Baie duiwe sal vinnig hul vlugpatroon verander om ooglopende mense te vermy. Dit is, op die minste, 'n goeie idee om met die omgewing te probeer saamsmelt, of dit nou beteken om in die skadu van 'n boom te sit of om 'n goingsak afdakke op te slaan. Duiwe hou van sonneblomme, en ek het dikwels met groot sukses daarin gesit. Gebruik 'n tipe skuiling van natuurlike kleure byvoorbeeld 'n goingsak seil oor jou gespan met genoeg opening om die wapen na die duiwe te kan swaai. Om in te smelt met die omgewing is die sleutel tot sukses.

Ek verbeter my skiet-sukses deur eers voëls waar te neem. Duiwe gebruik vliegweë, en ek sal hulle dophou om hul mees konsekwente roetes waar te neem. Een van my gunsteling taktieke is om laatmiddag by 'n afgeleë water poel te sit. Duiwe het 'n drankie nodig voordat hulle rus, en ek vind gewoonlik baie aksie weg van ander jagters. As dit moontlik is, probeer ek na die mees populêre vliegweë beweeg.

Wanneer ek in 'n groep jag, het sommige skuts meer skietgeleenthede as ander. Dit is omdat hulle binne die omvang van 'n vliegweg is, wat bloot 'n roete is wat deur voëls gebruik word. Sommige vliegbane het geen rym of rede nie, maar die meeste is voorspelbaar. Voëls wat van die een veld na die

ander vlieg, verkies miskien 'n sekere roete, gewoonlik langs 'n mensgemaakte of geografiese kenmerk. Gedurende die hitte van die dag kan voëls in groot skaduryke bome rus. Vroegoggend en laatmiddag gaan hulle water toe. Duiwe sit ook graag op kragdrade en heiningdrade.

Ek gebruik soms 'n 20-Boor met ligte Nr. 7 patrone. Anders verkies ek 'n 12-Boor met 'n aangepaste verstelbare kolf, en gebruik ammunisie in Nr. 7 1/2. My gunsteling duifgeweer is 'n ou Savage 440 bo-en-onder.

Om nie vertrouwd te wees met die vermoë van jou vuurwapen nie, is een van die grootste foute wat voornemende duifjagters maak. Dit is ongelooflik hoeveel mense nooit hul gewere “patroon” voordat hulle duiwe jag nie. Die belangrikste aspek van enige soort skietery is om die impak van u vuurwapen te ken. Dit is van uiterste belang om jou swaai fyn in te oefen. Wanneer jy kleiteikens konsekwent begin tref, sal u meer duiwe tref.

Hoe om te weet of 'n voël binne die reikafstand is? As u enige van die voëlkenmerke van die voël kan sien en dit donker lyk, is dit waarskynlik binne bereik. As dit in 'n liggrys vervaag is, is dit gewoonlik te ver buite bereik. Sommige jagters wil hulself met lang skote uitdaag. Sommige kan dit konsekwent doen, maar die meeste sal ammunisie vermors.

Hoop hierdie wenke help en geniet julle jagte in hierdie jaar.

JAGSEISOEN EN GRENDELTYD

Deur Christopher Boshof

Die gewere is skoon en gereed, koeëls herlaai en verpak in afwagting op die beste tyd van die jaar - die jagseisoen! Opgewonde besprekings en bespiegelings vind plaas en ek en my broers probeer besluit op elkeen se keuse van 'n boksoort. Natuurlik wil elkeen die duurste en grootste bok inpalm en daar word oor en weer geworstel oor die wenner. Bokkoors loop hoog en ons is gerat vir die ervaring van 'n leeftyd.

Toe kom die Covid-ding....."Ag nee! Regtig?! Geen jag word toegelaat nie?! " Ons is geskok en teleurgesteld oor die verpletterende nuus. 'n Virus het die wêreld tot stilstand gedwing en ons mag nie eers die huis verlaat nie. So geen jag! Dit was 'n lae hou. Ons was so teleurgesteld en het nie regtig begryp waarom die bohaai was nie. Ons was tegelyk bang en verstom dat so iets die wêreld tot stilstand kon dwing en so ook ons lewens.

Gelukkig woon ons op 'n plot buite die dorpsgrense en kon ons tyd verwyd met kamp opslaan in die veld en teikenskiet met die windbuks. Dit het die inperkingsgevoel verlig maar kon nie die vooruitsigte van 'n jagekspedisie vervang nie.

Na die eerste paar weke kon my pa 'n permit bekom wat ons toegelaat het om die boere te help met die bekamping van probleemdiere en wilde ganse wat die gewasse stroop. Die uitstappie was opwindend en het my herinner aan my eerste jagervaring. Ons het bokse koeëls uitgeskiet en het uiteindelik slegs met enkele ganse huiswaarts gekeer. Ganse skiet was op daardie stadium die naaste wat ons aan jag kon kom.

Die ergste inperking het verby gegaan en die dag het aangebreek wat ons as gesin weer kon beplan

aan 'n jaguitstappie. Ons is na 'n naby geleë wildsplas en was uit ons velle van vreugde en opwinding. Die adrenalien het gepomp en die gewere was gereed!

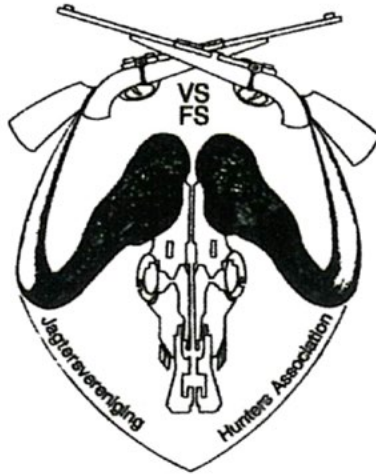
Daar aangekom, het ons die motor by die huis gelos en almal in een bakkie gebondel. Ons is die veld in en net oor die eerste bult het 'n koedoe ons ingewag. My ma kon die koedoe skiet. Daarna het my pa 'n swartwitpens geskiet. Ons seuns moes elkeen tevrede wees met 'n blesbok wat 'n bietjie langer geneem het om plat te trek. My pa en Brenden moes in die veld lê en wag vir sy bok om verby te kom sodat hy ook 'n kolskoot kon inkry.

Dit was die beste dag ooit en ons kon nie uitgepraat raak oor ons ervaring en die feit dat elkeen 'n kopsskoot kon skiet nie.

Daar is nie 'n beter gevoel as om jou eie bok te skiet, af te slag en te verwerk en met die wete dat jy bygedra het aan die biltong in die spens. Jy het help voorsiening maak vir die gesin en is mede verantwoordelik vir jou gesin se voortbestaan.

VRYSTAAT JAGTERS

JAGTERSLOGBOEK

@ R50 per boekie

Bevat alle inligting vir jagdoeleindes en aktiwiteite.

VRYSTAATSE JAGTERS- EN WILDBEWARINGSVERENIGING
FREE STATE HUNTERS AND GAME CONSERVATION ASSOCIATION
(EST. 1981)

C: 082 558 7189
E-mail: lita@vsjagters.co.za

✉ 17469, Bainsvlei, 9338

Fax: 086 515 7926
www.fshunters.co.za

AANSOEK OM LIDMAATSKAP

Van:	
Voorname:	
Noemnaam:	
Adres:	
Kode:	
Telefoon:	
Selfoon:	
E-Pos:	
ID Nommer:	
Beroep:	

1. Is u al ooit geskors of lidmaatskap geweier by enige ander Jagters- en Wildbewaringsvereniging? JA / NEE
2. Tak waarby u wil inskakel:

--

Lid van / Member of:

Freedom to Hunt/ Vryheid om te jag.

SAPS Hunting Association Accreditation Number: 1300018
SAPS Sport Shooting Association Accreditation Number: 1300104

SKEDULE VIR BETALING VAN INTREEGELDE EN LEDEGELD VIR LEDE WAT IN AANSLUIT VIR 2021

VIR DIE PERIODE 1 OKTOBER 2020 – 30 SEPTEMBER 2021

TIPE LID	INTREEGELDE	LEDEGELD 2021
Senior lid	R200.00	R700.00
Familiepakket (Senior lid en gade)	R200.00	R700.00 – Senior lid R275.00 - Gade
Familiepakket (Senior lid met gade en junior lede of voltydse studente)	R200.00	R700.00 –Senior lid R275.00- Gade R180.00 –per kind eenmalig by aansluiting tot ouderdom van 18 of voltydse student, behalwe in geval van Toegewyde Junior Jagter
Pensionaris 65 EN OUER	R200.00	R470.00
Junior lid en voltydse studente	R75.00	R180.00 -Eenmalig by aansluiting in tot ouderdom 18
Junior lid met Toegewyde status	R75.00	R180.00

3. Die hoofdoelstelling van die Vrystaatse Jagters- en Wildbewaringsvereniging is grondwetlik die volgende:
- om te ywer in die bevordering van die jagsport in die algemeen en in die besonder in die Vrystaat;
 - om te ywer in die verkryging van meer jaggeleenthede en jaggeriewe vir sy lede;
 - om te verseker dat sy lede die beginsel en wetlike verordeninge met betrekking tot natuurbewaring verstaan, respekteer; en
 - om samewerking met persone en instansies op die gebied van jagsport en natuurbewaringtebevorder.

EK ERKEN DAT EK DIE BOSTAANDE DOELSTELLINGS VAN DIE VERENIGING GELEES HET EN DAT EK MY DAARMEE VEREENSELWIG. EK DOEN HIERMEE AANSOEK OM LIDMAATSKAP VAN DIE VRYSTAATSE JAGTERS- EN WILDBEWARINGSVERENIGING EN VERKLAAR VOORTS:

- i) Dat ek nog nooit skuldig bevind is aan oortreding van die wildwette, ordonnansies of regulasies van enige provinsie in die Republiek van Suid-Afrika; en
- ii) Indien my aansoek om lidmaatskap suksesvol is, verbind ek my om my te vereenselwig met bogenoemde doelstellings en my te onderwerp aan die grondwet, gedrags en dissiplinerekode van die vereniging.

4. Ek verklaar dat bostaande inligting korrek en juis is (sien volgende bladsy).

Aansoeker:

Datum:

4.1 Voorgesteld deur:

Adres:

Poskode:

Lid No:

Handtekening:

4.2 Geskondeer deur:

Adres:

Poskode:

Lid No:

Handtekening:

5. Voorsteller en Sekondant:

LW: Sowel die voorsteller as die sekondant MOET lid van Vrystaatse Jagters- en Wildbewaringsvereniging wees.

6. NB: U intreefooi en eerstejaar se ledegeld moet u aansoek vergesel anders kan u aansoek nie oorweeg word nie.

7. Ek sluit hierby in my tjek/poswissel/kontant ten bedrae van R _____ wat die intreefooi sowel as ledegeld tot en met die einde van die huidige Finansiële jaar, wat op 31 Desember eindig, insluit.

8. Die vereniging behou hom die reg voor om enige aansoek om lidmaatskap te weier sonder om redes te verstrek.

Vrystaat Jagters- en Wildbewaringsvereniging
Posbus 17469, Bainsvlei, 9338. Lita Swarts 0825587189

9. Bankbesonderhede:

ABSA Loch Logan, Bloemfontein
Rekeningnommer: 470 168 048
Takkode: 632005

THE MYTH OF UK GUN CONTROL

By Jonathan Wright

A discussion on gun control can be seldom had anywhere without reference by someone to the United Kingdom. Gun Free South Africa likes to particularly reference it, and this article is planned to precede a later one dealing with South Africa specifically in this regard.

The UK banned various categories of firearms following a massacre in Dunblane, Scotland, in which 18 people were killed and 15 wounded, most of them children in 1996. This ban has been heralded as an example of a firearm ban success story. This is far from the truth, and only made possible by the cherry picking of dates and statistics to 'prove' a claim. When considering claims such as these, one must go beyond the sound-bite quotes of 'gun violence' and 'gun deaths' to find the truth deliberately avoided by the anti-gun agenda.

To honestly evaluate the success of firearm policy, especially bans, the first thing to investigate is the homicide rate per year over several years (or even decades), followed by analysing the trend before and after the ban. When doing so, it is intellectually dishonest and wrong to only focus on firearm deaths, as doing so excludes all variables that could (and do) undermine the sensational claim of successful firearm bans. It rigs the outcome of a lazy analysis in their favour by only referring to 'gun violence' as the standard by which to judge the ban. The reason this analysis is chosen is because it usually supports their argument that firearms are inherently bad and make people do bad things. When analysing the data fairly and properly, it quickly becomes apparent that a ban is not the be-all and end-all of the matter, and one can still dig further to understand these aforementioned types and trends of statistics.

The ban in the case of the UK was just that and total, and mostly ended with successful recovery of almost all legally held firearms by January 2000. Homicide ought to either immediately decrease, or start a decreasing trend (either slow or fast). Following the ban the homicide rate instead immediately increased while firearm offences remained more or less constant. To say it 'exploded' would not be an exaggeration since it was an increase of 71%. Granted, it does not appear so shocking when one considers the low rate of 1.2 per 100,000 people before the ban, and the still low peak of 1.8 after the ban.

Regardless, a double-digit percentage increase is still a double-digit increase and well outside the normal trends. These trends are most easily viewed on knoema.com which tracks the homicide rate of most countries in the world, but official stats also exist for England and Wales, which formed the basis of similar in-depth research of my own elsewhere.

To illustrate the scenario, consider that the UK homicide rate was 1.1 per 100,000 in 1990. It had a slight trend of increasing to 1.4 in 1994, and decreased in the year of the massacre to 1.3 per 100,000. The ban occurred in 1997, from which point the homicide rate only trended up, although within the same range as before and stayed at 1.5 per 100,000 until 2001. In 2002 there was a dramatic change in which it reached 1.8 per 100,000 and amounts to the mentioned 71% increase since the ban. At this point, it is clear that the UK only got more dangerous immediately after the ban.

From 2002 however, the homicide rate experienced a notable decline that only slightly increased intermittently, and would reach a low of 0.9 per 100,000 in 2014. It becomes very apparent that the gun ban cannot be responsible for the decrease that only started six years after the ban was instituted, and certainly cannot account for the immediate and notable increase after the ban when using the logic used by proponents of a ban.

Firearm ban proponents seldom consider these mentioned statistics and trends, and even if they do recognise them, they tend to write them off as unrelated to the ban. I consider myself intellectually honest in interrogating these things, and therefore ask the new question of whether there could be anything else to explain this trend in the case of the UK. It turns out that there may well be.

It is possible to source the police budgetary trends, and when overlaid against the homicide rate, a pattern emerges in relation to the two. My source of information on what follows in respect of police force is the Centre for Crime and Justice Studies, and a report titled *Police Service Strength* obtainable from the House of Commons library.

The homicide rate started to decline after England and Wales hired an additional 9,000 new police force staff between 2001 and 2003. The UK would appoint a further 12,000 staff from 2003 to 2005. This amounts to about 21,000 new police force staff during the time the homicide rate declined the most notably in the decade following the ban. It is difficult to conceive of a ban in 1997 only delivering results in 2014 and only after policing strength is notably increased.

This would very reasonably raise the question as to whether the same outcome would have been achieved had the UK started hiring more staff immediately and not banning firearms. The increase in homicide post ban further rams home the point that homicide did not change for the better as expected. Rather, it took bolstering police complements. It would appear that the most effective way to reduce violent crime, is to increase police presence and visibility.

A word must be said on the issue of ‘mass shootings’, more honestly referred to as massacres (again, the emphasis on the tool obscures a meaningful discussion). In the case of the UK massacres, it is sometimes mentioned that before the 1996 ban they had mass shootings, and after the ban there were no more mass shootings. Between 1972 and 1996 there was only ever two mass shootings; one in Hungerford and one in Dunblane. There was a third mass shooting in 2010 in Cumbria, which immediately categorically disproves that the ban somehow stopped mass shootings from ever happening again after the ban, never mind that they were even somehow common before the ban.

Turning to raw numbers of massacres before the ban, 385 were killed in massacres in the UK between 1972 and 1996. Excluding terror (such as the Lockerbie Bombing) and war-related cases (think Irish Republican Army), thirty-three died in the Hungerford and Dunblane mass shootings, in which case mass shootings only accounted for 47% of such deaths, for which there was a mere seventy massacre deaths in total. This percentage decreases if you factor in terror, so do not see my excluding as an attempt at dishonesty. If one considers raw numbers after the ban in the UK, 104 were killed in massacres, of which twelve were to the Cumbria mass shooting, which is not significantly different to pre-ban if one considers massacre rates over a twenty-four year period before and after Dunblane.

Throughout this discussion, it becomes clear that the claim of the UK having low homicide rates because they banned firearms is not just over simplified, but patently wrong. The fact that their homicide rates nearly doubled immediately post ban is an example of this. When the homicide rates did finally change, it is logically explained by other variables for which there is a rational connection.

Jonathan Wright

Jonathan holds a keen interest in law and public policy from a liberty perspective. He has been actively involved in Gun Owners South S.A in various capacities and holds a B.A International Studies from Stellenbosch University, while pursuing a postgraduate LLB from the same.

KOOS EN SY PÊLLE GAAN JAG IN DIE KALAHARI.

Seker so 300km van die naaste dorp kry hulle 'n pap wiel. Hulle haal die spaarwiel uit, maar sien tot hul skok hy is óók pap.

Terwyl hulle die hele dag so sit en wag op beter dae en moontlike erbygangers in die afgeleë woestynstreek, begin hulle maar 'n dop (of drie) drink. Teen skemer sien die manne 'n bakkie aankom. Koos sê: "Jisjlaaik, manne, hier kom onsj hulp!"

Toe die bakkie stilhou, steek 'n antie haar kop deur die ruit en vra: "Kan ek julle met iets help?"

Koos roep: "Onsj sjoek 'n pompie!"

"Blerrrie onbeskof!" ruk sy haar op en trek daar weg dat die sand so spat!

A ENGLISHMAN, A FRENCHMAN AND AN AMERICAN GO ON A SAFARI IN THE JUNGLE.

Sadly, they get lost and are captured by a tribe of cannibals. The head cannibal says, "Sorry guys, we have to follow our tradition. That means that we're going to kill you, cook you, eat you and make canoes from your skin. But we'll let you choose how you die."

So the Englishman asks for a pistol. He puts it to his head, yells "God Save the Queen!" and shoots. The Frenchman asks for a sword. He puts it to his neck, yells "Vive La France!" and decapitates himself.

The American man asks for a fork. They're surprised, but they give it to him. Immediately, he starts stabbing himself all over with the fork. Face, arms, legs, torso, everywhere. Blood starts trickling out all over.

The head cannibal asks, "What are you doing?!"

The American replies, "Good luck with making a canoe now!"

SPOTS OF HOPE: SOME GOOD NEWS FOR SOUTH AFRICA'S CHEETAHS

by Tony Carnie on 28 September 2020

- Cheetahs have vanished from 90% of their historical range in Africa.
- A metapopulation project in South Africa has almost doubled the population of cheetahs in this project in less than nine years.
- The program works by nurturing several populations of the cat in mostly private game reserves, and swapping cheetahs between these sites to boost the gene pool.
- South Africa is now the only country in the world with a significantly increasing population of wild cheetahs, and has begun translocating the cats beyond its borders.

DURBAN, South Africa — South Africa is home to around 1,300 of the world's roughly 7,100 remaining cheetahs. It's also the only country in the world with significant cheetah population growth, thanks largely to a nongovernmental conservation project that depends on careful and intensive human management of small, fenced-in cheetah populations. Because most of the reserves are privately funded and properly fenced, the animals benefit from higher levels of security than in the increasingly thinly funded state reserves.

Initiated by the Endangered Wildlife Trust nearly a decade ago, the Cheetah Metapopulation Project recognizes that small cheetah populations may be physically secure in several small reserves, but the likelihood of inbreeding remains high if they are kept separated behind fences. By swapping animals between participating reserves, the trust helps private and state wildlife custodians manage overpopulation and underpopulation on their land and also identify new areas of suitable cheetah habitat. Most importantly, swapping animals reduces the risk of inbreeding among closely related animals.

Vincent van der Merwe, coordinator of the trust's metapopulation initiative, says that when the project began in 2011, there were 217 cheetahs scattered between 41 reserves. Now there are 419 spread across 60 reserves — more than a third of South Africa's total cheetah population.

Vincent van der Merwe at a cheetah translocation.

Image courtesy Endangered Wildlife Trust.

Charli de Vos uses a VHF antenna to locate cheetahs in Phinda Game Reserve.

Image by Tony Carnie for Mongabay.

UNDER PRESSURE

Cheetah populations elsewhere in Southern Africa have not prospered over the past 50 years. In Zimbabwe, cheetah numbers have crashed from 1,500 in 1975, to just 170 today. Botswana's cheetah population has held steady at around 1,500 over the same period, but illegal capture for captive breeding and conflicts with farmers and the growing human population are increasing. In Namibia, there were an estimated 3,000 cheetah in in 1975; roughly 1,400 remain today.

In contrast, South Africa's cheetah numbers have grown from about 500 in 1975 to nearly 1,300 today. Van der Merwe, who is also a Ph.D. student at the University of Cape Town's Institute for Communities and Wildlife in Africa (iCWild), says he's confident that South Africa will soon overtake Namibia and Botswana, largely because the majority of South African cheetahs are protected and managed behind fences, whereas most of the animals in the neighboring countries remain more vulnerable on mainly unfenced lands.

Wildlife researchers Florian Weise and colleagues have reported that private stock owners in Namibia still trap cheetahs mainly for translocation, but there

are few public or private reserves large enough to contain them. Weise says that conservation efforts need to focus on improving tolerance toward cheetahs in commercial livestock and game farming areas to reduce indiscriminate trapping.

Van der Merwe says fences can be both a blessing and a curse. While these barriers prevent cheetahs and other wild animals from migrating naturally to breed and feed, they also protect cheetahs from the growing tide of threats from humanity and agriculture.

To simulate natural dispersion patterns that guard against inbreeding, the trust helps landowners swap their animals with other cheetah reserves elsewhere in the country. The South African metapopulation project has been so successful in boosting numbers that the trust is having to look beyond national boundaries to secure new translocation areas in Malawi, Zambia and Mozambique.

Cheetah translocations have been going on in South Africa since the mid-1960s, when the first unsuccessful attempts were made to move scores of these animals from Namibia. These relocations were mostly unsuccessful.

“Most of those early attempts were a flop because the cheetahs were not kept in bomas before release and some of the reserves were also poorly fenced — so the cats shot out almost as soon as they were released,” van der Merwe said.

Translocated cheetahs are now generally confined to capture bomas, small fenced enclosures, for four to six weeks to allow them to acclimate to their new home environment prior to being set free.

“We have found that four weeks is normally long enough to break the homing instinct and if you keep them in a boma for longer than that, they tend to lose fitness and condition,” van der Merwe said.

The Phinda private game reserve in Zululand, one of several private game reserves that began re-introducing cheetahs in the early 1990s, recently swapped some of its animals with the nearby Manyoni private game reserve.

“We have found that when we capture and translocate cheetahs to other reserves, the Phinda cats do very well elsewhere because they grew up in a challenging environment,” van der Merwe said.

“Because they have to share space with lion, hyena and leopard they have learned to look after themselves — so they are pretty tough animals.”

Charli de Vos, a wildlife monitor at Phinda, says when new cheetahs are released into the reserve in small units, at least one animal is fitted with a VHF tracking collar.

For the first few weeks, she says, the animals' movements are tracked on a daily basis to ensure that they are not showing "homing" tendencies and that they are also getting used to the presence of tourist and staff vehicles.

"This will apply until the animals have relaxed within their new environment. Once the animals have established a home range within the reserve (approximately three months after release), the VHF collar will be removed. Thereafter the research and monitoring team will try and get a visual of each individual cheetah at least once every second week," de Vos said.

The reserve also has an online database to record sightings of the animals, with tourist guides, researchers, land managers and land owners able to add sightings.

Despite a cub mortality rate of between 50% and 80% on some reserves, van der Merwe says there are now about 90 cheetahs in the Zululand area. He says cub mortality rates vary according to the number of larger predators such as lions and hyenas.

SWINGING FOR THE FENCES

But other wildlife conservation leaders have a different perspective on cheetah conservation strategy.

Gus Mills, a senior carnivore researcher retired in 2006 from SANParks, the agency that manages South Africa's national parks. after a career of more than 30 years in Kalahari and Kruger national parks. He says the focus should be on quality of living spaces rather than the quantity of cheetahs.

Mills, who was the founder of the Endangered Wildlife Trust's Carnivore Conservation Group in 1995, and who also spent six years after retirement studying cheetahs in the Kalahari, says it's more important to properly protect and, where possible, expand the size of existing protected areas.

He also advocates a triage approach to cheetah conservation, in which scarce funds and resources are focused on protecting cheetahs in formally protected areas, rather than diluting scarce resources in an attempt to try and save every single remaining cheetah population.

"People have an obsession with numbers. But I believe that it is more important to protect large landscape and habitats properly," Mills said.

He suggests that cheetahs enclosed within small reserves live in artificial conditions: "It's almost like glorified farming."

"In the long run we have to focus on consolidating formally protected areas," he added. "Africa's human population will double by 2050, so cheetah

populations in unfenced areas will become unsustainable if they are eating people's livestock."

Mills, who was closely involved in a similar metapopulation project for wild dogs, said he tried to encourage landowners to pull down the boundary fences, to create larger areas of habitat.

"But there are many landowners who don't want to do that. They want their own areas and their own management programs. But my philosophy is: Take care of the ecosystem so that the animals can take care of themselves, so that nature can run its course," Mills said.

"Unfortunately, there are so few areas left where nature can have its say these days."

Van der Merwe says the financial costs of metapopulation management are unavoidable and justified, noting that private reserves bear the overwhelming bulk of the translocation and monitoring costs.

"This is 2020. State funding for conservation has collapsed in most parts of Africa and the days of setting aside any new large, wild open spaces are long gone," he said. "We should be celebrating the fact that many more private ecotourism reserves have been established on former cattle ranches in South Africa, outcompeting agriculture as a land use and creating new habitat for cheetah. The best we can do is to try and consolidate smaller private and community-owned reserves with larger national parks."

Sarah M. Durant of the Zoological Society of London and the Wildlife Conservation Society, New York, says cheetahs remain susceptible to rapid decline and that, ultimately, conserving the remaining free-ranging populations in Botswana and Namibia will require "a paradigm shift in conservation toward a holistic approach that incentivizes protection and promotes sustainable human-wildlife coexistence across large multiple-use landscapes."

Citations

*Durant, S. M., Mitchell, N., Groom, R., Pettorelli, N., Ipavec, A., Jacobson, A. P., ... Young-Overton, K. (2017). The global decline of cheetah *Acinonyx jubatus* and what it means for conservation. Proceedings of the National Academy of Sciences, 114(3), 528-533. doi: 10.1073/pnas.1611122114*

*Andresen, L. (2017). Peer review #3 of "The distribution and numbers of cheetah (*Acinonyx jubatus*) in Southern Africa (v0.1)". doi:10.7287/peerj.4096v0.1/reviews/3*

IS JOU KEUSE VAN 'N KALIBER MEER BELANGRIK AS JOU KEUSE IN KOEËL ONTWERP VIR JAG?

IN DIE NIMMER-EINDIGENDE DEBAT OOR DIE KEUSE VAN PATRONE, FOKUS JAGTERS DALK TE VEEL OP DIE VERKEERDE DING?

Johan Bekker

INLEIDING

As jy wil vuurwerke sien, begin 'n gesprek wat verband hou met jou gunsteling geweer patrone. As dit nie die kaliber is wat vurige antwoorde ontlok nie; is dit die fabrikaat; of ontwerp; of gewig wat skuim om sommige manne se monde laat opdam en stoom by hul ore laat uitblaas. Die feit is, dat baie jagters (en kompetisie skuts) so 'n diepgewortelde getrouheid teenoor hul voorkeur kaliber ontwikkel het; dat enige teenstellende opinie van hul geliefde patroon 'n intense emosionele reaksie uitlok. Hierdie waansinnige “fanboys” van sekere kalibers; sal jou probeer oortuig dat daar net een kaliber bestaan en dat daardie kaliber alles-en-nog-wat kan doen..... Daai kaliber sal nooit mis nie en dit sal die grootste dinosourus met een skoot onmiddelik op die grond neer fel! Soos party manne van hul kaliber keuse praat, sal mens verwag dat hy net sy geweer op die tafel van die jagtershuis se stoep moet neerlê en dan sal die bokke hulself aan die haak in die slagkamer kom ophang!

En hier is my argument: “Miskien beteken dit dat ons die punt mis?”. Die debat kan aangevoer word dat ons keuse van projektiel-ontwerp minstens ewe belangrik is; as die keuse van kaliber. Hier wil ek benadruk dat ek in hierdie artikel fokus op jag-ammunisie.

In my hart glo ek dat niemand so arrogant is; om in vandag se jag-millieu; 'n kaliber te gebruik wat nie vir daardie doel ontwerp is nie en dat vandag se jagters darem genoeg kaliber keuses (en kennis daarvan) het; om te verseker dat hy 'n Olifant met 'n .375 of groter sal aandurf eerder as om so groot dier met 'n .264 kaliber te probeer aandurf.

Alhoewel sommige patrone (en ja goed kalibers) wel werklike, meetbare voordele bo die direkte kompetisie bied, is dit die koeël / projektiel wat die dier eintlik op die ou einde dood.

Ek is lief vir my Howa .270 jaggeweer. Baie manne sal kla dat hy vleis mors. Ek gee te kenne dat 'n .270 met 130 grein punte op afstande onder 180 meter nogal 'n lelike bloedsam op 'n bok se blad kan gooi. Kortliks verduidelik; die 130 grein se snelheid is net te hoog is vir die skiet van medium-grootte wild op afstands van minder as 200 meter. Maar in die era wat hierdie ou staatsmaker ontwerp is, was dit juis die die tyd wat manne probeer het om al meer spoed uit hul gewere te verkry.

Die vroeë tot middel 1900's was die "Magnum Era"; toe patroon vervaardigers byna uitsluitlik op toenemende snelhede toegespits het. Die probleem was egter dat die meeste destydse jagkoeëls nie tred kon hou met die ontwikkeling in patroon ontwikkeling (lees vooruitgang in veral kruit ontwikkeling) nie. Jagkoeëls van daardie era was byna uitsluitlik koper-koppie-en-lood-kern-ontwerpe, in wese 'n loodkern toegedraai in 'n vaartbelynde koperomslag.

Namate die snelhede toegeneem het, het die kans op koeël-disintergrasie gestuig, en dit het uiterste vleis skade en gewonde of verlore wild tot gevolg gehad as gevolg van onvoldoende penetrasie. Die .270 was ontwerp om juis die 130 grein koeëls teen nagenoeg 3100 voet per sekonde (vps) aan te jaag! Dit was 'n kaliber wat 'n reputasie gemaak het as 'n plat skiet kaliber vir jag in die berge in Amerika en op die vlakte hier in Afrika, maar ook met sekere tekortkominge.

LESSE VAN DIE VERLEDE

Die wapen- en ammunisie vervaardigers het intussen goeie lesse geleer. Dit het John Nosler; wat teleurgesteld was oor koeël-prestasie op wild; in 1947 genoodsaak om 'n koeël te ontwikkel wat nie teen hoë snelhede uitmekaar sou breek nie. Om dit te bewerkstellig, het hy 'n koeël gemasjineer met 'n koperbrug wat die loodkern in twee verdeel het; in voor- en agter kompartemente. Dit het

die voorste gedeelte van die koeël laat omklink tydens die tref slag terwyl die agterste gedeelte van die koeël bymekaar gehou en dieper laat penetreer het. Dit het bekend gestaan as die “Nosler Partition” en het die eerste suksesvolle kommersiële koeël geword wat beheerde omklink einskappe gehad het. Nosler se ontwerp was net die eerste in ‘n reeks belangrike ontwikkelings in koeëlontwerp.

Nosler Partition

*Loodkern (Links) teenoor
Monometaal (Regs)*

Deur die loodkern elektro-chemies aan die koeël mantel te bind, het vervaardigers daarin geslaag om projektiële te skep wat minder geneig was om mantel- en kernskeiding te ervaar - ‘n proses wat vandag bekend staan as binding (Bonded bullets). Barnes het die eerste monolitiese koper koeël ontwikkel, bekend as die “X Bullet”, en deur die loodkern te elimineer, het hulle ‘n projektiël geskep wat sou omklink en goed kon penetreer op wild, selfs teen hoë snelhede sonder die risiko van mantel - en kernskeiding. Deesdae is daar verskeie vervaardigers wat monometaal koeëls vervaardig en bemark (selfs plaaslik in Suid Afrika); wat die moeite werd is om te oorweeg vir jag doeleindes.

Gebinde (bonded) koeël

Polimeer-punt koeëls

Moderne koeëls het in meer onlangse jare met Polimeer (Polymer-tip) punte verskyn; vir meer konstante omklinking; veral oor langer afstande waar die

impak snelheid al reeds soveel verminder het dat konvensionele lood punte nie meer voldoende sou kon omklink nie. Verbeterde metallurgie het ook koeëlontwerpe verder bevorder sodat die projektele meer konstante resultate sal lewer. Dit het gemaak dat skuts 'n weier keuse van gekoopte ammunisie kon gebruik vir jag sonder te veel bekommernis van koeël mislukking.

Dit is moeilik om te sê hoe ver 'n skoot onder veldtoestande kan wees. Die bok wat jy jag kan op 250 meter in die oopte loop of kan dalk skielik op 40 meter agter bosse uit gestap kom. As gevolg hiervan sal die koeël se snelheid in die tweede voorbeeld baie hoër wees as in die eerste geval, en dit sal verskille in prestasie van dieselfde koeël veroorsaak. Jy het 'n koeël nodig wat onder 'n wye verskeidenheid snelhede funksioneer in daardie uiteenlopende omstandighede. Die verskeidenheid van moderne koeëls laat jagters gelukkig toe, om hul jaggeweër sò aan te pas om onder verskillende omstandighede op 'n wye verskeidenheid diere (binne perke natuurlik) te presteer, en hierdie koeëls moet redelik voorspelbaar oor verskillende snelhede kan presteer.

Dan het baie skuts redelik onlangs (afgelope 40 jaar) ook al meer die voordele ontdek om self hul eie ammunisie te herlaai. Die vermoë om self jou ammunisie te herlaai, het die kombinasie om dop-; kruit- en koeël komponente te meng of uit te ruil vergemaklik. So wanneer mens in ag neem dat jy verskillende gewigte koeëls van gebinde vervaardiging of monometaal koeëls of selfs polimeer-punt koeëls kan laai vir verskillende omstandighede; dan maak jy van jou enkele jaggeweër; 'n veelsydige presteerder! Natuurlik moet jagters wat self herlaai; veranderlikes soos die geweër se magasynkas-lengte en die loop se groef draai tempo (twist rate) in ag neem om goeie presterende; dog veilige ammunisie te laai. Dus kan ek met my .270, met die regte koeël konstruksie en gewig, medium-grootte wild doodmaak sonder oormatige vleisbeskadiging, selfs onder 180 meter. Die probleem was nie die gevolg van die .270 se inherente mislukkings van die verlede nie; dit was eerder 'n kwessie van beperkte of swak koeëlkeuses.

WAT SÊ DIE WETENSKAP?

In die laaste dekade het die ontwikkeling van patrone 'n bietjie in 'n ander rigting ingeslaan. Met die kennis wat verder ontwikkel het, het vervaardigers begin redeneer dat spoed nie alles is nie. Hulle het begin kyk na meetbare waardes wat aan sekere koeëls (en kalibers) sekere voordele gun. Een van hierdie waardes is ballistiese koëffisiënt (BC).

In vuurwapen ballistiek is die ballistiese koëffisiënt (BC) van 'n koeël; 'n maatstaf van sy vermoë om lugweerstand tydens vlug te oorkom. 'n Hoë BC

beteken dat die projektiël (binne sy kaliber en gewigs klas) minder vertraging as gevolg van wind weerstand sal ondervind. Die projektiël sal ook meer van sy spoed oor hê as dit die teiken bereik. Binne sekere maatstawwe sal 'n hoë BC ook beteken dat so projektiël minder defleksie van dwarswinde sal te weeg bring. Dus word groter hoeveelhede moderne koeëls deesdae ontwerp met hoër ballistiese koëffisiënte as ooit tevore; wat meer effektief op langer afstande op wild presteer. Dus sal jy wanneer jy op die vlakke jag; waar daar oor langer afstande gejag word, en waar wind 'n groter effek op jou projektiël se impak punt gaan hê, ammunisie kies wat 'n hoër BC het. Wees net versigtig vir die reklame van die vervaardigers wat hul produk se BC- waarde so effens oorskat.

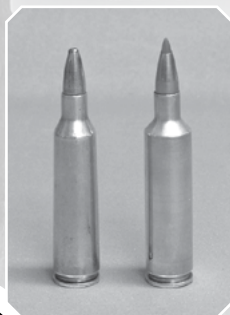
Baie skuts meet die afstand van die projektiël se ogief na die groewe van sy geweer se loop af, om algehele patroon lengte te kan aanpas, wat in baie gevalle vir hulle beter akkuraatheid verseker.

Die Ogief van 'n projektiël is die voorste gedeelte; van die punt af tot op die vlak waar die projektiël volle kaliber bereik het

Die ander waarde waarna gekyk is en verder ontwikkel het; was die ammunisie se dop vorm en dop volume. Die bekendste van hierdie is die "Ackley Improved" ontwerp. Dit

het vir vervaardigers; veral vir die wat voordeel wil trek uit die toenemende belangstelling in langafstand skiet; duidelik geraak dat daar met dop volume en gevolglik ook dop ontwerp ge-eksperimenteer kan word. Die gevolg was; dat die kante van doppe met minder helling vanaf die patroonrand tot die skouer verander is wat dopvolume verhoog het. Die verminderde helling van die kante het veroorsaak dat die skouer helling op daardie doppe aangepas moes word; met skerper skouer hoek grade. Om in sekere lengtes geweer aksie te kon pas

22-250 Win en
22-250 Ackley

Nuwe 6.8 Western
teenoor "ou" .270 Win

kon die nekke van die doppe ook nog ‘n bietjie gerek word sodat die projektiel beter gergreep kan word sonder om afstand vanaf die groewe in die loop prys te gee. Eers was ou staatmakers soos die 22-250 Winchester verander soos hieronder aangedui. Maar deesdae word nuwe kalibers (dit voel soos amper elke dag) van die begin af so gebou!

SO, WAT IS DIE “PUNT”?

Ek het nou met ‘n wye draai my “punt” probeer maak. Jagkoeëls maak dood deur energie te versprei en te vergiet binne in die teiken dier. Die omklinking van die voorste gedeelte van die projektiel, veroorsaak ‘n permanente wondkanaal en beskadig lewensbelangrike organe. As gevolg van die koeël se momentum en energie neerlegging, volg ‘n sekondêre hidrostatiese skokgolf wat verder skade aan organe en ander weefsel veroorsaak. ‘n Koeël wat dit doeltreffend en konsekwent kan doen op enige grootte wild binne die kaliberklas se aanvaarde vermoë, is ‘n goeie jag koeël. So eenvoudig soos dit. Ons as jagers vereis dat ‘n koeël oordenklik omklink; wat sy kontak oppervlak aan sy voorpunt vergroot. Die vergrote kontak oppervlak vergroot die permanente wond kanaal en vererger ook die gevolge van die sekondêre hidrostaties skokgolf.

Jagers is miskien nooit so passievol oor hul gekose jagkoeël (ontwerp) as oor hul gunsteling kaliber nie, maar die gesofistikeerde jagkoeëls van vandag is veelsydiger en presteer beter as ooit tevore. Die nuwe generasie jag-koeëls, is die eindproduk van baie jare se verbeterde koeëlontwerp en koeëlkonstruksie. Moet dus nie vergeet dat die doeltreffendheid van die koeël wat jy kies meer afhang van die konstruksie (kwaliteit) as van die spesifieke kaliber nie. Jy kan dus gerus ‘n nuwe generasie koeël vir jou ou staatmaker aanskaf, eerder as die nuutste “Super-kaliber”. Dit is belangrik om te verstaan dat daar aangewese koeël ontwerpe in elke denkbare kaliber bestaan; elkeen met ‘n spesifieke doel; en dit in my opinie negeer enige argument wat ons jagers in die toekoms kan aanvoer oor ons gunsteling kaliber.

Bronnelys:

https://www.chuckhawks.com/nosler_hunting_bullets.htm

<http://www.gsgroup.co.za/faqcheckneckdiameter.html>

<https://eu-lrb.com/lead-bullets-vs-non-lead-bullets/>

<https://www.gobunt.com/read/seven-things-you-didnt-know-about-ammo>

<http://www.corbins.com/minwt.htm>

<https://www.ronspomeroutdoors.com/blog/68-western-vs-65-prc-amp-270-wsm>

WHY HUNTING AFRICA HAS NOTHING TO DO WITH TROPHY HUNTING

THE PEOPLE, CULTURE AND BEAUTY OF THE LAND ARE WHAT KEEP US COMING BACK TO PURSUE PLAINS GAME

By Tyler Freel

*The author with a Zebra he shot in
South Africa.
Tyler Freel*

The first time I heard about calamari was probably in 7th grade. I remember seeing the word and photo in a Spanish class textbook and upon learning it was squid, decided it wasn't for me. I was a Hamburger Helper, meat and potatoes kid, and carried that mindset into adulthood.

Eventually, I tried calamari...and loved it, so much so, that to this day, I will not pass up the opportunity to indulge. We all can relate to a food we presumed wouldn't appeal to us because of a preconceived bias or notion that it tasted awful. In the context of hunting, I thought of Africa in the same light.

It wasn't that I didn't want to experience Africa (there are some hunters who think they have an aversion to going, getting wrapped up in their own hunting world or finding it difficult to see the draw—I hope this article changes those perceptions). Living in Alaska, I became spoiled with hunting opportunities, and going to Africa remained on the fringe. That changed abruptly after an invite to hunt plains game in South Africa with Norma's new Bondstrike bullets.

I cut my teeth hunting Alaska, picking my way up rocky ridgelines to slip above an unsuspecting Dall ram, listening to the hermit thrushes echoing through the woods at night on a bear bait, and straining to get the first glimpse of a bull

moose thrashing in the brush. We all have a picture of what hunting Africa looks like, positive or negative, but every experienced person I knew said I would love it. Still, I found it hard to get excited about hunting animals I had no experience or exposure to. I think this is very common amongst hunters. We enjoy our comfort zones, often pigeon-holing ourselves into a mindset of disdain for anyone who doesn't do things the way we do. So, I decided to set all my pre-conceived notions and stereotypes aside, and do my best to learn and enjoy the experience.

In Africa, hunting sustains animal populations.
Tyler Freel

HUNTING DRIVES PROTECTION AND MANAGEMENT

Not having traveled extensively, it was hard to wrap my head around landing in South Africa, hunting animals that (to me) might as well have only existed in fairy tales. Hunting and wildlife management in Africa is much different than in North America. Hunting drives the protection and management of Africa's wildlife, and without it, many species would already have perished. Unless the wildlife is valued by hunters (and brings money to the economy) the animals will likely be poached, market hunted or displaced by farming. In South Africa, hunting areas are typically fenced, and the wildlife is carefully managed by landowners. Public-land doesn't exist there.

We hunted on the Burchell Game Reserve with Frontier Safaris in the mountainous Eastern Cape. The reserve was roughly 75,000 acres, and although fenced, is larger than several "free range" islands I know of. I had some apprehension about what hunting a fenced ranch would be like, but quickly noted that the fence wasn't like high fences I have seen in the states, more piecemeal, and at about seven- to eight-foot tall, many of the animals could jump it. From what I gathered, it was geared more towards keeping poachers out. I don't think it came into play in my hunting experience. It was a small detail in a rugged, rolling landscape of rock, sand, sagebrush, and acacia trees.

The first evening in camp, I quickly spotted over eight species of animals, most of which I couldn't identify. After a night of much-needed rest, I watched my first African sunrise over a cup of coffee. We checked rifle zeroes and verified elevation corrections out to 800 meters (875 yards). I was anxious to start hunting, and thankful for the opportunity to get a feel for a new rifle, a Bergara B14 Ridge chambered in .308, as we discussed our afternoon hunt plans over lunch.

*The author—with a blesbok—
hunted with PH Scot Burchell,
whose family has deep roots in
African hunt culture.
Tyler Freel*

THE EXPERIENCE OF AFRICA

We paired off, two hunters per PH, setting out in trucks to various hunting areas. I quickly learned that although we spent a fair amount of time bouncing along the rocky two-tracks, the strategy for hunting many of these species wasn't much unlike something you would encounter in the western U.S., just with a much higher game density. The strategy was to hit good vantage points, glass hard, plan, and execute a stalk. But we also walked a couple miles of folds and gullies, trying to spot wary antelope.

These animals were tuned up and spooky. Although with the antelope, it seemed we could get away with more movement at longer distances than you might with a Dall sheep. Should an ostrich see you, forget it. You could also walk anywhere on the hard, dry dirt and rock, unlike Alaska. There was no muskeg or tussocks, just cobras and puff adders, it was wonderful.

As the heat of midday began to subside, we set out for our first evening hunt with Scot Burchell. His family has deep roots in South Africa, including the naming of the Burchell's Zebra. Even at 23 years old, his experience at spotting and hunting game was superb. I had much to learn from him. We weren't working with an extravagant trophy list, just on the lookout for culls to get the ball rolling. After locating a couple herds of blesbok from over a mile away,

we approached from the backside of the ridge they were on. Peeking around a bush at the top revealed a heard about 180 yards away, still grazing. Scot set the shooting sticks and singled out an old ewe. With the crack of that .308 the ice was broken. Until that moment it was all a dream, solidified as reality by the rolling reverberation across the valley.

I started to realize how fast this adventure was going to pass, and was happy to watch the other hunter in our truck take an impala and blesbok. On the ride back to camp in the dark, with the cool air blasting through open windows, my mind focused on how I could slow down, to milk every bit of enjoyment out of my short time here.

Norma Bondstrike in .308 Win. and a flat-shooting Bergara were the tools the author used in taking several species of plains game.

Tyler Freel

SLOW DOWN, ENJOY AFRICA

By now, I had taken a beautiful impala ewe, a heavy blesbok ram, and still had time to stalk zebra before lunch the following morning. We returned to camp, a welcome reprieve from the 105-degree heat. “Tyler, grab you rifle!” said Scot. He spotted a troop of baboons in the valley below camp, which was perched atop a cliff.

The PH’s made it clear the local baboon population badly needed culling. Baboons are smart and see very well, so we crawled across the ground and eased the rifle onto a sandbag, peeking over the edge. The first shot was easy at 275 yards. The second baboon stepped out at 495 yards, and the third, a big male, sat atop a termite mound at 814 yards. With an educated guess on wind conditions, I squeezed off a round, and saw him flinch just before jumping off the mound and running out of sight. At this point, all the PH’s were watching, and the consensus was 50/50 on miss or hit. It took half an hour to get out there, but the big male was lying dead not 20 yards away, hit through the chest. I couldn’t believe the size of his canines, longer than a grizzly’s!

I noticed that both Scot and our tracker Mzonke washed their hands thoroughly after touching a baboon, and followed suit. Baboons prey on birds and newborn animals, and are destructive to buildings and property.

As we headed back out, I was more determined to slow down with just three days left to hunt. I planned on only observing for the evening, but that changed when my hunting partner ran dry on ammo after wounding an ostrich. They run fast, and as the bird was quickly approaching my maximum elevation correction, I cranked the turret, and the bird stopped. I held about three feet into the wind and touched off a round. The bird flopped to the ground. Scot gave me a range for another ostrich, and that bird dropped as well. If we'd had a 55-gallon drum of peanut oil and the Colonel's spices, it would have been a hell of a fry.

The coolness of the night was already melting away as we hopped in the trucks at 6 a.m. It took us about an hour to reach the area we wanted to hunt, spotting a herd of blesbok at the head of a small valley. After a short stalk, my hunting partner made a beautiful shot on a nice ram. Our next mission was to find gemsbok. It took some doing, but we were within about 150 yards of a group of six. Their sharp, straight horns skylined the sagebrush. An Oryx spooked, circling below us to get our wind. We moved quickly down and across the hill, hoping for a shot. Scot saw a bull laying low in the brush less than 100 yards away. My truck-mate Anton capitalized. It was the highlight of the day.

As we came back to camp in the fading light, Scot spotted an impala ram with a broken horn, perfect for a cull. We raced the coming darkness, and somehow got a perfect, clean shot through a hole in the brush.

The next day would bring even more heat, so we set out early to find a zebra. They had been elusive, but we bumped into some bouncing through the scrub trees. They saw us, so we instantly shut the truck off and stopped, watching their heads and manes stir nervously as the sunrise filtered through the dust. Our PH let them move away, then got on their tracks. We made it to about 50 yards, but never could get a clean shot. This time, they spooked hard, and ran over a mile before turning down into the thick brush.

The sun started beating down while we hiked to the top of a bare ridgeline to glass the basin on the other side. We circled the peak, more reminiscent of sheep hunting, and had just cut the jeep trail when six zebras came spilling out at 100 yards below us. There was no shot as they moved over the next rise. They were still walking away at 350 yards as we crested the hill. I was able to

find a rock to lay on, and when they stopped, I shot at 440 yards. It was a solid hit. One more through the lungs put the zebra down.

Stunningly beautiful, and wonderful table fare, it's one of the coolest animals I've been fortunate to take. We quickly gutted the zebra and hustled back to camp to get it skinned and meat cooling. A cold shower and afternoon nap were welcome in the shade of our huts. That evening and the following morning, we helped another hunter in camp get a beautiful gemsbok.

WHY AFRICA IS SO APPEALING

On the final afternoon, Scot, Mzonke, and I set out to look for wildebeest. It had been a long journey to get here, and I was going to soak up the fleeting moments of this trip. We spotted 40 or so blue wildebeest feeding on new growth in a burned area atop a low ridge. With the wind in our favor, we let them feed away from us and circled above. We eased forward, right behind the herd. A well-aged cow was 80 yards away. I got on the sticks, squeezed off a shot, and put her down as lightning crashed in the distance.

Scot's dad Barry Burchell and his family hosted us in their home for drinks and stories that evening, and as I stuffed my face with calamari (of all things). I thought about how ridiculous my apprehension to this hunt had been. Everyone that comes to Africa says the same thing, "When am I coming back?" For me, it was not about checking a list or collecting trophy animals. The experience, and dreams and imaginings of the next one, are what matter most. The "trophy" is just the culmination of an experience, the same in Africa as it is in North America.

I'm convinced a hunter who says Africa doesn't appeal to them is either wrong, ignorant of its majesty, or a scrooge. The shooting itself isn't what drives the hunger for more, that's only momentary. The more you learn, the more you realize you have yet to learn. I may never be able to hunt buffalo, sable, or some of the high-dollar trophy animals, but I saw them, and I had just as much fun chasing cull animals, and would do it again in a heartbeat.

VERSKILLENDE OPSIES OM TE OORWEEG OM GEWEER TERUGSLAG TE HANTEER

Deur Johan Bekker

Die versnelling van 'n koeël van doodstil tot 'n paar duisend voet per sekonde binne 'n oogwink, is gelyk aan terugslag wat aangevoel kan word deur die terugskop van jou geweer. Dit is een van Newton se wette van beweging: "Elke aksie, het 'n gelyke en teenoorgestelde reaksie". In hierdie artikel bespreek ek kortliks metodes wat gebruik kan word om, veral in die jagveld, te help met 'n geweer wat na die die skut se voorkeur; ietwat te veel terugskop

KOEËL SNELHEID, KALIBER EN GEWIG

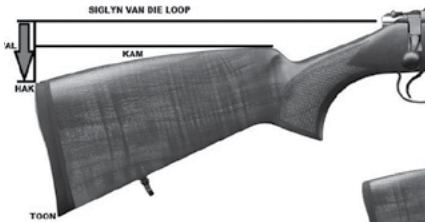
'n Koeël wat die loop teen 'n vinnige snelheid verlaat, stort sy energie redelik vinnig af, maar dit gebeur eers nadat jy die terugslag van jou geweer ervaar het. 'n Geweer wat bykans 4kg weeg, lanseer 'n

"45 / 70 Government" ronde-neus-koeël van 405 grein teen +/-1800 voet per sekonde (vps). Dit lewer ongeveer dieselfde terugslag in kinetiese energie waarde, as 'n .338 Magnum-geweer van dieselfde gewig wat 'n skerp-punt-vormige koeël van 225 grein teen +/-2800 vps lanseer. Die verhoogde koeël snelheid maak dat die terugslag van die .338 Magnum geweer vinniger voel, wat die ervaarde gevoel van die terugslag vir sommige skuts verhoog of vererger. Dit kan amper beskryf word dat 'n groter, stadiger kaliber se terugskop vergelyk kan word met 'n stoot/stamp aksie teenoor die kleiner Magnum-kaliber wat soos 'n vuishou beskryf kan word.

Die lewering van kinetiese energie is wiskundig dieselfde; maar die snelheid waarmee die geweer terug beweeg is verskillend en sal dus verskillend aangevoel word. Dus, hoewel die koeëlsnelheid in die energie-berekening ingesluit word, beteken dit nie dat die geweer noodwendig harder 'skop' nie. Die energie word net anders oorgedra en ervaar. Natuurlik sal 'n geweer met 'n kleiner kaliber en ligter punte teen dieselfde lanseer snelhede; minder skop-skuheid veroorsaak as die groter kaliber. Oorweeg dus watter dier jy wil jag en maak 'n kaliber keuse daarvolgens. Jy hoef nie 'n Springbok met 'n .375 H&H Magnum te skiet nie. As die skop van 'n geweer vir jou te erg is, oorweeg eerder een van die kleiner kalibers wat minder skop het, maar wat voldoende slaankrag het om die spesifieke grootte wild in jou gegewe situasie redelik vinnig te dood.

KOLF ONTWERP

Die gewig en vorm van jou geweer speel 'n rol in hoe die terugskop in jou skouer inwerk. Dit verander nie die kinetiese energie van die terugslag nie, maar dit kan help om die terugskop meer aanvaarbaar vir die skut te maak. Dit vorm deel van die funksionele ontwerp van die geweer en dit sluit die geweer se massa en kolf ontwerp in wat agteruit versnelling beïnvloed. 'n Europese kolf met baie val (drop) van kam tot hak; spring op as gevolg van die weerstand van die terugskop uit jou skouer uit na boontoe, en is geneig om jou op die wang te stamp. 'n Skerp kam verhoog ook verder die pyn. Europese-tipe kolwe soos bv. die van 'n CZ 550 model, sal dus meer geskik vir ligter kalibers wees tot ongeveer 30-06 kaliber.

Aanduiding van "val" van die kolf (Europese ontwerp)

CZ 550 se Europese tipe kolf

Reguit kamme, soos op die tradisionele Safari-tipe kolwe, met min val en 'n afgeronde bokant, gly verby jou wang en in jou skouer in. Die skouer beweeg dat reguit na agter en help om die stoot-aksie van die terugslag te absorbeer.

CZ 550 se Safari tipe kolf

Die vorentoe hellende kam van baie Magnum-kaliber tipe gewere soos op Weatherby se Mark V is so ontwerp dat die oordrag van energie tydens die terugslag, die kam van die kolf van jou gesig af wegstoot.

Weatherby tipe kolf

Baie geweer vervaardigers stel ook deesdae swaar- of dikloop-modelle, in verskeie kalibers, beskikbaar. Vir skyfskiet is die dik lope gewild omdat hulle langer neem om warm te word, veral in kompetisies waar verskeie skote kort op mekaar afgevuur word. Dit is ook net logies dat 'n dik loop met daardie bietjie ekstra gewig, sal help om die terugskop te absorbeer. Neem in ag dat dik-lope lekker werk met bakkie-jag, maar as jy meer hou van loop-en-bekruip jag, sal jy moet besluit of die ekstra gewig wat jy heeldag saam met jou karwei, die verminderde terugskop gaan werd wees. Na 'n paar uur se stap wonder ek in elk geval, of enigiemand die verskil tussen die “swaar” gewig van 'n dik-loop teenoor “liggewig” van 'n tradisionele dun loop vir jou sal kan beskryf moeg geloop is MOEG geloop en swaar dra bly deksels SWAAR!

Natuurlik is daar ook die sogenaamde geweer-“onderstelle”(chassis). Kolwe van sintetiese komponente, meestal alluminium en plastiek, met verstelbare wang stukke vir hoogte en trek-lengte. Moderne ontwerpte kolwe met aanhegtings-punte vir allerhande ekstra bybore en wat gepaard gaan met beskrywings soos:”takties” of “platvorm” (wat dit ookal mag beteken). Ek het te min ondervinding met hierdie tipe kolwe om hieroor kommentaar te lewer, maar in my tradisionele opinie, sou dit veel eerder op vandag se lang afstand skietbane hoort as in die jagveld. Aan die anderkant van die munstuk, het ek al verskeie jagers in die media gesien wat sulke “platvorms” suksesvol in die jagveld gebruik het.

Onderstel-tipe kolf

** Vrywaring Nota: Ek is deeglik bewus dat hierdie tipe kolwe baie stewig en akkurate resultate lewer, maar neem in ag dat hulle gewoonlik ligter skyfskiet kalibers soos die 6.5 Creedmoor huisves wat reeds ontwerp is om nie baie terugskop te genereer nie. Dus is my stellings ten opsigte van hierdie kolwe streng gemik op vermindering van terugskop in die jagveld . Het jy al ooit 'n 416 Rigby op so kolf gesien?*

Ek reken dit sal maar van jou jag voorkeure afhang, en in konteks van hierdie artikel, sal ek aanbeveel dat dit sinvol oorweeg kan word, veral indien hierdie kolf-ontwerp vermindering van terugskop en 'n suksesvolle doodskoot teweeg sal bring.

GEWEER TOEBEHORE

Montering van tromp-remme / blitsbrekers (Muzzle breaks) word ook aangewend om terugskop van 'n geweer te verminder. Trompremme laat uitgaande gas vanaf die geweer se loop deur openinge, aan die kante en selfs bo-kant van die romp van die rem, uitblaas in verskillende rigtings (afhangende van die rem se ontwerp). Die uitlaat van gasse na agter en na bo, help om die geweer se momentum na agter te verminder en wat tot gevolg het dat ook die terugskop verminder word.

Voorbeelde van Trompremme

*Voorbeelde van
Knaldempers*

In 'n mindere mate word knaldempers ook aangewend om terugslag te demp, maar hulle is nie so effektief soos 'n tromprem nie. Baie van die ontbrande gas “bloei” binne in die knaldemper se silinder in en word tydelik vasgevang; wat terugskop help verminder, maar tog word minder gas uit gelaat as deur trompremme. Die gas wat tydelik in die silinder vasgevang word onsnap eers uit die knaldemper se tromp nadat die koeël die demper verlaat het. Gas uitlaat by die tromp van 'n loop met 'n knaldemper aan; is minder as 'n gewone onveranderde loop, maar meer as 'n loop met 'n tromprem. Dus is die terugskop van 'n geweer wat met 'n knaldemper gemonteer is; minder as 'n geweer daarsonder; maar die terugskop behoort bietjie meer te wees as 'n geweer wat met 'n tromprem gemonteer is.

Met beide toebehore sal die geweer se trompsnelheid verskil van dieselfde geweer wat sonder daardie toebehore toegerus is. Oefen dus met die item op jou geweer (en dieselfde ammunisie) waarmee jy gaan jag voordat jy die jagveld betree sodat jy kan verseker waar jou trefpunte presies gaan wees wanneer die toebehore aan jou geweer gemonteer is. Neem ook in ag watter toebehore die plaas eienaar op sy plaas toelaat; verbied of op aandrang. Baie jagplase dring deesdae daarop aan dat jagters met knaldempers jag, omdat dit hulle wild nie so “wild” maak nie. Aan die anderkant, verbied sommige jagplaas eienaars die gebruik van trompremme omdat die soveel meer geraas maak as 'n geweer met 'n gewone loop sonder 'n tromprem. Doen jou huiswerk in hierdie verband.

KWIK-GEVULDE SILINDER VIR TERUGSKOP VERMINDERING

Hierdie silindriese toestelle word gewoonlik in die kolf van 'n geweer ingeplant. Teoreties gebruik hulle kwik of 'n beweeglike meganiese gewig wat veronderstel is om die aanvoelbare terugskop te verminder deur dit oor 'n langer tydperk uit te spreid. Die bewering is dat die kwik (of meganiese gewig) vorentoe in die buis beweeg terwyl die geweer in die terugslag agtertoe beweeg, en sodoende van die terugslag-energie “absorbeer”. Die maksimum energie van die skop word volgens beweringe so verlaag.

Die kwik / gewig keer terug na sy begin posisie en plaas die absorbeerde energie weer terug in die kolf nadat dit nie meer agteruit beweeg nie. Hierdie is nie 'n welbekende tegniek van skop vermindering nie. Die redes hiervoor is as volg:

1. Dit skuif die balanspunt van die geweer wat die algehele balans van jou geweer beïnvloed.
2. Die silinder veroorsaak allerhande snaakse geluide binne in jou prag geweer kolf.
3. Die silinder moet in die kolf vasgegom of word sodat dit nie in die groef wat in jou geweer kolf gemaak is, rondskuif nie. Meer materiale wat jou geweer se gewig en balans verder versteur.
4. Baie skuts rapporteer geen beduindende verskil in ervare terugslag nie.

AFSLUITING

Die voordeel van die vermindering in terugskop help veral nuwe skuts om nie skop-skuheid te ontwikkel wat swak sneller beheer tot gevolg het nie. Maar terugskop vermindering van 'n geweer berus ook nie net by die gemak van die skut nie. Veral in die afvuur van die skoot; speel die vermindering in terugskop 'n groot rol in die sukses van goeie skootplasing. Baie keer wil die skut sy/haar skoot deurvolg en die trefpunt bevestig. Minder terugskop sal vir die skut daardie geleentheid bied. Bevestiging van jou trefpunt, deur jou teleskoop, gee berusting en verhoog vertroue in die geweer en ook in die skut se vermoë. Vertroue in die geweer en selfvertroue van die skut verseker beter skietkuns en op die einde van die dag verhoogde genot in skietsport en jag uitslae.

As jy dus voel dat jy 'n verhoogde sensitiwiteit of selfs 'n afsku in geweer terugslag (skop) het, sal dit definitief raadsaam wees indien jy 'n geweer oorweeg wat:

1. 'n Kleiner kaliber, teen 'n verlaagde trompsnelheid skiet, maar geskik is vir jou doel;
2. Gebou of aangepas is om die terugslag te help verminder (kolf ontwerp en toebehore).

Bronnelys:

Foto: CZ455 - <https://ardeesports.com/products/455-full-stock>

Foto: CZ550 SafariClassic - https://www.egunner.com/cz-550-safari-classic-458-win-mag,name,13889173,auction_id,auction_details

Foto: Weatherby Sporter - <https://weatherby.com/store/vanguard-sporter/>

Foto: Trompomme - <https://www.range365.com/whats-difference-muzzle-brakes-compensators-and-flash-hiders/>

Foto: Knaldempers - <https://gundigest.com/gear-ammo/suppressors/choose-right-suppressor>

DRA EN GEBRUIK VAN VUURWAPENS GELISENSIEER VIR SPORT SKIET OF JAG VIR SELFVERDEDIGING

ITO AFDELINGS 15 EN 16 VAN DIE WET OP DIE BEHEER VAN VUURWAPENS

1. DOEL VAN DOKUMENT

Om duidelikheid aan lede te gee oor die volgende vrae:

1.1. Of vuurwapens gelisensieer ingevolge artikels 15 en 16 van die Wet op Die Beheer van Vuurwapens, (Wet 60 van 2000) ("die Wet") gebruik en/ of gedra kan word vir selfverdediging;

1.2. Of vuurwapens wat ingevolge artikel 13 of 14 gelisensieer is of nie,

gebruik mag word vir jag of sportskiet;

1.3. Of noodweer as 'n verweer teen sekere aanklagte geopper kan word;

1.4. Wat die implikasies kan wees as iemand die besit van 'n vuurwapen vir toegewyde sportskietdoeleindes motiveer, terwyl hy weet dat hy dit nie as sodanig gaan gebruik nie, maar dit net vir selfverdediging gaan gebruik.

2. VRAAG 1 EN 2

MAG 'N VUURWAPEN WAT VIR JAG OF SPORTSKIET GELISENSIEER IS (ARTIKEL 15 OF 16) GEBRUIK WORD VIR EN / OF VIR SELFVERDEDIGING GEDRA WORD?

Hoofstuk 6 van die Wet skep die volgende kategorieë ingevolge waarvan 'n mens aansoek kan doen en 'n vuurwapenlisensie kan bekom:

AFDELING KATEGORIE TIPE VUURWAPEN

Artikel 13 Selfverdediging

- Haelgeweer wat nie ten volle of semi-otomatiese;
- Handwapen wat nie outomaties is nie.

Artikel 14 Beperkte Vuurwapen vir Selfverdediging

- Semi-otomatiese geweer of semi-otomatiese haelgeweer.

Artikel 15 Geleentheids jag en sport-skiet

- Handwapen wat nie ten volle outomatiese,
- Geweer of haelgeweer wat nie ten volle of semi-otomaties.

Artikel 16 Toegewyde Jag en Sportskiet

- Handwapen wat nie ten volle outomatiese Sport is nie
- Geweer of haelgeweer wat nie ten volle outomaties is nie.

Artikel 16A Professionele Jag

- Handwapen wat nie ten volle outomatiese
- Geweer of haelgeweer is wat nie ten volle outomaties is nie.

Artikel 17 Privaatversamelings

- Vuurwapen goedgekeur deur geakkrediteerde versamelaarsvereniging, wat sekere

beperkte vuurwapens kan insluit.

Artikel 19 Openbare Versameling

- Sekere voorgeskrewe verbode en beperkte vuurwapens.

Daar moet gelet word dat artikels 13, 15, 16 en 17 almal voorsiening maak vir die lisensiering van handwapens (al is dit vir verskillende doeleindes).

3. ELKE VUURWAPENAANSOEK MOET VIR 'N SPESIFIEKE DOEL GEMOTIVEER WORD

Artikel 6 van die Wet, gelees met die toepaslike regulasies, bepaal dat elke aansoek om 'n lisensie vir 'n vuurwapen

vergesel moet word van 'n motivering waarin die doel waarvoor die vuurwapen benodig word, uiteengesit word.

4. VERKEERDE INTERPRETASIE EN GEVOLGTREKKINGS

In die lig van die feit dat die wetgewer verskillende kategorieë lisensies geskep het en die daardeur die doel vir die besit en gebruik van die vuurwapens vasgemaak het, kom sommige tot die gevolgtrekking dat 'n mens nie 'n vuurwapen wat vir geleentheids of toegewyde jag en sportskiet mag dra en / of gebruik vir selfverdediging nie.

Die argument blyk te wees dat die wetgewer nie hierdie verskillende kategorieë sou geskep het as die bedoeling daarvan was om sodanige gebruik "buite" die afdeling waaronder die vuurwapen gelisensieer is, toe te laat nie.

Sommige mense blyk ook van die mening te wees dat 'n persoon wat dit

doen, sal optree in stryd met die wet, en selfs skuldig bevind kan word aan 'n kriminele oortreding.

As dit inderdaad die geval was, kan 'n mens dieselfde (gebreklike) argument gebruik ten gunste van 'n argument dat vuurwapens wat vir selfverdediging gelisensieer is, nie vir jag of sportskiet gebruik mag word nie.

Dit is natuurlik ook verkeerd. Sulke interpretasies het geen basis in die reg nie. Die ongeldigheid daarvan sal bespreek word met verwysing na twee aspekte, naamlik:

- Die beginsel van wettigheid;
- Die inhoud van die Wet self.

5. DIE BEGINSEL VAN WETTIGHEID

Die beginsel van wettigheid, wat 'n fundamentele beginsel van ons reg is,

dikteer dat 'n persoon slegs skuldig bevind kan word aan 'n misdryf indien

die handeling wat deur die persoon uitgevoer word, deur die wet erken word as 'n misdaad, en 'n hof mag nie self 'n misdaad skep nie (die ius acceptum beginsel).

Die wet bepaal verder dat:

- Die wet wat deur die beskuldigde oortree is, moes reeds ten tyde van sy kommissie (die ius praeivum-beginsel) as 'n misdaad erken gewees het;
- Die wet moet misdade duidelik formuleer en enige vaagheid vermy (die ius sertum beginsel);
- Howe moet die definisies van misdade beperkend eerder as wyd interpreteer (die ius strictum beginsel).

Wanneer daar besluit word of die wetgewer van plan is om 'n misdryf te skep, moet howe bepaal of die bepaling

van die toepaslike wet die volgende bevat:

- 'n Wettige norm (wat 'n sekere reël stel);
- 'n Kriminele norm (wat dit duidelik stel dat oortreding van sodanige reël 'n misdaad uitwis);
- 'n Kriminele sanksie (wat 'n straf voorskryf om opgelê te word indien 'n persoon aan sodanige misdryf skuldig bevind word).

'n Ontleding van die Wet toon dat dit geen woorde bevat wat óf 'n wettige norm, kriminele norm of kriminele sanksie daarstel tot die effek dat die dra en gebruik van vuurwapens wat ingevolge artikels 15 en 16 gelisensieer is vir 'n ander doel as jag of sportskoot nie, nie toegelaat word nie of dat dit 'n misdaad daarstel nie.

6. DIE INHOUD VAN DIE WET

Artikels 13 (4), 14 (6), 15 (4), 16 (3) en 17 (4) sê almal dat “'n vuurwapen ten opsigte waarvan 'n lisensie ingevolge hierdie artikel uitgereik is, gebruik kan word waar dit veilig is om die vuurwapen te gebruik en vir 'n wettige doel”.

Dit is belangrik om daarop te let dat die wetgewer gekies het om hierdie wye voorsiening in die verskillende afdelings in te sluit.

Selfs in artikels 14 en 16 (wat voorsiening maak vir die lisensiering van semi-outomatiese gewere en haelgewere) en artikel 17 (wat van toepassing is op vuurwapens in 'n private versameling), het die wetgewer nie die doeleindes beperk waarvoor sulke vuurwapens gebruik mag word nie en het uitdruklik gesê dat dit gebruik kan word waar veilig om dit te doen en vir 'n wettige doel.

Dit is duidelik uit bogenoemde dat die wetgewer erken dat 'n vuurwapen, ten spyte daarvan dat hy vir een doel gemotiveer en gelisensieer is, vir 'n ander gebruik kan word.

Eenvoudig gestel, die wetgewer erken dat vuurwapens bedoel is om gebruik te word, en hierdie gebruike wissel. Die praktiese effek is dat die wetgewer erken en magtiging verleen het dat hoewel 'n vuurwapen vir selfverdediging gelisensieer is, die eienaar dit na die skietbaan kan neem om te oefen, en dit selfs te gebruik om aan skietkompetisies deel te neem om die eienaar se vaardigheid in die hantering van die “selfverdedigingsvuurwapen” te verbeter.

Verder, selfs al het jy net jou geweer vir sportskiet gemotiveer, is daar geen

verbod om die spesifieke geweer vir wettige jag te gebruik nie.

Die feit dat beide sportskiet- en jagaktiwiteite in dieselfde afdeling genoem word, ondersteun hierdie siening verder.

Die wetgewer het egter die gebruik van vuurwapens in die volgende artikels van die Wet beperk:

- Artikel 16(A) bepaal dat ‘n professionele jagter sodanige vuurwapen vir sy professionele jagdoeleindes en sy privaat gebruik mag gebruik, waar dit veilig is om dit te doen en vir ‘n wettige doel.
- Artikel 19 (vuurwapens wat in openbare invordering gehou word), beperk uitdruklik die doeleindes

waarvoor sodanige vuurwapens gebruik mag word.

Uit bogenoemde is dit duidelik dat die wetgewer weet hoe om die gebruik van spesifieke vuurwapens te beperk wanneer dit van voorneme is om dit te doen.

As dit die bedoeling van die wetgewer was om die gebruik van vuurwapens wat vir jag of sportskiet gelisensieer is (ingevolge artikels 15 en 16) vir selfverdediging te beperk (of te verbied) sou die wetgewer dit duidelik gestel het.

Dit het dit egter nie in artikels 13, 14, 15, 16 en 17 gedoen nie.

7. BEDOELING VAN WETGEWER

It bogemelde is dit duidelik dat die wetgewer enersyds erken dat vuurwapens vir verskillende doeleindes gebruik word, maar aan die ander kant het die wetgewer verskillende lisensiekategorieë geskep.

‘n Ontleding van die Wet toon dat die kategorieë slegs ontwerp is om die administratiewe ruggraat te verskaf aan:

- selfverdedigingsvuurwapens tot slegs een (en spesifieke tipes) vuurwapens te beperk; en

- beperk ook die besit van sekere tipes en hoeveelhede vuurwapens vir geleentheids jag en sportskiet asook toegewyde jag en sportskiet.

Die feit dat verskeie kategorieë bestaan, waarborg nie die gevolgtrekking dat die Wet die gebruik van ‘n vuurwapen vir ‘n ander doel as waarvoor die vuurwapen gelisensieer is nie, verbied nie.

So ‘n interpretasie sal onkundig wees oor die beginsel van wettigheid en van die inhoud van die Wet self.

8. GEVOLGTREKKING.

Nie alleen bevat die Wet bevat geen van die elemente wat nodig is om ‘n kriminele oortreding te vestig nie, maar die Wet maak uitdruklik voorsiening vir die dra en gebruik van vuurwapens wat ingevolge artikels 15 en 16 gelisensieer

is, vir ‘n wettige doel en waar dit veilig is om dit te doen.

Ons wet erken private verdediging (waarvan “selfverdediging” deel vorm) as ‘n wettige doel en die Wet laat uitdruklik die dra van vuurwapens

toe (mits jy aan sekere voorwaardes voldoen).

Die teenoorgestelde is ook waar: Vuurwapens gelisensieer ingevolge artikel 13 (selfverdediging) of 14 (beperkte vuurwapen vir selfverdediging) kan (onderhewig aan ander wette of reëls wat op die toepaslike aktiwiteit van

toepassing kan wees) vir sportskiet of jag gebruik word.

Dit is duidelik uit bogenoemde dat 'n mens vuurwapens wat ingevolge artikels 15 en 16 gelisensieer is, vir selfverdedigings doeleindes kan dra en gebruik.

9. WETLIKE VOORWAARDES VAN TOEPASSING OP DIE GEBRUIK VAN VUURWAPENS

Vir doelmatigheid is dit ook nodig om kennis te neem van die volgende voorwaardes wat deur die Wet opgelê is ten opsigte van die dra van vuurwapens:

- Artikel 84 van die wet vereis dat alle handwapens wat in openbare plekke gedra word,
- “in ‘n holster of soortgelyke doelgemaakte houder ontwerp, vervaardig of aangepas vir die dra van

die vuurwapen” en

- “aan die persoon geheg wees” of in ‘n
- “rugsak of soortgelyke houder”, en
- die vuurwapens moet heeltemal bedek wees wanneer dit gedra word en die persoon wat sodanige vuurwapen dra, moet effektiewe beheer daaroor kan uitoefen.

10. TOESTAND VAN VUURWAPENS WANNEER DIT GEDRA OF GESTOOR WORD

‘n Persoon wat ‘n vuurwapen dra (insluitend een wat ingevolge artikel 15 of 16 gelisensieer is) kan sodanige vuurwapen wettiglik in ‘n gelaai toestand (“one-up”) dra.

Daar moet egter gelet word dat regulasie 86 (11) (a) van die regulasies wat ingevolge die Wet gemaak is, soos volg bepaal: “Vuurwapens behalwe dié ten opsigte waarvan ‘n lisensie

vir selfverdediging ingevolge artikel 13 van die Wet uitgereik is, moet in ooreenstemming met hierdie regulasies gestoor word”.

Dit beteken dat wanneer jou vuurwapen wat ingevolge artikel 14, 15, 16 of 17 gelisensieer is, in die kluis is, die kamer leeg moet wees en die magesyn (waar van toepassing) verwyder moet word.

11. GEVOLGTREKKING

Vuurwapens wat as jag en/of sportskiet ingevolge artikels 15 en 16 gelisensieer is, kan vir private verdediging gedra en gebruik word.

As jy jou jag- of sportskietvuurwapen onder omstandighede gebruik wat neerkom op wettige private verdediging (selfverdediging), sal jou optrede wettig wees.

'Neem egter kennis dat 'n gedetailleerde bespreking van die vereistes vir private

verdediging (selfverdediging) word nie in hierdie dokument bespreek nie.

12. DIE “ONWETTIGE” GEBRUIK OF GEBRUIK VAN DIE “VERKEERDE VUURWAPEN” IN GEVAL VAN NOODWEER

Indien bogenoemde gevolgtrekking as verkeerd beskou sou word (wat nie toegegee word nie) of indien die Wet gewysig word om die gebruik van 'n vuurwapen vir 'n ander doel te verbied, moet 'n mens ook die beginsel van noodweer in gedagte hou.

Ons gemenereg erken noodweer as verweer teen wat normaalweg beskou sou word as kriminele optrede en bepaal dat wanneer 'n persoon gekonfronteer word met 'n onmiddellike dreigende lewensgevaarlike situasie en in selfverdediging optree om sy/haar eie lewe of die lewe van 'n ander te beskerm, dikteer sosiale en regsbeleid dat selfverdediging 'n verweer vir gedrag kan wees wat andersins as onregmatig of onwettig beskou sou word.

'n Paar voorbeelde kan hierdie beginsel illustreer:

12.1. VROU AANGEVAL EN GEBRUIK JOU VUURWAPEN.

Jy vrou besit nie 'n vuurwapen nie, maar word in jou huis aangeval deur gewapende misdadigers, terwyl jy nie daar is nie.

Jou vrou (wat nie eens 'n bevoegdheidsertifikaat of vuurwapenlisensie het nie) vrees vir haar en jou kinders se lewens, maak jou kluis oop en gebruik jou vuurwapen om skote af te vuur om die aanval te stop. As sy vervolg word vir die onwettige

besit van die vuurwapen, kan sy die verdediging van noodweer suksesvol opwek. Let wel: As sy iemand tydens die skietery vermoor het, kan sy steeds vervolg word vir moord of strafbare manslag, in welke geval die regspraak sal wees of dit 'n regverdigbare manslag was of nie, en die verweer van selfverdediging kan suksesvol geopper word.

12.2. GEBRUIK VAN IEMAND ANDERS SE VUURWAPEN.

Jy is in 'n restaurant wanneer 'n bende gewapende rowers die restaurant binnekom en skote op die bestuurder afvuur en dood hom. Jy en die ander gaste word dan beroof en aan ernstige geweld onderwerp. Jy (wat voorheen ongeskik verklaar is om 'n vuurwapen te besit) tel die oorlede bestuurder se vuurwapen op en vuur skote op die rowers om jou eie en ander se lewens te red.

Jy kan suksesvol 'n verweer van noodweer opper op 'n aanklag dat jy onwettig in besit van die vuurwapen is;

12.3. GEBRUIK VAN “VERKEERDE” OF SELFS “VERBODE” VUURWAPEN VIR SELFVERDEDIGING.

Terwyl jy by die huis is, word jy aangeval deur 'n swaar

gewapende bende huisrowers. Jy jaag na jou kluis waar jou Noord-Amerikaanse Arms .22 rewolwer (wat gelisensieer is in terme van artikel 13 as jou selfverdediging vuurwapen) is, maar in die lig van die aard en omvang van die bedreiging neem jou semi-outomatiese 12 boor haelgeweer (wat nie vir selfverdediging gelisensieer mag word nie) en verdedig jouself en jou familie teen die rowers.

Alhoewel jy nie (ingevolge artikel 13) 'n lisensie vir 'n 12 boor semi outomatiese haelgeweer as 'n selfverdedigingsvuurwapen kan verkry nie, kan noodweer opgewek word as 'n verweer teen 'n klag van die beweerde onwettige gebruik van die haelgeweer (as dit 'n oortreding was om die haelgeweer vir selfverdedigingsdoeleindes te gebruik - wat dit nie is nie).

13. WAARSKUWING OOR VALSE, MISLEIDENDE OF ONAKKURATE MOTIVERINGS.

Artikel 120 (9) van die Wet bepaal dat dit 'n misdryf is om:

“besonderhede, inligting of antwoorde in 'n aansoek om 'n bevoegdheidsertifikaat, lisensie, permit of magtiging ingevolge hierdie Wet, te verskaf, wetende dat hulle vals, verkeerd of misleidend is of hwelwetende dat dit onwaar is”

As jy aansoek doen vir 'n spesifieke vuurwapen in terme van artikel 16, met die wete dat jy die vuurwapen uitsluitlik vir selfverdediging gaan gebruik, maar jy motiveer valslik die vuurwapen asof dit as 'n toegewyde jag of sportskietvuurwapen gebruik gaan word

In al die bogenoemde voorbeelde het die persoon onder 'n skielike noodgeval opgetree en moes hy tussen twee euwels kies.

As 'n mens egter besluit om 'n ongelisensieerde vuurwapen te dra omdat jy 'n gevaarlike gebied betree (en verskeie ander opsies beskikbaar het), sal jou verdediging van noodweer tot 'n aanklag van onregmatige besit van 'n vuurwapen in alle waarskynlikheid misluk.

Die gevolgtrekking moet wees dat selfs onder omstandighede waar jy nie toegelaat word om 'n vuurwapen te besit (of te gebruik nie), die verweer van noodweer suksesvol geopper kan word, met dien verstande dat aan al die wetlike vereistes daarvoor voldoen word.

(omdat die lisensie vir 10 jaar geldig sal wees en jy meer as 200 rondtes kan besit of omdat jy reeds 'n lisensie het, wat ingevolge artikel 13 aan jou uitgereik is, het) kan jy van 'n oortreding aangekla word op grond van bogenoemde artikel.

Alhoewel jy 'n vuurwapen wat ingevolge artikel 15 of 16 gelisensieer is, vir selfverdediging mag gebruik en/of dra, moet 'n mens versigtig moet wees om nie vals, verkeerde of misleidende stellings in 'n motivering vir die besit van 'n vuurwapen te maak nie.

As jy uitgevang word, en indien suksesvol vervolg word, kan jy ongeskik verklaar word om enige vuurwapens te besit.

VRYSTAATSE JAGTERS- EN WILDBEWARINGSVERENIGING
FREE STATE HUNTERS AND GAME CONSERVATION ASSOCIATION
 (EST. 1981)

JAARPROGRAM 2021

JANUARIE

2 INSKIET 8:00
 9 GHONGSKIET
 16 INSKIET 15:00
 23 GHONGSKIET
 27 VERGADERING
 30 .22 BAANSKIET

FEBRUARIE

6 .22 BAAN
 13 INSKIET 15:00
 20 GHONGSKIET
 24 VERGADERING
 27 INSKIET 8:00
 27 BAANOFFISIERKURSES

MAART

6 INSKIET & HAELG 15:00
 13 GHONGSKIET
 20 WERK OP BAAN
 22 VERJAARSDAGSKIET
 27 INSKIET 8:00
 31 VERGADERING

APRIL

10 GHONGSPAN OEFEN
 17 INTER TAK & HAELG.
 24 VLAKTESKIET
 28 VERGADERING

MEI

1 FONDSINSAMELING
 8 INSKIET 8:00
 22 .22 BAANSKIET
 26 VERGADERING

JUNIE

5 .22 BAANSKIET
 12 INSKIET & HANDW 8:00
 19 VLAKTESKIET
 26 SENTERSLAG BAAN
 30 VERGADERING

JULIE

3 INSKIET PISTOOL 8:00
 10 SENTERSLAG BAAN
 26 .22 BAANSKIET
 31 INSKIET & HAELG. 8:00

AUGUSTUS

7 PISTOOL & HAELG
 14 PISTOOL & HAELG
 21 INSKIET 15:00
 25 VERGADERING
 28 HAELGEWEERPROEWE

SEPTEMBER

4 SPANNE OEFEN
 11 SPANNE OEFEN
 18 WERK OP BAAN
 24 CHASA VLAKTE
 25 CHASA MULTI
 29 AJV

OKTOBER

2 INSKIET 8:00
 9 GHONGSKIET
 16 VRYSTAAT AJV
 23 SENTERSLAG BAAN

NOVEMBER

6 GHONGSKIET
 15 INSKIET 8:00
 20 SENTERSLAG BAAN
 24 VERGADERING

DESEMBER

4 INSKIET 15:00
 11 INSKIET 8:00

CHASA RESULTS YEAR 2019/20

Event	Action	Class	Category	Position	Name	Affiliate
Baanskiet	Bolt	Centrefire Standard	Juniors	1	Ockert Jacobus Olivier Ferreira	Border Hunting Club
			Juniors	2	Colin Alexander	Border Hunting Club
			Juniors	3	Brad Corby	Border Hunting Club
			Seniors	1	David Grenfell Nettle	Amatola Hunters & Conservation Association
			Seniors	2	Willem Jonker	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Mens	1	Conrad Klipp	Kwa-Zulu Natal Hunting & Conservation Association
		Rimfire Open	Mens	2	Dolf Muller	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Mens	3	Johannes Hermanus Pretorius	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Ladies	1	Carmen Bekker	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Ladies	2	Elizna Harmse	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Ladies	3	Nellian Van Zyl	Kaapse Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Juniors	1	Hardus Cilliers	Vrystaat Jagters - Verkeerdelei
			Juniors	2	Jan-Pieter Jordaan	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Juniors	3	Tian Viljoen	Border Hunting Club
			Seniors	1	Dirck Smith	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Seniors	2	Mickey Daniel	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Seniors	3	Jacobus Lodewikus Du Plessis	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging

Event	Action	Class	Category	Position	Name	Affiliate
Baanskiet	Bolt	Centrefire Open	Mens	1	Daniel Jacobus Fourie	Border Hunting Club
			Mens	2	Awie Jacobs	Border Hunting Club
			Mens	3	Rudi Van Der Westhuizen	Macnab Jagklub
			Ladies	1	Annelize Pieterse AW	Vrystaat Jagters - Dewetsdorp
			Ladies	2	Elma Grobbelaar	Macnab Jagklub
			Ladies	3	Mariska Koen	Macnab Jagklub
			Juniors	1	Rohan Johannes Meyer	Kaapse Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Juniors	2	Hardus Cilliers	Vrystaat Jagters - Verkeerdelei
			Juniors	3	Erik Spies	Border Hunting Club
			Seniors	1	Gert Le Roes	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Seniors	2	Sam Lottering	Amatola Hunters & Conservation Association
			Seniors	3	Mickey Daniel	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
		Centrefire Standard	Mens	1	Daniel Jacobus Fourie	Border Hunting Club
			Mens	2	Rian Horn	Vrystaat Jagters - Bloemfontein
			Mens	3	Awie Jacobs	Border Hunting Club
			Ladies	1	Anneke Bresler	Vrystaat Jagters - Bloemfontein
			Ladies	2	Anzel Coertze	Border Hunting Club
			Ladies	3	Mary-Anne Carmen Puchert	Border Hunting Club

Event	Action	Class	Category	Position	Name	Affiliate
Baanskiet	Bolt	Rimfire Standard	Mens	1	Darryl Lottering	Amatola Hunters & Conservation Association
			Mens	2	Terrence Robert Salzwedel	Border Hunting Club
			Mens	3	Jacobus Johannes Jacobs	Bosveld Jagters Vereniging - Pietersburg
			Ladies	1	Carmen Bekker	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Ladies	2	Elizna Harmse	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Ladies	3	Mary-Anne Carmen Puchert	Border Hunting Club
			Juniors	1	Anke Viljoen	Border Hunting Club
			Juniors	2	Teaque Collins	Border Hunting Club
			Juniors	3	Tian Viljoen	Border Hunting Club
			Seniors	1	Johan Yssel	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Seniors	2	Kobus Byleveldt	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Seniors	3	David Grenfell Nettle	Amatola Hunters & Conservation Association
	Semi Auto	Centrefire Open	Mens	1	Andries Christiaan Theart	Kaapse Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Mens	2	Reon Vorster	Vrystaat Jagters - Rietrivier
			Mens	3	Alan Wayne Ahlschlager	Amatola Hunters & Conservation Association
		Centrefire Standard	Ladies	1	Diane Smit	Swartwipens Jagtersvereniging
			Mens	1	Daniel Jacobus Fourie	Border Hunting Club
			Mens	2	Dewald Coertze	Border Hunting Club
			Mens	3	Ivan Murray	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging

Event	Action	Class	Category	Position	Name	Affiliate
Baanskiet	Semi Auto	Centrefire Standard	Ladies	1	Magda Murray	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Mens	1	Christopher Cloete	Kaapse Jagters & Wildbewaringsvereniging
		Rimfire Open	Mens	2	Werner du Preez	Kaapse Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Mens	3	Lombard Verster	Vrystaat Jagters - Rietrivier
		Rimfire Standard	Mens	1	Ludolph Leonard Starke	Kaapse Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Mens	2	Gideon Daniel Van Zyl	Kaapse Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Mens	3	Peter Sutton	Bushveld Conservation Bureau
	Hunting Handgun	Open	Juniors	1	Logan Tyler Deysel	Border Hunting Club
			Mens	1	Stewart Craig Deysel	Border Hunting Club
			Juniors	1	Logan Tyler Deysel	Border Hunting Club
		Standard	Mens	1	Brett Dean Collins	Border Hunting Club
			Mens	2	Stewart Craig Deysel	Border Hunting Club
			Mens	3	Byron Paul Petzer	Border Hunting Club
Shotgun	Shotgun	Classic	Mens	1	Leon Terblanche	SA Veld/Field Sport
			Mens	2	Peter Sutton	Bushveld Conservation Bureau
			Mens	3	Brett Dean Collins	Border Hunting Club
			Mens	3	Philip Heath	Bushveld Conservation Bureau
			Mens	3	Ross Hartwig	Border Hunting Club
			Ladies	1	Kushee Niemand	SA Veld/Field Sport

Event	Action	Class	Category	Position	Name	Affiliate
Shotgun	Shotgun	Classic	Juniors	1	Brad Corby	Border Hunting Club
			Juniors	2	Teaque Collins	Border Hunting Club
			Seniors	1	Colin Stephenson	Amatola Hunters & Conservation Association
			Seniors	2	Andre Nel	Kalahari Jagters - Kuruman
			Mens	1	Matthew Anthony Yazbek	Border Hunting Club
		Modern	Mens	2	Jacobus Adriaan Pretorius	Kaapse Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Mens	3	Roger Martin Lundstrom	Border Hunting Club
			Seniors	1	Andre Nel	Kalahari Jagters - Kuruman
			Mens	1	Byron Paul Petzer	Border Hunting Club
			Mens	2	Okker De Klerk	Kalahari Jagters - Kuruman
Action Pistol	National		Mens	3	Fraser Robert Bruce	Amatola Hunters & Conservation Association
			Ladies	1	Cathlene Oosthuizen	Sa Veld/Field Sport
			Ladies	2	Deidre Strachan	Bushveld Conservation Bureau
			Ladies	3	Meghan du Preez	Border Hunting Club
			Juniors	1	Damian Kruger	Macnab Jagklub
			Seniors	1	David Grenfell Nettle	Amatola Hunters & Conservation Association
			Seniors	2	Sam Lottering	Amatola Hunters & Conservation Association
			Seniors	3	Jurie Fick	Macnab Jagklub

Event	Action	Class	Category	Position	Name	Affiliate
Action Pistol	Practical		Mens	1	Byron Paul Petzer	Border Hunting Club
			Mens	2	Okker De Klerk	Kalahari Jagters - Kuruman
			Mens	3	Fraser Robert Bruce	Amatola Hunters & Conservation Association
			Ladies	1	Cathlene Oosthuizen	SA Veld/Field Sport
			Ladies	2	Sonette Krause	Bosveld Jagters Vereniging - Pietersburg
			Ladies	3	Anna Christinas Hobbs	Amatola Hunters & Conservation Association
			Juniors	1	Damian Kruger	Macnab Jagklub
			Seniors	1	David Grenfell Nettle	Amatola Hunters & Conservation Association
			Seniors	2	Sam Lottering	Amatola Hunters & Conservation Association
			Seniors	3	Michael Hobbs	Amatola Hunters & Conservation Association
			Mens	1	Okker De Klerk	Kalahari Jagters - Kuruman
			Mens	2	Byron Paul Petzer	Border Hunting Club
Action Pistol	Barricade		Mens	3	Fraser Robert Bruce	Amatola Hunters & Conservation Association
			Ladies	1	Meghan du Preez	Border Hunting Club
			Ladies	2	Cathlene Oosthuizen	SA Veld/Field Sport
			Ladies	3	Mariska Koen	Macnab Jagklub
			Juniors	1	Damian Kruger	Macnab Jagklub
			Seniors	1	Jurie Fick	Macnab Jagklub
			Seniors	2	Andre Nel	Kalahari Jagters - Kuruman
			Seniors	3	David Grenfell Nettle	Amatola Hunters & Conservation Association

Event	Action	Class	Category	Position	Name	Affiliate	
Action Pistol	Falling Plate		Mens	1	Byron Paul Petzer	Border Hunting Club	
			Mens	2	Fraser Robert Bruce	Amatola Hunters & Conservation Association	
			Mens	3	Okker De Klerk	Kalahari Jagters - Kuruman	
			Ladies	1	Deidre Strachan	Bushveld Conservation Bureau	
			Ladies	2	Elma Grobbelaar	Macnab Jagklub	
			Ladies	3	Cathlene Oosthuizen	SA Veld/Field Sport	
			Juniors	1	Damian Kruger	Macnab Jagklub	
			Seniors	1	Jurie Fick	Macnab Jagklub	
			Seniors	2	David Grenfell Nettle	Amatola Hunters & Conservation Association	
Dangerous Game	Bolt		Seniors	3	Sam Lottering	Amatola Hunters & Conservation Association	
			Mens	1	Dolf Muller	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging	
			Mens	2	Nico Roets	Big Bore Association – Southern Africa	
			Mens	3	Christiaan Swart	Big Bore Association – Southern Africa	
			Mens	3	Frederik Cocquyt	Big Bore Association – Southern Africa	
			Ladies	1	Anel Hepburn	Big Bore Association – Southern Africa	
				Juniors	1	Aaron Cocquyt	Big Bore Association – Southern Africa

Event	Action	Class	Category	Position	Name	Affiliate
Vlakteskiet	Bolt	Centrefire Open	Mens	1	Jannie Engelbreght	Bosveld Jagters vereniging - Waterberg
			Mens	2	Thomas Joaquin Grobler	Bosveld Jagters Vereniging - Pietersburg
			Mens	3	Dolf Muller	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Ladies	1	Annelize Pieterse	Vrystaat Jagters - Dewetsdorp
			Ladies	2	Simoné Smidt	Swartwipens Jagtersvereniging
			Ladies	3	Courtney Terblanche	Bosveld Jagters vereniging - Krenetart
			Juniors	1	Jan Dippenaar	Bosveld Jagters Vereniging - Potgietersrus
			Juniors	2	Hardus Cilliers	Vrystaat Jagters - Verkeerdevlei
			Juniors	3	Damian Kruger	Macnab Jagklub
			Seniors	1	Francois Ernest Constant de Jong	Bosveld Jagters Vereniging - Potgietersrus
			Seniors	2	Jan Roodt	Bosveld Jagters vereniging - Waterberg
			Seniors	3	Andre Nel	Kalahari Jagters - Kuruman
		Centrefire Standard	Mens	1	Willie Van Den Berg	Vrystaat Jagters - Dewetsdorp
			Mens	2	Deon Cilliers	Vrystaat Jagters - Verkeerdevlei
			Mens	3	Johannes Hermanus Pretorius	Noordwes Jagters & Wildbewaringsvereniging
			Ladies	1	Anne Bresler	Vrystaat Jagters - Bloemfontein
			Ladies	2	Terri Van Weidts	Vrystaat Jagters - Dewetsdorp
			Ladies	3	Cathlene Oosthuizen	SA Veld / Field Sport

TROFEEKOMPETISIE UITSLAE 2020

STEENBOK	
SNYMAN, Jan	5 3/8"
ROOIRIBBOK	
LE ROUX, PE	6 3/4"
SPRINGBOK	
MEINTJES, JA	13 1/2"
LYELL, GEORGE	13"
CILLIERS, HARDUS	11 7/16"
NAUDE, TYRONNE	9"
BLESBOK	
VAN NIEKERK, JJ	17 1/8"
CILLIERS, DEON	17 1/8"
LE ROUX, PE	16 3/4"
LYELL, SIDNEY	16 1/2"
LYELL, STEVE	15 3/4"
BOSBOK SA	
BOSMAN, IZAK	14 1/4"
BOSMAN, ELNA	13 1/2"
ROOIBOK SUIDELIKE	
SNYMAN, ELOUISE	23"
BOSMAN, IZAK	21 3/4"
SNYMAN, JAN HENDRIK	20 7/8"
BEKKER, JOHAN	15 3/4"
LECHWE ROOI	
CILLIERS, HARDUS	26 1/8"
ANDREW, PHYTIDES	24 3/8"
VAN NIEKERK, JJ	20 7/8"
SWARTWILDEBEEES	
CILLIERS, MELISSA	30 3/4"
CILLIERS, DEON	30 1/8"
FOURIE, RJ	29"
BLOUWILDEBEEES	
PRETORIUS, WL	28 3/4"
WATERBOK GEWONE	
CILLIERS, DEON	30 1/8"
HARTEBEEES	
NAUDE, TYRONNE	21 1/8"
DE KOCK, JEAN	20 1/4"
LA GRANGE, MARIUS	19 11/16"
NJALA	
BOSMAN, ELNA	29 1/2"
CILLIERS, DEON	23 3/4"
KOEDOE	
BOSMAN, IZAK	66 1/8"

ANDREW, PHYTIDES	55 5/8"
FICHARDT, JEAN	51 7/8"
CILLIERS, TERSA	51 1/8"
SNYMAN, JAN	51"
FICHARDT, JJ	47 7/16"
DOUGLAS, JACQUES	47 1/4"
GEMSBOK	
SWART, GIH	45"
DE JAGER, HANO	40 1/16"
DE JAGER, CFS	39 7/8"
CILLIERS, DEON	36 1/2"
BOSMAN, IZAK	34 7/8"
SNYMAN, JAN	33"
NAUDE, TYRONNE	32 3/4"
ELAND	
DE JAGER, ANDRE	33 1/8"
CILLIERS, DEON	30 7/8"
SWARTWITPENS	
CILLIERS, MELISSA	34 1/8"
VLAKVARK	
CILLIERS, TERSA	8 1/2"
BOSVARK	
CILLIERS, HARDUS	6 9/16"
ROOIKAT	
FICHARDT, JJ	10 1/2"
CILLIERS, HARDUS	9 3/8"
VAN NIEKERK, JJ	8 13/16"
ROOIAKKALS	
NEL, PJL	10 1/2"
CILLIERS, HARDUS	10 3/8"
VAN NIEKERK, JJ	9 7/8"
BOBBEJAAN	
DE JAGER, HANO	14"
CILLIERS, HARDUS	11 7/8"

KLEINWILD	%
SNYMAN, JAN	23.89

PROBLEEMDIER		
FICHARDT, JJ	ROOIKAT	5.97
CILLIERS, HARDUS	ROOIKAT	5.33
VAN NIEKERK, JJ	ROOIKAT	5.01
DE JAGER, HANO	BOBBEJAAN	4.77
NEL, PJL	ROOIAKKALS	4.57

CILLIERS, HARDUS	ROOIJAKKALS	4.51
VAN NIEKERK, JJ	ROOIJAKKALS	4.29
CILLIERS, HARDUS	BOBBEJAAN	4.04

WOUDWILD

BOSMAN, ELNA	NJALA	89.04
CILLIERS, DEON	NJALA	71.69
BOSMAN, IZAK	BOSBOK SA	65.13
BOSMAN, ELNA	BOSBOK SA	61.70
CILLIERS, HARDUS	BOSVARK	53.57

BERGWILD

LE ROUX, PE	ROOIRIBBOK	67.50
-------------	------------	-------

VLAKE WILD

CILLIERS, MELISSA	SWARTWILDEBEES	94.62
CILLIERS, DEON	SWARTWILDEBEES	92.69
SWART, GIH	GEMSBOK	90.91
FOURIE, RJ	SWARTWILDEBEES	89.23
CILLIERS, DEON	BLESBOK	83.01
JJ, VAN NIEKERK	BLESBOK	83.01
LE ROUX, PE	BLESBOK	81.19
DE JAGER, HANO	GEMSBOK	80.93
DE JAGER, CFS	GEMSBOK	80.56
LYELL, SIDNEY	BLESBOK	79.98
LYELL, STEVE	BLESBOK	76.35
CILLIERS, DEON	GEMSBOK	73.74
BOSMAN, IZAK	GEMSBOK	70.45
SNYMAN, Jan	GEMSBOK	66.67
NAUDE, TYRONNE	GEMSBOK	66.16
MEINTJES, JA	SPRINGBOK	65.85
LYELL, George	SPRINGBOK	63.41
CILLIERS, HARDUS	SPRINGBOK	55.79
NAUDE, TYRONNE	SPRINGBOK	43.90

SAVANNAH WILD

BOSMAN, IZAK	KOEDOE	89.50
PRETORIUS, WL	BLOUWILDEBEES	79.86
CILLIERS, DEON	WATERBOK GEWONE	76.75
ANDREW, PHYTIDES	KOEDOE	75.29
SNYMAN, ELOUISE	ROOIBOK SUIDELIKE	74.48
SNYMAN, Jan	STEENBOK	71.67
NAUDE, TYRONNE	HARTEBEES	71.61
DE JAGER, Andre	ELAND	71.05
BOSMAN, IZAK	ROOIBOK SUIDELIKE	70.43

SAVANNAH WILD

FICHARDT, JEAN	KOEDOE	70.22
CILLIERS, TERSA	KOEDOE	69.20
SNYMAN, Jan	KOEDOE	69.03
DE KOCK, JEAN	HARTEBEES	68.64
SNYMAN, JAN HENDRIK	ROOIBOK SUIDELIKE	67.60
LA GRANGE, MARIUS	HARTEBEES	66.74
CILLIERS, DEON	ELAND	66.23
FICHARDT, JJ	KOEDOE	64.21
DOUGLAS, JACQUES	KOEDOE	63.96
CILLIERS, MELISSA	SWARTWITPENS	61.62
BEKKER, JOHAN	ROOIBOK SUIDELIKE	51.00
CILLIERS, TERSA	VLAKVARK	35.42

ANTILOOP JUNIOR

CILLIERS, MELISSA	SWARTWILDEBEES	94.62
LYELL, SIDNEY	BLESBOK	79.98
LYELL, STEVE	BLESBOK	76.35
SNYMAN, ELOUISE	ROOIBOK SUIDELIKE	74.48
SNYMAN, JAN HENDRIK	ROOIBOK SUIDELIKE	67.60
CILLIERS, MELISSA	SWARTWITPENS	61.62

ANTILOOP SENIOR

CILLIERS, DEON	SWARTWILDEBEES	92.69
SWART, GIH	GEMSBOK	90.91
BOSMAN, IZAK	KOEDOE	89.50
FOURIE, RJ	SWARTWILDEBEES	89.23
BOSMAN, ELNA	NJALA	89.04
CILLIERS, DEON	BLESBOK	83.01
JJ, VAN NIEKERK	BLESBOK	83.01
LE ROUX, PE	BLESBOK	81.19
DE JAGER, HANO	GEMSBOK	80.93
DE JAGER, CFS	GEMSBOK	80.56
PRETORIUS, WL	BLOUWILDEBEES	79.86
CILLIERS, DEON	WATERBOK GEWONE	76.75
ANDREW, PHYTIDES	KOEDOE	75.29
CILLIERS, HARDUS	LECHWE ROOI	74.64
CILLIERS, DEON	GEMSBOK	73.74
CILLIERS, DEON	NJALA	71.69
SNYMAN, Jan	STEENBOK	71.67
NAUDE, TYRONNE	HARTEBEES	71.61
DE JAGER, Andre	ELAND	71.05
BOSMAN, IZAK	GEMSBOK	70.45

ANTILOOP SENIOR

BOSMAN, IZAK	ROOIBOK SUIDELIKE	70.43
FICHARDT, JEAN	KOEDOE	70.22
ANDREW, PHYTIDES	LECHWE ROOI	69.64
CILLIERS, TERSA	KOEDOE	69.20
SNYMAN, Jan	KOEDOE	69.03
DE KOCK, JEAN	HARTEBEE	68.64
LE ROUX, PE	ROOIRIBBOK	67.50
LA GRANGE, MARIUS	HARTEBEE	66.74
SNYMAN, Jan	GEMSBOK	66.67
CILLIERS, DEON	ELAND	66.23
NAUDE, TYRONNE	GEMSBOK	66.16
MEINTJES, JA	SPRINGBOK	65.85
BOSMAN, IZAK	BOSBOK SA	65.13
FICHARDT, JJ	KOEDOE	64.21
DOUGLAS, JACQUES	KOEDOE	63.96
LYELL, George	SPRINGBOK	63.41
BOSMAN, ELNA	BOSBOK SA	61.70
VAN NIEKERK, jj	LECHWE ROOI	59.64
CILLIERS, HARDUS	SPRINGBOK	55.79
BEKKER, JOHAN	ROOIBOK SUIDELIKE	51.00
NAUDE, TYRONNE	SPRINGBOK	43.90

BINNELAND JUNIOR KAMP

CILLIERS, MELISSA	2	31.25
SNYMAN, ELOUISE	1	14.90
SNYMAN, JAN HENDRIK	1	13.52

BINNELAND SENIOR KAMP

CILLIERS, DEON	74.28
BOSMAN, IZAK	59.10
SNYMAN, Jan	41.47

BINNELAND SENIOR KAMP

DE JAGER, HANO	35.25
VAN NIEKERK, jj	33.01
BOSMAN, ELNA	30.15
CILLIERS, TERSA	20.92
JJ, VAN NIEKERK	16.60
DE JAGER, CFS	16.11
DE JAGER, Andre	14.21
DOUGLAS, JACQUES	12.79
BEKKER, JOHAN	10.20

GROOT KAMP JUNIOR

CILLIERS, MELISSA	15.22
SNYMAN, ELOUISE	4.85
SNYMAN, JAN HENDRIK	4.40

GROOT KAMP SENIOR

CILLIERS, DEON	29.66
BOSMAN, IZAK	23.35
VAN NIEKERK, jj	15.33
SNYMAN, Jan	15.24
BOSMAN, ELNA	14.25
DE JAGER, HANO	10.50
CILLIERS, TERSA	9.59
DE JAGER, Andre	6.11
DOUGLAS, JACQUES	5.91
DE JAGER, CFS	5.71
JJ, VAN NIEKERK	4.28
BEKKER, JOHAN	3.32

Firearms Training & Shooting Range

OU LOOIERY SKIETBAAN

"TRAINING WITH PASSION"

HANDGUN | SHOTGUN | RIFLE | CARBINE | MUZZLE-LOADER

083 708 7744

**39 Tannery Road
Hamilton
Bloemfontein**

**ANY FIREARM RELATED
TRAINING/PROFICIENCY
CERTIFICATES FOR
COMPETENCY**

**VAARDIGHEIDS-
SERTIFIKATE VIR
BEVOEGDHEID**

TRAINING AND CLASSES • OPLEIDINGSTYE

Klasse in Afrikaans:

Elke Donderdagaand - 18:00 tot ongeveer 22:00.

Tweede sessie: die volgende Maandagaand - 18:00 tot ongeveer 22:00.

Classes in English:

Every Saturday morning - 09:00 till about 14:00.

COSTS • KOSTE

1 TYPE OF FIREARM (Excluding self-loading Rifle/Carbine)	R 1 000
2 TYPES OF FIREARMS (Excluding self-loading Rifle/Carbine)	R 1 300
3 TYPES OF FIREARMS (Excluding self-loading Rifle/Carbine)	R 1 700
SLR / CARBINE (Only self-loading Rifle/Carbine)	R 1 300
FULL COURSE (ALL TYPES - including self-loading Rifle/Carbine)	R 2 200
FIREARMS FOR SECURITY PURPOSES (Excluding manually operated Rifle)	R 1 900
SELF-LOADING RIFLE/CARBINE + 1 TYPE	R 1 300 + R 300 = R 1 600
SELF-LOADING RIFLE/CARBINE + 2 TYPES	R 1 300 + R 300 + R 300= R 1 900

Payment method • Betalingsmetode: EFT or/of Cash/Kontant.
(Banking details will be provided/Bankbesonderhede sal verskaf word.)

ENQUIRIES AND BOOKINGS • NAVRAE EN BESPREEKINGS

(Bookings essential /Besprekings noodsaaklik)

MARIETTE WILLEMSE: 083 708 7744 • mariettewillemse1@gmail.com

226 JAN HOFMEYER Rd

Tel : 057 355 3304 / 082 907 2231

Howa
Precision Rifles & Barreled Actions

Nosler
Bullets for Sportsmen

Hornady
Accurate. Deadly. Dependable.

sako
FINLAND

LAPUA

SIERRA
The Bulletsmiths®

LOCK®
PERFECTION

CZ

VORTEX
THE FORCE OF OPTICS®

Remington®

SWAROVSKI
OPTIK

BERETTA